B 373/7

V—K

A BUDAPESTI VIII. KERÜLETI

KÖZSÉGI

FŐREÁLISKOLA

B 373/7

NEGYVENÖTÖDIK

ÉVI ÉRTESITŐJE.

1915—1916.

SZERKESZTETTE

DR. HORVÁTH CYRILL

IGAZGATÓ.

BUDAPEST 1916

LANDAU JÓZSEF KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDŐ

VIII., JÓZSEF-KÖRUT 48. TELEFON JÓZSEF 35—90.

B 373/7/20
13622

A BUDAPESTI VIII. KERÜLETI

KÖZSÉGI

FŐREÁLISKOLA

NEGYVENÖTÖDIK

ÉVI ÉRTESITŐJE.

1915—1916.

SZERKESZTETTE

DR. HORVÁTH CYRILL

IGAZGATÓ.

BUDAPEST 1916

LANDAU JÓZSEF KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDŐ

VIII., JÓZSEF-KÖRUT 48. TELEFON JÓZSEF 35—90.

1976

085

B373/7
17622

2012

Tartalom

	Lap
Horváth Cyrill: A Krisztina-legendáról	5
I. Adatok az iskola történetéhez	25
II. Az intézet hatósága és személyzete	38
III. Végzett tananyag	46
IV. A könyv- és szertárak állapota	50
V. Az önképző-kör	51
VI. Ösztön- és segélydíjak, jutalmak	52
VII. A tanulók érdemsorozata	53
VIII. Statisztikai kimutatások	71
IX. Érettségi ügyek	79

A Krisztina-legendáról.

(Töredékek egy nagyobb értekezésből.)

I.

A Krisztina-legenda nem tartozik ama dolgok közé, melyeknek puszta említése érdeklődést ébreszt; azonban tárgyalását megokolja azon körülmény, hogy nagyobb legendáink közt egy sincsen, amelyről kevesebbet tudnánk, mint a Sz. Kr. Életéről. Révai Miklós, majd Toldy Ferenc ír róla néhány szót, jelesül: hogy kézirata valószínüleg a XVI. sz. elejéről való másolat; hogy kódexének külön címlevele van és írója a hosszú magánhangzókat sajátos módon jelöli; hogy hátul egy levél hija; s végül: hogy a benne előadott legenda esetleg Báthory László paulinusnak fordításai közül való; de ezzel a kevéssel aztán végkép be is érjük és a Nyelvemléktár 1881-ben semmivel sem tud többet, mint Révai 1803-ban.[1] Még csak azt a primitív kérdést sem döntöttük el,

[1] Eius (t. i. codicis) aetatem puto ex charactere ponendam esse sub initium seculi XVI. Est is in illo Gothico Monasticus, sed paullo iam rotundior in minutis literis. Frequens occurit longarum vocalium signatio, in aliis manuscriptis nondum mihi visa . . . Constat foliis 23 praeter ultimum deperditum. Primum folium in paginae adversae summa fronte exhibet titulum literis ingentibus Gothico Monasticis exaratum: pagina autem aversa tota munda est. Révai, Antiquitates lit. hung., pag. 28. Vö. Révai M. magyar nyelvi és irod. kézikönyve. Budapest, 1912. (Régi M. Kvt. 29.) 95—96. és 98. l. Nytár, VII. k. XLI—XLII. l.

vajjon mekkora az a szövegrész, amely a magyar kéziratból elkallódott.

Igaz, hogy maga a Krisztina-vita nem remeke a legendaírásnak és Szent Elek, Szent György, Szent Kristóf, Szent Magdolna, Jozafát és Bárlám, vagy Alex. Szent Katalin történetével távolról sem állítható egy sorba; azonban a középkori magyar legendás emlékek között már terjedelme miatt sem mellőzhető hallgatással és pusztán magyar szövegének kellő megállapítása és megvilágítása érdekében sem mellőzhető a vele való foglalkozás.

Ime mindenek előtt a történet. Valami tyrusi fő hadi tiszt, Urbán nevű, magas tornyot rakatott és belezárta tizenkét szolgálóval egyetemben a saját leányát, Krisztinát, hogy a toronyban levő arany és ezüst bálványokat „imádnák: és hogy soha emberektől ne nézettetnék". A leánykára ugyanis, aki tizenegy esztendős volt, már sokan szemet vetettek, holott Urbán azt akarta, hogy örök szüzességben maradjon, mint a kodex mondja, „az Sidoknak tizteléseknek okaerth". Az intézkedés azonban nem vált be, mivel a gyermek a pogány környezetben is rájött valahogy a bálványozás hívságosságára és nem akart áldozni az isteneknek. Apja kérlelte: „Krisztina asszony, egyetlen egy leányom, járulj eléve és áldozzál a mennyei isteneknek"; de hiába; azt felelte: „Ne mondj engemet te leányodnak, hanem a leányának, kit illet az igazságnak áldozatja". Nem akart tudni többé az istenekről; Jézushoz fordult és az ő segítségét kérte a reá váró küzdelmekhez. Az imádság végeztével angyal jelent meg előtte, bátorította, és mivel tizenkét napja nem volt szájában kenyér, a halhatatlanságnak hónál fehérebb, méznél édesebb kenyerében részesítette. Krisztina ekkép megerősödve összezúzta az isteneket: „Jovist, Apollinest és Venus istent", mire Urbán nagy haragjában arcúl verette, vad bestyékkel fenyegette és végül kínzásokkal akarta az isteneknek imádására szorítani. Az első kísérlet „marokvesszőkkel" történt. Tizenkét erős ember verte a gyönge gyermeket, míg csak kimerültségében mindnyája földre nem roskadott. A leányka pedig állt diadalmasan és nem volt semmi baja. Most megkötözve tömlöcbe vetették. Ott meglátogatta édesanyja és lábához borulva esengett: „Krisztina, irgalmazz anyádnak, mert meghalok érted . . . Mi dolog ez, a mi rajtad történt, hogy más, idegen istent imádsz?" De a leány így felelt: „Hogy hihatsz engemet te leányodnak? avagy ki neveztetett Krisztinának a ti nemzetségtekből valamikor? Nem tudod-e, hogy én az üdvözítő Krisztus nevét vallom?" Másnap újból megverték, de a tizenkét ember ismét elfogyatkozott, Krisztina pedig fölkapott a földről egy hús-cafatot, melyet testéről lemarcangoltak, és atyja felé dobta: „Oh átkozott és keserűséges Urbán, kévántad enni a te leányodnak husait; vedd fel és edd meg!" Akkor kerékre kötötték és alája nagy tüzet gyújtottak; csakhogy a vértanu imádkozni kezdett, mire a tűz hirtelen szétterült és 5040 pogányt megemésztett. Urbán nem tehetett egyebet, leányát újra visszavitette a tömlöcbe, hol is ülve „Istennek parancsolatit gondolja vala." „Jövének kedéglen ő eleibe három angyalok, hozának neki ebédet, és tevék ő reá kezeket, és minden teste megvigaszék." Éjjelre kelve

apja szolgákat küldött érte, a kik kivitték a tengerre és a vízbe lökték; csakhogy nagy csoda történt: a vértanut angyalok vették körül és úgy jártak vele a tenger hátán. Közben Krisztina imádkozott, hogy Isten részesítse őt a keresztség kegyelmében, és, ime, „szózat lőn mennyből, mondván: Meghallgatta a te urad Istened a te unszolásodat. És legottan jöve mennyből az ő fejére fejér felhő; látá jőni Istennek dicsőségét, és egy bársony stólát." Végre, miután még azért imádkozott, hogy Isten szabadítsa meg „ama kegyetlenséges Urbán" kezétől, az angyalok kivitték a tenger partjára; apja pedig azon éjjel meghalt keserű gyötrelmek között.

Némi idő múlva új bíró került Urbán helyére, Dion nevezetű. A ravasz ember először a világ legdicsőbb férjét ígérte Krisztinának, csak áldozzék az isteneknek; utóbb megverette, majd tüzes bölcsőbe fektette, végül pedig fejét leborotváltatva, ruhájától megfosztva hurcoltatta a városban az asszonynépnek bosszujára. De a gyermek ezt is türelemmel viselte, sőt hálát adott érette a Mindenhatónak.

Másnap elvitték „Apollines" isten bálványához. A vértanu ég felé emelte szemét és kezét és imádkozott, hogy Isten tegyen maga mellett bizonyságot; aztán hangos szóval a bálványhoz fordult: „Parancsolom teneked, lelketlen bálvány, az én uram Krisztus Jézusnak nevében, hogy kimenj ez templomból és járj negyven lábnyomot; és ahol parancsolom, azon a helyen megállj." És a bálvány legott kiment a templomból; járt negyven lábnyomot, s arra a helyre állott, a hová a gyermek parancsolta. Dionnak azonban ez sem volt elég. Azt beszélte, hogy Apollines isten azért fogadott szót, mivel jó szívvel van Krisztinához. A leány keserűen kiáltott fel: „Igazságnak kegyetlen ellensége, ördög, a mennyei Istent nem ismered-e?" és imádkozni kezdett Jézushoz, hogy a bálványt törje össze. És a nagy öntött kép földre zuhanván legott porrá lőn; a pogányok közül sokan megtértek, Dion pedig rémületében lehanyatlott és meghalt.

Végre az új bíró, Juliánus, még két nehéz próba elé állította. Az első tüzes kemence volt, melyből sértetlenül került elő, „mintha az feredőből jőne ki, dicsérvén az Uristent"; második ízben mérges kígyókat bocsátottak reája, melyek azonban saját gazdájokat ölték meg, a vértanunak pedig lábát nyaldosták. Krisztina föltámasztotta a halott embert és a két kígyót a kietlenbe parancsolta el; Julianus, a hitetlen, viszont azzal állott bosszut, hogy a leány emlőjét levágatta. A sebből azonban tej folyt vér helyett.

A zsarnok eltökélte, hogy most már végez áldozatával. Másnap reggel még egyszer fölszólította, hogy válasszon az áldozás és a halál között; de a gyermek most sem ingott meg; ellenkezőleg, Istent arra kérte, hogy vegye őt magához. És szózat lőn az égből: „Jövel és vegyed a te koronádat. Mert a szent angyalok várnak tégedet és áldják az Uristent teéretted . . . Jőjj el, vegyed az örök nyugodalmat és a te romolhatatlanságodnak diadalmát". Ezt hallva Juliánus nyilakat bocsáta rá és megölte . .

„Jöve kediglen szent Krisztina nemzetségéből egy, ki hitt vala a Krisztus Jézusban szent Krisztina miatt, és megkené szokás szerint az ő testét és helyhezteté őtet nagy jó helyen. — Beteljesíté kedéglen szent Krisztina mártiromságát Kisasszony hovának heted napján, egy csetörtökön, Olaszországban, Tyrus nevű városban, az édes Krisztus —"

Ezzel a csonka mondattal végződik a magyar kódex elbeszélése. A történet, mint látható, nem mindenütt világos. Az elbeszélésből nem tűnik ki, hogy „az Sidóknak" miféle „tiztelessek", ért kívánja Urbán örök szűzességben tartani leányát, és egyáltalán nem sejthető, hogy a pogány katonát mi fűzhetné a zsidósághoz. A legendázó homályban hagyja azt a körülményt is, hogy a toronyba zárt leányzó mikép juthatott Jézus ismeretére. Zavarba ejt bennünket az anya, aki tudja, hogy leánya az Üdvözítő nevét viseli, s mégis azt kérdi tőle „mi dolog ez, a mi rajtad történt, hogy más, idegen istent imádasz?" Nem tudjuk, mi az értelme a mártir ama megjegyzésének, hogy szájában tizenkét napja nem volt kenyér; sem azt, vajjon miért hurcoltatja Dion bíró a vértanút Apolló templomába; és nem értjük Juliánust, aki azt hiszi, hogy akit tüzes bölcsővel és kemencével nem bírt eltántorítani vallásától, egy-két kígyó segítségével visszatérítheti az istenekhez. Egyáltalában sok mindent nem tudunk megérteni és megmagyarázni ebből a szövegből: szavakat, mondatokat, epikai mozzanatokat, és talán egy emlékünk olvasása közben sem merül fel könnyebben és gyakrabban a vád a másoló és fordító ellen, mint akiknek fölöttébb gondatlanul kellett végezniök munkájokat.

Ez a vád azonban, úgy látszik, nem mindig méltányos és igazságos. Ha valahol, a kódex-irodalomban soha sem volna szabad sem vádakat emelni, sem ítéleteket formálni a források és kapcsolatok ismerete nélkül; és a Krisztina-legenda kétszeresen megköveteli, hogy mérlegelése ne elszigetelten, hanem az egyetemes középkori irodalomra, a forrásokra és változatokra való tekintettel történjék.

II.

A Krisztina-legendának első, vázlatos följegyzésével a VIII. sz. elején meghalt szent Aldhelmus püspök De laudibus virginitatis c. munkájában találkozunk.[2] A IX. században az elbeszélésnek több mozzanatára hivatkozik Josephus Hymnographus, görög egyházi költő (mh. 833.), aki egész „kánon"-t, azaz kerek kilenc ódát írt Sz. Krisztina dicsőítésére,[3] nem sokkal utóbb pedig Ado püspök foglalja össze a hős gyermek történetét a tőle 860 előtt szerkesztett martyrologiumban.[4] A X. század végén

---

[2] Migne, Patr. Lat. tom. LXXXIX. 147.

[3] L. Andrea Pennazzi, Vita, e martirio ammirabile della gloriosa S. Cristina. In Montefiascone, 1752. pag. 455—460. Vö. Acta SS. Boll. Jul. tom. V. 1727. pag. 508. n. 77—78.

[4] Migne, Patr. Lat. tom. CXXIII, 307—308.

újra fölmerül egy sovány kivonat: a Menologium Basilianum nevű fényes görög martyrologiumé,[5] de a magyar elbeszélés forrásának kutatásában mindez bátran mellőzhető. Valamivel terjedelmesebb s értékesebb kivonat fordul elő Jacobus a Voragine híres gyüjteményében, a Legenda Aurea-ban,[6] melynek fordítása az Érdy-kódex-ben olvasható (Nyelvemlékt. V. k. 129.); azonban még nagyobb figyelmet érdemelnek azok a bővebb szövegek és teljes változatok, melyek részint kéziratban maradtak, részint egyes gyüjtményekben és monografiákban láttak napvilágot. A megjelenés sorrendjében ilyen mindenek előtt az a variáns, melyet Vincentius Bellovacensis[7] közölt (XIII. sz.), továbbá egy másik, amelyet Mombritius adott ki Sanctuarium-ában,[8] s végre az a Passio, melyet mint a XI. században élt sz. Alphanus érsek munkáját Ughelli Ferdinánd bocsátott közre a XVII. század folyamán.[9] Utóbb Jacobus a Voragine kivonatával együtt mind a három szöveget újból közzétette Andrea Pennazzi olasz iró, Sz. Krisztina életéről írt terjedelmes munkájában[10]; de ami még fontosabb, a sorozatot néhány új változattal is megszerezte. Az új variánsok közt ugyanis két igen érdekes munka van, két passio, melyeknek egyikét Pennazzi egy orvietói, állítólag XII. századbli kéziratben fedezte föl,[11] másikát viszont a római Basilica Liberiana, más néven Santa Maria Maggiore, vagy mint a régiek hívták, Sancta Maria ad Nives (Havi Boldogasszony) egyháza egyik kódexéből írták ki részére.[12]

Két évvel Pennazzi munkájának megjelenése után, 1727-ben, a Bollandisták szintén közöltek egy Krisztina-passiót,[13] még pedig, mint írják, egy fuldai hártyakódexből, melynek kelte a X. vagy XI. századra, de minden bizonnyal a XII. századnál előbbre tehető;[14] legutoljára pedig Luigi Boglino, a palermói Bibliotheca Comunale tisztviselője ébresztett figyelmet Palermo e Santa Cristina c. könyvének (Palermo, 1881.) függelékével,

---

[5] Migne, Patr. Graec. tom. XXVII. 15—16.

[6] Grässe, c. XCVIII. (93.) Pag. 419—421.

[7] Speculum historiale, lib. duodecimus, c. 86—89. (Vö. Bibliotheca Mundi etc, Draci, 1624. pag. 493—4.

[8] Sanctuarium seu Vitae Sanctorum. Milano, 1480. CCIII—CCV.

[9] Italia sacra. Venet. Tom. VII. c. 380. et squ

[10] Vita, e martirio ammirabile della gloriosa S. Cristina etc. In Montefiascone, 1725.

[11] Id. m. 259—275. l.

[12] U. o. pag. 352—358. Pennazzi nem jelöli meg tüzetesebben a kódexet. A pergamenre irt mű azonban máig megvan a S.. M. M. birtokában: 3 folio-kötetre terjedő Passionarium, melynek egyik kötetében (CCCVII lev.) a XXXIV—XXXVII. l. van a Passio sce xpine VIR. A kódexet Pater Ehrle, a vatikáni könyvtár tudós praefectusa XI—XII., de inkább XII. századbeli eredetünek tartja. (Patthy Károly szives értesítése 1913. dec. hó 11.)

[13] Acta SS. Boll. id. köt., 524—528.

[14] Uo. 511. és 524.

ahol[15] a palermói székesegyház XIV. századbeli lectionariumából ép a magyar legenda tekintetében értékes anyag van közölve.

A kéziratban maradt hagyomány jegyzéke megtalálható a Bibliotheca Hagiographica Latina köteteiben[16] és a hozzáférhetők közül külön meg lehet említeni a brüsszeli kir. könyvtár 98—100. számú hártya-kódexének XIII. sz. kéztől leírt passióját,[17] melynek fotogr. másolata e sorok írójának birtokában van . . .

. . . Kérdés, milyen helyet foglal el mindeme szövegek között a magyar Krisztina-kódexé? A felelet egyszerű: a magyar szöveg abból a csoportból való, melyet az orvietói, a brüsszeli változat képvisel és amelyhez — mint látszik — a Boglino-féle lectiók forrása is tartozott. Ámde csupán közéjük való, csupán nagyon közel áll hozzájuk: mindenben egyikkel sem vág össze és egyiknek sem lehet fordítása. A mű elején olvasható etimologia (CRistina mondathatik oly mintha kris-maval kenetetet) csupán a Legenda Aureában fordul elő; másutt elelmarad egy és más, ami amazokban megvan; végre hellyelközzel hol egyik, hol másik változathoz hajlik jobban az elbeszélés, az előadás.

Másfelől azonban meg kell jegyezni, hogy a kódexnek alig van egy-két jelentéktelen helye, amelynek mását az ismert variánsokban megtalálni ne lehetne. Ez a körülmény ugyanis világos bizonyítéka, hogy a magyar Krisztina-legenda nem lehet egyéb fordításnál.

Révai azt mondja a könyvecskéről, hogy „ditséretre méltó benne az írónak hűsége".[18] Csakhogy Révai alig ismerte az eredetit, következésképp megjegyzése valószínüleg nem a fordításra, hanem ennek másolatára vonatkozik, jelesül arra a körülményre, hogy a másoló a lemásolt írás sajátságait gondosan megtartotta. Bizonyos azonban, hogy a fordító igyekezett lehetőleg az eredeti nyomán járni és teljességgel ártatlan mindama szerkezeti fogyatkozásokban, melyek a legenda értékét csökkentik és (az egy Liberianaszöveg kivételével) a deák variánsokban egytől-egyik megtalálhatók. A magyarban ugyanis csupán egyes kifejezések körül esik hiba, és akkor sem mindig a fordító deákságának fogyatékossága, hanem részbn valószinüleg a tőle használt kéziratnak fogyatkozásai következtében. Már volt róla szó, hogy a magyar Krisztina-vita Jovis és Apollines istenről beszél; ilyen az is, hogy VII. Kal. Augusti[19] nála annyi, mint „Kys azzon hovanak heted napja". Per misericordes deos, quia nisi dixeris mihi, bestiis ferocissimis membra tua dabo: „Ha az irgalmas isteneketh meg nem mon-

---

[15] Pag. 164—170.

[16] Tom. I. (Bruxelles, 1898.) pag. 264—5. b, c, e, f, h. Suppl. ed. alt. pag. 74—75.

[17] Fol. 97r—99.v Vö. Anal. Boll. tom. VIII. p. 264. no. 14.

[18] Révai Miklós magyar nyelvi és irodalmi kézikönyve Bpest, 1912. 6.

[19] Julius 26.

dandod en nekem: Kegyetlen es vad bestyeknek adlak tegedeth." — Ismét: sin vero nolueris, quae tibi jubentur a me, per invictos et misericordes deos, pessima judicia tibi applicabo: „Ha kedéglen nem akarandod azokath kyk the neked en tőllem parancholtatnak: hath én az győzhetetlen es irgalmas Isteneknek miattha zörnyőséges gonoz itéleteket tulajdonytok teneked." — Qui dignatus es me accipere hunc panem incorruptionis: ky meltolkodal en tőllem el venny az meg rothadatlanságnak kenereth. — Statim chorus angelorum suscepit eam: legottan fogadá őtet Ang'aloknak serege (e h. felfogta.) — Quia dignatus es me ab omni impedimento corporis mei liberare: mert meltolkottal engemet meg zabaditany testemnek minden vezedelmetől. — Ex hoc non tibi parcam; es azt te neked nem tűröm.

Néhány hibát és furcsaságot a forrás-szöveg rossz olvasása okozott. A magyar kódex a vértanút mindjárt a legenda elején valami Splendeus newő nemzetségből származtatja, holott a deák szöveg szerint „erat . . spem dei habens in cusdiendo virginitatem". Utóbb Krisztinát Urbánus azért nem akarja férjhez adni, hogy szűzességben maradhasson „az Sidoknak tiztelesseknek oka erth", azaz, mint a Leg. Aurea mondja: „ut in deorum cultu maneret". — Hasonló természetű botlások a következők is: es meg jeg'ezy uala ő zyueben: etnutabat in corde suo. — Mostan meg mondám: fertelmes urban es feregnek mezarosa, merth az en atám xpus: Non tibi dixi immunde Urbane, carnifex, vermis, quia pater meus est Christus etc. — Vram isten menyey oruos: lelky zemeknek sebeit tudom es esmerem, mert nem hacz el engemeth: Domine deus coelestis, medice vulnerum occultorum, scio et cognosco, quod non me derelinquis. — hog' te az my baratynknak nemzetsegeből vag': quia de genere aniciorum es. — Julianus, chodalatos es ördögnek rézese: Juliane, miserabilis et particeps diaboli.

Egyébiránt a fordítás nem rosszabb a kódex-fordítások átlagánál. Az Érdy szövegeiben aránylag több és erősebb a magyarosság, de viszont a karthauzi bátrabban is bánt forrásaival. A Krisztina-legenda fordítója lehetőleg ragaszkodik eredetijének szavaihoz és mondatfüzéseihez s így érthető, hogy nyelvében igen gyakori a latinizmus; ám egyúttal használ is látja félénk tartózkodásának, mivel stílusa a deák szöveghez való igazodás következtében általán ritmikus tagolódású lett és a fület rendszerint elég kellemesen érdekli.

III.

A következő lapok összefoglalják azokat a deák szövegeket, melyekkel — közvetlen forrás híján — a magyar fordítás nyomon kísérhető. Az 1. sz. alatti etymologia a Legenda Aureá-ból van kiszakítva; a 2. sz. mindvégig az orvietói variáns, melyhez a magyar szöveg eltéréseinek megértetésére egyéb változatoknak töredékei csatlakoznak.

1. Christina quasi chrismate uncta, habuit enim balsamum boni odoris in conversatione et oleum devotionis in mente et benedictionem in ore. **(Leg. Aur.** Ed. Th. Graesse, 1846. cap. XCVIII. [93.], pag. 419.)

2. (Az orvietói változat szövege:) Erat quaedam virgo sacra et sancta puella[1] de Tyro nomine Christina, *spem habens*[2] in custodiendo virginitatem, nondum annorum duodecim. Erat autem pater eius de genere magno, et dignitate magister militum, erat autem gentilis et mater eiusdem puellae de genere *Aniciorum* regali. Habebant autem hanc puellam nomine Christinam[3]. Et fecit pater eius Urbanus turrem altam, et introduxit eam in turrem cum duodecim ancillis: et fecit deos aureos et argenteos, et posuit eos infra turrem, ut adoraret eo: ne umquam inde descenderet[4], ne conspiceretur ab hominibus: magni enim decoris erat, et multi eam volebant desponsare. Pater autem ejus dicebat: nemini promitto filiam meam: quid enim si virgo permaneat, et veneretur multum misericordes deos nostros.[5]

Sancta autem Christina erat in dilectione dei posita: et accipiens toracem ad offerendum in altare idolorum, ponebat illum in fenestra, quae respiciebat in oriente, et stans in fenestra adspiciebat in coelum: et intuens ad stellam ejus in orientem, et nutabat in corde suo, et ingemiscebat fortiter, et flebat, et non offerebat incensum idolis per dies septem.[6] Et dicunt ancillae ejus[7]: Domina nostra ecce jam septem dies sunt, ex quo dii sacrificium non acceperunt, neque incensum, neque libamen posuisti; ne forte irascantur super nos, et pereamus. Infans autem Christina dixit ad ancillas suas: Quid mihi talia dicitis pollutae et miserae sine anima? Nonne dii isti caeci et surdi sunt, qui nec loquuntur, nec sensum habent? Ego autem habeo dies septem, quo offero sacrificium deo vivo, qui fecit coelum cum stellis suis, terram, mare[8] et omnia, quae in eis sunt. Ancillae autem ejus procidentes ad pedes eius dicentes.[9] Domina nostra regalem habes imaginem et decet te regnare: quid es hoc quod erras, et deum alienum colis quem nos non novimus? Quod si audierit pater tuus dominus noster perdet nos, et genus nostrum; et dicet, quia vos eam docuistis deum[10],qui a pilato interrogatus est[11]. Et quomodo fugiemus a facie ejus? Infans autem Christina dixit ad ancillas suas: Ut quid seducimini a diabolo et idolis? Accedite et vos ad deum coelestem, et ad filium eius dominum nostrum Jesum Christum, et liberabit vos a diabolo.

Et cum adhuc loqueretur, introivit Urbanus pater eius, ut videret filiam suam, et adoraret deos suos[12]. Veniens autem cum gaudio

---

[1] **Br.** Erat quedam sancta et sacra puella. — [2] **Bogl.** Spem dei habens. — [3] **Bogl.** hanc puellam unicam, nomine Chr. — [4] **Fuld.** ut eos adorarent, **Bogl.** ut adoraret eos, nec. — [5] **Leg. Aur.** parentes ejus nulli eam concedere volentes, ut in deorum cultu maneret. — [6] **Brux.** et ponebat illud in fenestra, aspiciebatque ad orientem, et stans ad fenestram aspiciebat in celum intuens stellas, que erant in oriente: et orabat in corde suo. **Bogl.** pone bat illum in fenestra, aspiciebat in celum, et intuens ad stellam orientem, notabat in corde suo. — [7] **Bogl.** Dicunt a. e. — [8] **Fuld.. Mombr.** qui fecit coelum et terram, mare. — [9] **Bogl., Br.** dixerunt. — [10] **Bogl.** colere deum. — [11] **Bogl.** qui a pilato interfectus est. — [12] **Fuld., Br.** ut adoraret deos suos et offerret eis sacrificium.

magno adorare deos suos, et offerre eis sacrificium, expectabat autem filiam suam secundum consuetudinem, ut offerret ipsa incensum idolis.[1] Sancta autem Christina in fenestra incumbens intuebatur in coelum. Ancillae autem venerunt, et dixerunt patri ejus. Deprecamur te domine, omnium nostrum potestatem habes, filia tua domina nostra ecce habet dies novem, ex quo non dedit diis sacrificium, sed neque incensum posuit, neque libamen. Pater autem eius dixit. Domina nostra[2] filia Christina, quid est quod tibi placuit, aut quis error in te introivit ut colas deum, qui non potuit seipsum adjuvare? Domina mea filia Christina, unica mihi, ignoras quia propter te laboravi, et multum flevi, et adoravi[3] misericordes deos nostros, petens, ut condonent te nobis. Accede ergo, et adora, et immola coelestibus diis, qui te fecerunt in hanc aetatem venire; ne forte irascantur tibi, et perdant te filiam meam.[4] Sancta autem Christina dixit ad patrem suum. Noli me vocare filiam tuam, sed eius dic me filiam, me dixisti[5] me offere sacrificium justitiae et veritatis et justificationis, quoniam ipsi dicam gloriam, et honorem, et magnificentiam in secula seculorum. Et gavisus est pater ejus, putabat quia de diis eius diceret, occurrens ibi[6] osculari eam. Exclamavit sancta Christina patri suo. Non polluas mihi os; munda autem volo offerre immolationem coelesti deo.[7] Pater autem errans in verbis eius, dixit ad eam. Domina mea filia Christina, noli uni deo offerre sacrificium, ne alii irascantur tibi, et pereas male.[8] Sancta autem Xpina dixit. Bene locutus es veritatem[9]: ut offeram[10] patri, et filio, et spiritui sancto. Et manifestatorem orbis terrae, et maris, et omnium, quae ab eo creata sunt, ipsum benedico, ipsum adoro, ipsum glorifico, ipsi offero sacrificium absque sanguine in veritate laudis, et incontaminatum incensum patri, qui est in coelis, in quo credidi et credo lumen meum, in eo est veritas et salus. Pater autem ejus respondit, et dixit ad eam. Christina, filia mea incontaminata, ecce adoras tres deos, alios vero quare non adoras? Sancta autem Christina dixit: Non erubescis homo sine scientia, quia concupivi adorare coelestem deum? Trinitas autem[11] una deitas in substantia est; quare mihi vim facis adorare deos alienos? Affer mihi munera immaculata, ut adorem patrem meum coelestem, et offeram ei sacriticium sine sanguine, et incensum veritatis, qui me probavit ad veritatem suam. Pater autem ejus seducebatur in verbis ejus, putabat quia de diis vel idolis ejus diceret. Et transmisit omnia quaecunque ei praecepit filia sua. Et iterum dixit. Annunciate domino vestro Urbano, transmittat mihi tunicam incontaminatam et immaculatam: ut expolians me pollutionem coinquinationis, et induam me tunicam sine dolo: et offeram munera immaculata, et incensum immaculatum, et cor mundum aeterno Deo creatori seculorum, qui nos vocavit in

[1] **Br.** secundum consuetudinem ut offerret incensum diis suis. — [2] **Bogl.** mea. — [3] **Bogl.** laboro, et multum flevimus, et adoravimus. — [4] **Brux.** ne forte irati perdant te. — [5] decet? Vö. *Leg. Aur.* quem sacrificium laudis *decet.* — [6] **Bogl.** ibat. — [7] Ez a mozzanat a magyar változatban nem fordul elő. — [8] **Br., Bogl.** ne forte alii irascantur tibi. — [9] **Leg. Aur.** bene locutus es nesciens veritatem. — [10] **Bogl.** Bene locutus es veritatem: offeram patri etc. *Br.* offeram autem. *Fuld.* Nam offero. — [11] **Bogl.** Trinitas autem in personis una etc.

sacrificium veritatis; ut indulgere dignetur peccata mea, quae feci et[1] seducta sum ab impiis hominibus in abominatione idolorum. Sancta autem Christina induta tunica incontaminata, et immaculata lavit faciem suam et manus, in cubiculo inclusit se, et offerebat sacrificium, et incensum coelesti salvatori. Et orans cum fletu dicebat. Domine Jesu Christe, fili dei coelestis et invisibilis, quia tu[2] ab immortali patre missus es, et descendisti super mundum hunc, quem tu fecisti, et induisti carnem humanam, et sustinuisti mortem ab impiis hominibus, ut cognoscamus tribulationem hanc propter tuam deitatem. Ego peccatrix ancilla tua Christina,[3] quia multa peccavi et gessi per ignorantiam[4] et colui daemonia a iuventute mea. Quia in te spero, adesto mihi in poenis, quae praeparatae sunt mihi, ut per tuam virtutem vincam omnes, qui cognoverunt[5] nomen tuum Deus: ut omnestimeant et contremiscant timorem tuum magnum, Domine.[6]

Angelus autem domini stetit ante faciem ejus dicens. Immaculata et incontaminata domini ancilla Christina, exaudivit dominus deprecationem tuam, viriliter age et confortetur cor tuum contra tres judices et[7] glorificetur virtus dei. Tunc sancta Christina dixit ad angelum. Domine mi, da aeternum signaculum mihi salvatoris domini nostri Jesu Christi patris mei, et neminem timebo. Angelus autem[8] apprehendit eam, oravit super caput eius, et dedit ei signaculum crucis. Sancta autem Christina conversa est a dextris, et invenit panem positum candidum tamquam lac, et dulcem super mel et favum. Et accipiens dedit angelo et dixit ei. Domine mi accipe hunc panem et benedic, et da mihi aeternam vitam in[9] remissionem peccatorum meorum. Ecce enim sunt duodecim dies, quod panem non gustavi. Angelus autem accipiens[10] panem, et benedixit, et dedit ei manducare panem immortalitatis. Et accipiens s. Christina oravit, et invocavit Patrem et filium, et Spiritum Sanctum dicens. Domine deus pater domini nostri Jesu Christi, qui dignatus es me accipere per hunc panem incorruptionis.[11] Ideoque gratias refero nomini tuo Jesu Christe. Et accipiens gustavit.[12] Facto autem vespere accipiens beata Christina deos Jovem, et Apollinem, et Venerem, et deposuit eos per tres scalas solvens fasciam suam ligavit in fenestram, et descendit per eam, et confringens idola, dedit pauperibus, et reversa iterum ascendit.[13] Die autem facto venit pater eius Urbanus adorare idola, et convocans ancillas suas interrogavit eas dicens. Quid[14] facti sunt dii? Procedentes autem ancillae ad pedes eius dixerunt. Deprecamur domine noster, filia tua confringens eos et proiecit in plateas. Pater autem ejus Urbanus valde iratus est, et accipiens sanctam Christinam jussit eam palmis caedi faciem ejus,[15] et interrogavit eam dicens. Ubi abscondisti deos? dic mihi.[16] Christina autem noluit ei respondere.

---

[1] **Br.** quia. — [2] **Br.** qui. — [3] **Br.** oro et deprecor tuam clementiam ego peccatrix et infima ancilla tua xpina. — [4] **Br.** quia multum pecavi per ignorantiam. — [5] **Br.** qui non cognouerunt. — [6] **Fuld.** ut timeant omnes nomen tuum. — [7] **Br.** ut. — [8] **Br.** Angelus autem domini. — [9] **Br.** et, — [10] **Br.** angelus autem domini accipiens. — [11] **Br.** quia dignatus es me accipere panem incorruptionis, — [12] **Br.** Et accipiens panem gustavit. — [13] **Br.** iterum ascendit per fasciam. — [14] **Br.** Quo. — [15] **Br.** cedi in faciem. — [16] **Br.** díc mihi xpina.

Et iterum dicit pater eius.[1] Per miscericordes deos, quia nisi dixeris mihi,[2] bestiis ferocissimis membra tua dabo. Accede ergo, et adora deos coelestes, ne irascantur tibi, et pereas male. Sancta autem Christina aperuit os suum dicens. Juste locutus es, ut adorem deum coelestem, et ejus filium Jesum Christum. Iratus autem pater ejus Urbanus jussit eam virgis caedi.[3] Et mutati sunt[4] super eam duodecim homines, pui caedebant.[5] Pater autem ejus Urbanus ignorante uxore sua faciebat haec filiae suae. Illi autem, qui caedebant eam, deficiebant et cadebant. Sancta autem Christina dixit patri suo. Impudice, et sine honore, et abominabilis Urbane, ecce qui caedunt, defecti inveniuntur, et vides, quia virtutem non habent.[6] Pater autem eius Urbanus in magna angustia erat, quia taliter injurias patiebatur a filia sua, et jubet[7] in collo ejus bojas mitti: et manus et pedes ejus mitti in vinculis, et claudi eam fecit in carcerem. Vadens autem pater ejus Urbanus in domum suam, nihil volens manducare.[8] Audivit autem uxor eius de filia sua, quia talia perpessa fuerat a patre suo, et conscidit vestimenta, et ponit cinerem super caput suum: et abiit ad carcerem ad filiam suam, et dicebat.[9] Christina, miserere matri tuae, quia propter te morior, et unicam te habeo filiam meam: miserere mei, et omnia mea tua sunt.[10] Filia mea Christina, lumen oculorum meorum, scias,[11] quia ego te genui, et mamillas meas suxisti. Quid est quod factum est tibi, ut alienum deum colas? Sancta autem Christina aperiens os suum dixit matri suae. Quomodo temere filiam tuam vocas[12]: aut quis ex genere vestro aliquando Christina vocata est? Mater autem ejus dixit ei. Nemo. Tunc dixit beata Christina. Quid ergo dicis me filiam tuam? Nescis quia nomen habeo Christi coelestis Salvatoris?[13] Ipse est, qui me probavit ad militiam suam coelestem, et armavit me, et dedit mihi victoriam ad vincendum omnes, qui non cognoverunt deum, et ad ponendam vestram abominationem, et idola, in quibus seducti estis colere ea.[14] Mater autem ejus haec audiens reversa ad domum suam, et nuntiavit omnia viro suo. Vir autem ejus Urbanus ira commotus est adversus filiam suam. Mane autem facto sedit publice adversus filiam suam. Euntes autem milites adduxerunt beatam Christinam, et perduxerunt ad praetorium.[15] Omnes autem

---

[1] A **Br.**-ben e két mondat hiányzik. — [2] **Br.** Si autem nolueris mihi dicere, per misericordes deos, quia. — [3] **Br.** Iratus autem pater eius precepit alligari sanctam xpinam et in plateis cedi, et post hoc iterum denudatam eam uirgis uerberari. — [4] **Br.** uocati sunt. — [5] **Br.** cedebant eam. — [6] **Br.** ecce qui me cedunt iam non habent virtutem, et ydola tua que adoras non possunt dare uirtutem his qui me cruciant. Vö. **Fuld.** ecce qui caedunt, deficiunt, et idola tua non possunt eis dare virtutem. — [7] **Br.** jussit. — [8] **Br.** et nolens manducare, neque bibere proiecit se in terram propter filiam suam. Vö. **Fuld.** noluit manducare, neque bibere. Et prostravit se in faciem propter filiam suam. — [9] **Br.** abiit in carcerem ad filiam suam xpinam et cecidit ad pedes eius cum lacrymis dicens. — [10] **Br.** quia unicam te habeo et omnia mea tua sunt. — [11] **Br.** scis. — [12] **Br.** Quomodo me uocas filiam? **Fuld. Bellov.** Quomodo me filiam tuam vocas? — [13] **Bellov.** Nescis quia nomen habeo Christi Salvatoris mei. **Fuld.** Nescis; quia nomen habeo Salvatoris. — [14] **Br.** csak igy: in quibus seducti estis. — [15] **Br.** Urbanus autem ira commotus adversus filiam suam dixit ad milites. Ite et adducite xpinam. Et adduxerunt eam ad praetorium. (Vö. **Fuld.**)

mulieres videbant beatam Christinam vinctam, et quando[1] trahebant ad praetorium, exclamaverunt dicentes. Deus huius infantis, adjuva eam, quia ad te confugit. Et jussit pater eus[2] adduci eam ante suum tribunal, et dixit ei. Misereor tibi, Christina, quoniam filia mea es. Accede ad deos, et adora eos, ut propitientur tibi et liberent te ab errore, quem passa es. Si vero nolueris adoraré eos,[3] jubeo te multis tormentis interfici, nec vocaberis filia mea. Sancta autem Christina respondit. Magnam mihi gratiam praestas, o impudice et tyranne, qui jam non me vocas filiam diaboli.[4] Quod autem a te natum est, daemonium est, nec enim es pater meus. Urbanus autem ira repletus jussit eam expoliari, et cruciari membra eius tenera.[5] Multis autem horis cruciabatur sancta Christina. Erant autem qui eam torquebant homines numero duodecim, et defecerunt torquentes eam. Pater autem ejus non satiabatur, sed iterum jussit eam amplius torqueri. Et sustulit[6] de carnibus suis sancta Christina, et jactavit in faciem patris sui, et dixit ei. O maledicte, et in die malo nate, et amare,[7] tibi dico Urbane, quia periturus es in seculo venturo. Desiderasti enim manducare carnes filiae tuae, ecce ante oculos tuos sunt positae, accipe, et manduca[8] confusionem vultus tui. Pater autem ejus impiissimus dixit ad eam.[9] Christina, tibi dico, jam accede et adora deos[10]; sin vero non vocaberis filia mea.[11] Quodsi non sacrificaveris, inferam tibi saevissima tormenta: et non te eripiet ille, qui mortuus est a Judaeis, quem tu colis. Sancta autem Christina respiciens in coelum dixit ad Urbanum.[12] Omni malitia replete impudicissime, ignoras, quia filius dei vivi, lumen veritatis salvator mundi descendit de coelo, et removet omnem malitiam tuam a me, et salvat nos. Nunc[13] propter eum, qui me salvat Christus, haec sustineo, et vincam virtutem tuam et extinguam lumen tuum. Pater autem ejus[14] non ferens ejus injurias,[15] jussit afferi rotam, et alligari sanctam Christinam: et sub rota incendi flammam, et sterni sub ea ligna, et oleo infundi ignem, ut celerius finiretur. Christina autem alligata in rota, et cum giraretur rota, conquassata est[16] et dixit.[17] Benedico te, deus meus, qui in coelis es. Gratias ago tibi pater meus Jesu Christe, noli me derlinquere in hoc certamine: sed extende manum tuam, et tange hunc ignem, et extingue eum, qui exurit super me, ne quando gaudeat tyrannus Urbanus super

---

[1] **Br.** quomodo trahebatur ad pretorium, uoce magna dicebant. — [2] **Br.** Et iussit urbanus pater eius. — [3] **Br.** Si uero nolueris accedere ad deos. — [4] Hasonlóképpen **Mombr.** (Magnam mihi gratiam praestitisti, qui jam me filiam tuam non vocas). A **Br.** O impudice et tyranne urbane, quid me iam vocas filiam diaboli? Quod autem etc. — [5] **Br.** praecepit eam expoliari et cruciari et disrumpi m. e. t. — [6] **Br.** Cum ergo torqueretur, accepit. — [7] **Br.** In die malo nate et in amara hora, tibi dico. — [8] **Br.** posite, manduca c. v. t. — [9] **Br.** Pater autem eius dixit. — [10] Xpina accede et adora deos. — [11] **Mombr.** Sin autem nunquam filiam meam uocabo. — **Br.** Xpina accede et adora deos; iam enim non te uoco filiam meam. Si autem nolueris, inferam tibi etc. — [12] **Br.** S. autem cristina respiciens in celum et iocunda facie ridens dixit ad U. — [13] **Br.** Et nunc. — [14] **Bogl.** Pater eius. — [15] **Bogl.** iniuriam. — [16] **Br.** conquassavit totum corpus eius. **Bogl.** quassavit totum c. e. — [17] **Br., Bogl.** Beata autem xpina respiciens in celum oravit dicens.

me.[1] Haec dicens sancta Christina, exiit ignis subito: et interfecit animas idolorum mille quingentas[2]: et erant angeli domini astantes ei. Urbanus autem jussit eam deponi de rota, et interrogavit eam dicens. Christina, quis te docuit haec maleficia? Confitere mihi. Quodsi mihi confessa non fueris, non vives in[3] manus meas.[4] Sancta autem Christina dixit ad Urbanum. Non[5] tibi dixi immunde Urbane, carnifex, vermis,[6] quia pater meus est Christus, qui me docuit hanc conversationem? Ipse est lumen eorum, qui in tenebris sunt, via errantium, gaudium tribulantium, opes eorum, qui invocant eum. Ipse est, qui me docuit omnem justitiam, et timorem[7] dei vivi. Propterea te confundo, et tua saevissima tormenta,[8] et omnes tuos virtutes cum patre tuo diabolo. Pater autem ejus Urbanus victus a verbis filiae suae, nesciens[9] quem ad modum finiret[10] eam: jussit eam duci in carcerem. Et cum ducta fuisset beata Christina, sedebat et eloquia dei meditabatur. Venerunt[11] in conspectu ejus tres angeli, afferentes ei prandium de excelsis,[12] et posuerunt super eam manus, et statim sanatum est totum corpus ejus. Beata autem Christina respiciens in coelum dixit. Domine deus coelestis medice vulnerum occultorum, scio et cognosco, quod non me dereliquisti,[13] sed magis memoratus es mei, et misisti mihi prandium de excelsis, tuis per sanctos angelos tuos.[14] Scio deus,[15] quia in multo certamine sum, et misisti[16] mihi escam redemptionis. Per noctem autem transmisit Urbanus pater ejus quinque pueros, et jussit alligari lapidem in collo ejus, et mitti eam in mare. Et dum ducta fuisset in medio maris, ibi eam jactaverunt. Statim chorus angelorum suscepit eam, et deambulabat cum angelis super aquas maris. Respiciens sancta Christina in coelum oravit dicens. Domine Jesu Christe coelestis, qui nobiscum es,[17] et non deseruisti timentes te, ostende mirabilia tua, et jube me recipere in his aquis sanctum signaculum tuum, quia tu ambulasti super aquas maris, et benedixisti illas. Et nunc jube me renasci, et accipere lavacrum regenerationis, et emundari a sordibus, quae mihi superpositae sunt. Et illumina me Jesu Christe illuminatione tua sancta, et splendore tuo indue me indumentum veritatis tuae.[18] Et haec cum dixisset beata Christina nocte, in medio maris facta est vox de coelo dicens. Christina exaudivit dominus deus deprecationem tuam. Et statim de coelo venit nubes candida super caput Christinae.[19] Vidit sancta Christina venientem gloriam Christi,[20] et stolam purpuream veram.[21] Erat autem ante ipsam angelicus suavitatis odor et incensorum cum hymnis. Christina autem ingemiscens,

---

[1] **Bogl.** et extingue eum, ne quando etc. — [2] **Bogl.** et interfecit mille ex paganis quadraginta. — [3] **Bogl.** inter. — [4] **Br.** non ujues. — [5] A magyarban: „Moftan", valószinüleg hibás olvasás (*nunc* pro *non*) folytán. — [6] „feregnek mezaroſa" (!) — [7] **Bogl.** amorem. — [8] **Bellov.** et saevissima tua tormenta despicio. — [9] **Br.** nesciebat. — [10] **Bogl.** perderet. — [11] **Bogl.** Venerunt, autem. — [12] **Bogl.** afferentes ei prandium. **Br.** prandium salutis. — [13] **Br. Bogl.** derelinquis. — [14] **Bogl.** et misisti mihi prandium per sanctos angelos tuos. — [15] **Bogl.** Scis enim domine. — [16] **Bogl.** et ideo misisti. — [17] **Bogl. Br.** Domine Jesu Christe, qui nobiscum es. — [18] **Bogl.** indue me indumentum eterne Veritatis. **Br.** indue me indumentum eternum ueritatis. — [19] **Bogl.** super caput eius. — [20] **Bogl.** gloriam dei. — [21] **Bogl.** stolam purpuream. **Br.** et coronam super caput eius et stolam purpuream ueram et angelos dei.

rescipiens in coelum [1] oravit dicens. Fili dei invisibilis et immortalis, et immaculate,[2] qui hodie descendisti de excelsis seculorum super has aquas maris cum multa gloria et virtute et exercitu angelorum, et donasti in gloriam [3] immortalem renovationis; redde Urbano in hac nocte secundum quod gessit in me ancillam tuam, et manus mihi posuit,[4] in crastino die ut interficiat me. Nunc autem domine ne facias eum requiem accipere, neque in hoc seculo, neque in futuro. Haec. dicens [5] beata Christina, perducta est iterum ad litus maris,[6] et ministrabant ei, glorificantes deum. Pater ejus in eadem nocte cum multis tormentis, et cruciatibus reddidit animam.[7] Beata autem Christina audito jam patre suo mortuo exurgens oravit [8] dicens. Gratias tibi ago domine patrum nostrorum Abraham, Isaac, et Jacob, qui exaudisti ancillam tuam [9] Christinam, et allisisti in tenebras et in tartarum alienum tuae veritatis, qui es deus benedictus in secula seculorum. Amen.

Tempore autem aliquanto transmisso advenit alius judex in locum Urbani, nomine Dion, et ipse nequissimus idolorum cultor, et persecutor Christianorum. Obtulit ei officium beatae Christinae,[10] legens haec, quae tanta tormenta perpessa fuerat, et non se subdit culturae idolorum. Et jussit judex Dion adduci eam ante suum tribunal, et dum adducta fuisset, videns eam, quia speciosa erat nimis, vocavit eam judex juxta se, et blandis sermonibus ad eam dicere.[11] Christina, bene nata es, et de regali genere consistis, et multam tribulationem perpessa, sicut audivimus. Quis ergo error in te introivit, ut derelinquas misericordes deos, qui dominantur in omni terra, et ipsi sunt, qui dominantur omni animae. Accede ergo, et sacrifica, et adora eos,[12] et noli seduci in humanis maleficiis, et scribens referam de te orbi terrae, quia de genere Aniciorum [13] es, et traderis nuptui viro potentissimo et gloriosissimo omnium illustrium. Sin vero nolueris, quae tibi jubentur a me, per invictos et misericordes deos, pessima judicia tibi applicabo, et non te eripiet deus tuus, quem colis. Beata autem Christina respiciens in coelum, oravit dicens. Adjuva me Christe. Et dixit ad judicem. Immundis sermonibus tuis non poteris me seducere, neque tu, neque rex tuus, ut derelinquam coelestem deum et dominum meum Jesum Christum filium ejus,[14] qui mihi adest, et

---

[1] **Bogl.** stolam purpuream, angelos cum suavitate odoris et cum hymnis, et respiciens in celum. — [2] **Bogl.** Filii dei invisibilis et immaculate. **Br.** Fili dei uiui inuisibilis. — [3] **Bogl.** qui hodie ad me descendisti et donasti mihi gloriam etc. — [4] **Bogl.** a „redde Urbano . . . mihi posuit" helyett igy: libera me de manibus impiissimi Urbani, qui definivit et minas posuit. — [5] **Bogl.** in crastino die ut interficiat me. Hec dicens. Vö. **Br.** qui mihi minatus est me interficere in crastiono die. Hec dicens. — [6] **Bogl.** perducta est ab angelis ad litus maris. **Br.** peruenit a. l. m. — [7] **Bogl.** in hac nocte cum multis tormentis redelidit (reddidit) animam. — [8] **Br.** audita patris sui morte exsurrexit et adoravit. — [9] **Mombr.** qui liberasti me a diabolica insania. — [10] **Br.** Optulit autem ei officium gesta beate xpine. — [11] **Br.** et blandis sermonibus cepit ei dicere. — [12] **Br.** Accede ergo et adora deos. — [13] A magyarban: az my *barátunknak* (amicorum!) nemzetſegeből. — [14] **Br.** csak: et dominum meum ihum xpum.

liberabit me de iniquissimorum tormentis, et de manu tua.[1] Iratus autem Dion propter injurias ejus, jussit eam virgis caedi. Sancta autem Christina dixit. Horribilis vultu, et abominabilis cum diis tuis, non erubescis, quia tormenta poenarum[2] mihi obtulisti? Majores poenas mihi adhibe, credo enim in salvatorem meum dominum Jesum, quia confundere te habeo, quem ad modum fratrem tuum Urbanum. Judex vero dixit. Christina suffero tuas injurias, et misereor tui, ut revertaris ad deos, et misericordiam consequaris. Sancta autem Christina respondit. Dic mihi nomen tuum. Judex respondit Dion.[3] Christina dixit. Juste cognominatus es Dion, idolorum enim caecorum, et mutorum nomen habes. Iratus autem judex jussit afferri cunam[4] aeream, et incendi subtus ignem, et mitti picem et resinam et oleum. Et miserunt eam milites in cunam. Et stabant quatuor ex eis, et coagitabant cunam, et conversabat sancta Christina, ut celeriter finiretur.[5] Beata autem Christina oravit dicens. Te laudo et glorifico domine Jesu Christe, quia dignam me fecisti renasci, et velut infantulam a ministris abalienaris.[6] Judex autem dixit. Non te tangunt haec tormenta Christina? Attende quomodo te supportant dii, et ideo te non tangit ignis. Accede ad eos, et deprecare eos,[7] ut liberent te a peccatis tuis, quae fecisti in eis.[8] Beata autem Christina dixit. Impie et impudice, fili diaboli, non timebo judicia tua, neque minas tuas, quas mihi ostendis. Spero enim in nomine domini mei Jesu Christi, quia transmittere te habeo in tenebras exteriores, ubi cruciatur Urbanus frater tuus.[9] Judex autem ira repletus jussit radi caput ejus, et nudam torqueri, et per publicum depompari.[10] Omnes autem mulieres intuentes ejus turpitudinem, et quia talia perpessa fuerat, exclamaverunt omnes una voce, dicentes ad judicem. Injustum judicium tuum, iniqua sunt praecepta tua. Quid haec agis? Confudisti enim sexum mulieris.[11] Beata autem Christina respiciens in coelum oravit dicens. Salvator mundi, gratias tibi ago, quia dignam me fecisti in hac die notam fieri omnibus, ut cognoscant omnes me, quia tua sum ancilla. Depompantes[12] autem eam milites duxerunt ad carcerem. Mane autem facto jussit judex adduci eam in praetorium, et statuit eam ante suum tribunal, et dixit ei. Christina veni eamus in templo, et adora deum magnum, ut miserecordiam consequaris de poenis magnis, quae tibi praeparatae sunt. Beata autem Christina aperiens os suum, dixit. Quid erras Dion impudice et insensate, consimilis anima et corpore idolorum tuorum, non tentabis me ancillam dei excelsi, neque timebo minas tuas. Temporalis judex[13] dixit. Christina quare sic me inhonoras, sustineo omnes injurias tuas, noli errare

---

[1] **Mombr.** qui eruet me ab omnibus tormentis manuum vestrarum iniquarum. **Br.** et liberabit me de tormentis omnibus et nequissima manu tua. — [2] **Br.** quia iocamenta penarum. — [3] **Br.** Nomen meum dicitur Dion. — [4] **Fuld.** craticulam. — [5] **Br.** quatuor ex his et uoluebant cunam cum sancta xpina, ut celeriter deuoraret eam ignis. **Bellov.** et quatuor ex eis cunam agitabant, ac sanctam virginem versabant. — [6] **Br.** et more materno ueluti infantulam me defendisti et alienam me fecisti ab his penis. — [7] **Br.** Accede ergo et adora deos. — [8] **Br.** in eos. — [9] A magyarban az *„az én atyám“* valószinüleg tévedésből került a szövegbe. — [10] A **Br.**-ben csak: et nudam torqueri. — [11] **Br.** confundis genus mulierum. — [12] **Br.** deponentes. — [13] **Br.** Judex dixit.

inani deo,[1] sed accede ad deos, et offer illis sacrificium, ut misricordiam consequaris, quia multum te supportabunt.[2] Christina dixit. Bene dixisti impie, aliene a deo, ego offeram co elesti deo sacrificium,[3] qui est dominator coeli et terrae, et omnis luminis, ipse enim me custodit ab omni tua maligna operatione. Judex autem gratulabatur in verbis ejus, putabat sc. quia accederet ad Apollinem, et adoraret eum. Elevans autem beata Christina manus suas in coelum oravit dicens. Domine deus coelestis pater meus Jesu Christe, qui verbo fecisti omnia, qui descendisti super aquas maris, et illuminasti me per lavacrum regenerationis. Et nunc audi me ancillam tuam, et praecipe exire idolum istum[4] de templo hoc, qui animas hominum seduxit in interitum. Stabat autem s. Christina in templo ante Apollinem, et clamavit voce magna dicens. Tibi tibi idole[5] sine anima, in nomine domini mei Jesu Christi exi de templo hoc, et ambula quadraginta pedes. Et stetit in locum, ubi ei praecepit sancta Christina.[6] Et intendens judex territus valde cecidit in faciem, et statim surgens cum timore magno clamavit dicens. Christina maleficia tua in omnibus praevaluerunt, quia et per maleficia tua movisti Apollinem deum[7] nostrum. Sed et ipse multam miscricordiam habet super te[8] et ideo obedit tibi,[9] et deambulavit, et exivit de templo, ut videat[10] creaturam suam. Beata autem Christina contristata est in verbis ejus, et dixit. Tyranne, et inimice veritatis, diabole, non cognoscis timorem coelestis dei, quem ante fecit,[11] et nunc facit in hoc mundo. Incredibilis, et aliene a luce veritatis, tu dicis deum esse Apollinem, qui ab hominibus factus est. Credo dominum meum verum[12] patrem domini mei Jesu Christi, qui nobis praestat veritatem lucis, in quo credidi, et credo. Et oravit, dicens. Praecipe domine Jesu Christe hac hora cadere idolum, et fieri pulvis.[13] Et statim cecidit, et factus est puluis, sicut oravit sancta Christina et multi ex gentibus crediderunt. Et exclamaverunt omnes una voce dicentes. Deus hujus infantis Christinae, domine Jesu Christe, jube[14] et super nos veritatem deitatis tuae,[25] quia adoravimus idola, errantes[16] usque in hodiernum diem. Crediderunt autem illa hora tria milia virorum. Et conterritus est judex Dion propter Apollinem, quia cadens exterminatus est, intra semetipsum dixit. Si audierit

---

[1] **Br.** Noli errare in inani deo. — [2] **Br.** sed accede ad uerum deum celeste, et offer illi sacrificium, ut misereaturtibi, quia multum te subportat. — [3] **Br.** ego offeram sacrificium deo me ipsam dominatori celi et terre et omnium etc. — [4] **Br.** et precipe exire istum diabolum de templo. — [5] **Bogl., Br.** Tibi dico idolum. — [6] **Bogl.** et ambula quadraginta pedes, et sta illic in loco quem tibi precipio. Exivit de templo et ambulavit quadraginta pedes, et stetit in loco, ubi ei precepit sancta Christina. **Br.** et ambula quadraginta pedes, et sta in loco, quo precipio tibi. Exiuit ergo de templo, et ambulanit quadraginta pedes, et stetit in loco ubi precepit ei sancta xpina. — [7] **Bogl. Br.** dominum. — [8] **Bogl.** Sed multum ipse misericordiam habet super te. — [9] **Br.** ideo audiuit te. **Bogl.** et ideo obaudivit te. — [10] **Bogl.** ut liberet. — [11] **Bogl.** domini celestis et que fecit. — [12] **Bogl.** et ego credo deum meum. **Br.** Ergo miser crede in deum ujuum. — [13] **Bogl.** Precipe domine Ihesu Christe inhac ora ydolum fieri pulverem. **Br.** Precipe ihu xpe inhac hora idolum istud conuerti in puluerem. — [14] **Bogl.** dicentes: domine Jesu Christe iube. — [15] **Br.** ueritatem deitatis tue uenire. **Fuld.** et credamus in te. — [16] **Bogl., Br.** quia erravimus adorantes ydola.

rex,[1] quae facta sunt per maleficia Christinae in Apollinem deum nostrum,[2] male me perdere habet.[3] Et statim angustiatus intra semet-ipsum, et mortuus est.[4] Beatam vero Christinam jussit assessor ejus mitti in carcerem mortuo Dion.[5] Erat autem sancta Christina[6] sedens in carcere glorificans deum. Tempore autem aliquanto transmisso venit alius judex, et ipse impius[7] adversarius christianorum, nomine Julianus. Veniens[8] in praetorium[9] offeruntur ei gesta beatae Christinae. Et cum lecta fuissent ante eum, jubet Julianus statim adduci Christinam ante tribunal. Et ait Julianus. Christina audivi, quia multa gessisti per maleficia et carmina, nunc autem accede[10] et adora deos aeternos, et offer eis sacrificium. Si vero nolueris jussiones meas facere, accedere et adorare deos,[11] pessima inferam tibi tormenta, et terribilia,[12] et non te adjuvabit, quem optas colere deum, qui natus est a Joseph.[13] Beata vero Christina aperiens os suum dixit. Ut quid talia loqueris Juliane miserabilis et particeps diaboli, et inimice dei. Non tentabunt me verba tua, ego enim sum ancilla Christi, non timebo ea, quae mihi a te inferenda sunt tormenta. Julianus autem jussit accendi fornacem usque in dies tres, et mitti eam in fornacem per dies quinque, ut ibi finiretur.[14] Erat autem sancta Christina in fornace una cum angelis, laudans et glorificans deum.[15] Et vox magna exivit de fornace. Audientes autem milites vocem, territi sunt valde, et euntes nuntiaverunt Juliano dicentes. Deprecamur te domine, magnos terrores et clamores exeuntes audivimus de fornace.[16] Hoc audiens Julianus jussit aperire fornacem, et invenerunt beatam Christinam, tamquam de lavacro procedentem, et laudantem deum. Et adducta est ante tribunal, et dixit ad eam Julianus. Dic mihi Christina, et confitere mihi omnia tua, quia omnem naturam per maleficia subdidisti.[17] Si autem nolueris mihi confiteri, deteriora tibi inferam tormenta. Beata Christina respondit. Juliane pessime lupe, nomen habes maledicti tyranni, non timeo minas tuas, habens deum meum adjutorem.[18] Si autem virtutes habes,[19] et aliqua deteriora tormenta, ostende. Julianus autem jussit adduci marsum, et dimitti super eam duas aspides, et duos serpentes.[20] Et dixit ad eam Julianus. Dic mihi Christina, numquid et has bestias[21] maleficare poteris? Sancta autem Christina respondit ei.[22]

---

[1] **Br.** Hec si audierit rex. — [2] **Bogl.**, **Br.**suum. — [3] **Br.** me male perdet. **Bogl.** me male perdere habeo. — [4] **Br.**, **Bogl.** Et statim angustiatus mortuus est. — [5] E mondat **Bogl.**-nál hiányzik. — [6] **Bogl.** Erat autem Christina. — [7] **Bogl.** impiissimus. — [8] **Br.** Venienti ergo. — [9] **Bogl.** in pretorio. — [10] **Bogl.** nunc accede. —[11] **Bogl.** Si vero non volueris jussiones meas facere et adorare deos meos. **Br.** facere et adorare deos meos. — [12] **Bogl.** pessima tibi inferam tormenta terribilia. — [13] **Bogl.**, **Br.** et non te adiuvabit Xpus quem colis. — [14] **Bogl.** Julianus autem jussit accend ifornacem usque dies tres et mitti eam in fornacem. Vö. **Br.** J. a. j. a. f. per tres dies et mitti eam in fornace. — [15] **Bogl.** Erat autem sancta Christina in fornace laudans et glorificans Deum. — [16] **Bogl.** Domine magnum clamorem audivimus in formace, qui terrivit nos valde. — [17] **Br.** Dic mihi xpina et confitere mihi omnia maleficia, quibus omnem naturam subdidisti — [18] **Br.** Juliane pessime nontimeo minas tnas; habeo enim deum adiutorem meum. — [19] **Br.** Si autem virtutes habes aliquas. — [20] **Br.** et dimitti super eam duos serpentes. — [21] **Br.** numquid has bestias. — [22] **Br.** Sancta xpina respondit.

Incredule, et insensate, et sine intellectu a virtute dei; ego credo, quia dominus meus Jesus Christus, qui assistit mihi in omni tormento, et nunc in his bestüs, respiciens et vide.[1] Julianus autem jussit dimitti bestias, et currentes duae serpentes, et colligaverunt se ad pedes sanctae Christinae, et lingebant plantas eius.[2] Et duae aspides occurrentes suspenderunt se super mamillas velut infantes lactantes. Et iterum dimiserunt ad eam duas viperas, colligaverunt se collo ejus, et lingebant laborem sudoris ejus, quia certabatur propter deum. Christina autem respiciens ad coelum cum lacrymis oravit dicens. Gratias ago tibi domine Jesu Christe, lumen veritatis, refugium eorum, qui timent nomen tuum, quia dignatu ses me gentilibus notam fieri, et sudorem laboris mei detergi. Julianus autem[3] ad marsum dixit. Numquid et tu magus es? Irrita bestias ad Christinam, ut tangant eam. Marcus autem irritabat eas incantationibus suis. Illae autem bestiae impetum fecerunt in ipsum marsum, et occiderunt eum; et nemo ausus erat accedere, et tollere serpentes. Beata autem[4] Christina dixit serpentibus[5] Vobis dico reptilibus terrae in nomine[6] domini mei Jesu Christi, iteu nusquisque in locis vestris, neminem nocentes. Et statim recedentes abierunt in locis suis. Et respiciens Christina in coelum oravit, dicens. Deus coeli et terrae, qui misisti filium tuum dominum nostrum Jesum Christum[7], et suscitasti Lazarum a mortuis, exaudi me deus ancillam tuam Christinam[8] in veritate[9] tua sancta, et brachio tuo excelso, alleva[10] hunc hominem de morte. Et apprehendit ei manum beata Christina, et dixit. Adjuva me domine, ut omnes videntes glorificent te, et nomen tuum[11], quoniam tu es benedictus, et omnium virtutum.[12] Et venit vox de coelo.[13] Confide Christina, viriliter age, et confortetur cor tuum, ego enim[14] tecum sum, et quodcunque postulaveris a me, dabo tibi.[15] Et subito mugitus factus est de terra.[16] Consignavit beata Christina mortuum, et clamavit, dicens: In nomine domini mei Jesu Christi surge tu, mortuus es.[17] Et statim surrexit, et procidens ad pedes beatae Christinae, dixit: Gratias ago deo tuo, qui me suscitavit a mortuis. Julianus autem dixit: Christina jam sufficiat tibi, ostendisti omnia maleficia tua, veni jam, et convertere ad deos, qui te patiuntur[18]. Beata autem Christina dixit ei. Insensate, et absque Dei timore, et sine intellectu, non respexerunt oculi tui virtutes, quas fecit deus coelestis, et Jesus Christus filius ejus, qui liberavit servos suos ab omni malo. Julianus autem ira commotus jussit mamillas ejus abscindi. Tunc beata Christina dixit ei. Juliane lapi-

---

[1] **Br.** Incredule et insensate et sine intellectu, ego credo quia dominus meus ihc xpc assit mihi in omnibus tormentis. — [2] **Br.** bestias, que collocauerunt se ad pedes sancte xpine et lingebant plantas eius. xpina autem respiciens etc. — [3] **Br.** quia dignatus es me reptilibus notam fieri, Julianus autem. — [4] **Br.** et nemo ausus erat accedere. Beata autem. — [5] **Br.** Beata autem xpina orationem faciens dixit ad serpentes. — [6] **Br.** Vobis dico reptilibus in nomine. — [7] **Br.** filium tuum ihum xpum. — [8] **Br.** exaudi me ancillam tuam — [9] **Br.** in virtute. — [10] **Br.** suscita. [11] **Br.** glorificent nomen tuum. — [12] **Br.** quia tu es deus meus et omnium virtutum operator. — [13] **Br.** et uenit uox de celo dicens. — [14] **Br.** Confide xpina et uiriliter age, ego enim. — [15] **Br.** dabitur tibi. — [16] Ez a mondat nincs meg a **Br.**-ben. — [17] **Br.** In nomine domini nostri ihu xpi surge qui mortuus es. — [18] **Br.** ad deum nostrum, qui te patitur.

deo corde, et ab omni via veritatis expulse jussisti mamillas meas abscidi. Respice bene[1] insensate, etim pudice, quia pro sanguine lac egreditur. Et respiciens in coelum beata Christina dixit. Gratias tibi ago domine Jesu Christe, rex omnium seculorum, quia dignatus es omne impedimentum corporis mei deponere[2]. Scio enim, quia parata sum finire certamen meum, et accipere incorruptam coronam.[3] Haec cum dixisset beata Christina, jussit eam judex in carcerem mitti. Et venerunt omnes matronae, ut viderent eam[4], audientes tribulationes, quas sustinuit, ferentes de bonis[5] suis, ut blandirentur ei, et consolarentur eam. Et invenerunt sanctam Christinam sedentem et eloquia dei meditantem, ingressae[6] matronae procidentes[7] ad pedes beatae Christinae. Sancta autem Christinia consolabatur eas, et[8] admirabantur sufferentiam infantis[9], ut crederent ex eis septem matronae.[10] Mane autem facto jussit Julianus adduci eam ante suum tribunal[11], et dixit ei. Christina tempus tuum est converti ad deos, et adora eos[12], sin autem fraudabo te animam tuam, ex hac enim tibi parcam.[13] Beata vero Christina dixit ei. Amodo non tibi erit requies, neque in hoc seculo, neque in futuro, quod permanet in aeternum. Julianus autem non ferens ejus injurias, jussit linquam ejus abscidi. Beata autem Christina respiciens in coelum dixit. Deus meus, qui non me dereliquisti, creator omnium bonitatis, super me respice ancillam tuam, et jube me finiri in hoc certamine, quia appropinquat tempus, ut requiescam.[14] Julianus autem jubet eam in amphiteatro deponi, et cum esset in amphiteatro constituta, vox de coelo facta est, dicens.[15] Immaculata, et incontaminata Christina, quae multum laborasti, et sustinuisti propter me, ecce aperti sunt tibi coeli coelorum, veni accipe coronam tuam. Omnes enim virtutes glorificant et benedicunt deum propter te, quae in infantia tua multum sustinuisti propter me. Omnes justi exultant, videntes tuum certamen.[16] Veni ergo Christina, accipe bravium confessionis tuae. Et haec vox facta est de coelo.[17] Audiens Julianus jussit abscidi linguam ejus. Beata autem Christina accipiens precisuram

---

[1] **Br., Bogl.** Respice. — [2] **Bogl.** quia dignatus es me ab omni impedimento corporis mei liberare. **Br.** qu. d. e. m. a. o. impedimento corporis liberare. — [3] **Bogl., Br.** incorruptionis coronam. — [4] **Br., Bogl.** matrone videre eam. — [5] **Br., Bogl.** ferentes secum multa de bonis. — [6] **Br., Bogl.** Et ingerentes se. — [7] **Br.** prociderunt. **Bogl.** proiecerunt se. — [8] **Bogl.** ille vero; **Br.,** ille autem. — [9] **Bogl. Br.** admirabantur in sufferentia ejus. — [10] **Br.** ex quibus septem crediderunt. **Bogl.** ex quibus septem matrone crediderunt. — [11] **Br.** jussit iulianus aduocare eam in pretorium. **Bogl.** iussit Julianus adducere eam in pretorium. — [12] **Br. Bogl.** xpina tempus tuum impletum est, convertere ad deos meos, sin autem. — [13] **Bogl.** sin autem auferam animam tuam abste: ex hoc non tibi parcam. **Br.** sin autem auferam animam tuam a te et ex hoc tibi non parcam. — [14] **Bogl.** et jube me ad te venire in hoc certamine. Et c etc. — [15] **Bogl., Br.** Et vox de coelo facta est ad eam dicens. — [16] **Br.** Omnes enim angeli exultant tuum certamen uidentes. — [17] Az „Immaculata et incontaminata Christina" kezdetű égi szózat helyett **Bogl.** szövegében ez olvasható: Ecce aperti sunt tibi celi; veni et suscipe coronam tuam, quam virtutes celorum (vö. „ az zent ang'alok") expectant et benedicunt deum propter te, quia ab infantia tua tam constantem te reddidit. (A magyarban még beszurva: Omnes angeli exultant tuum certamen videntes. **Br.**) Et vox iterum facta est dicens: Veni accipe eternam requiem et bravium incorruptionis tue. Audiens Julianus, ira commotus, dimisit sagittas etc.

lingvae suae projecit in faciem Juliani, et percussit oculos ejus, et excecavit eum, et vox magna exiit de ore illius dicens. Juliane impudice, et condemnate, desiderasti organum meum manducare, et abscidisti linguam meam, quae benedicit nomen domini Jesu Christi, et ideo lumen tuum perdidisti, eloquium dei coelestis venit in faciem tuam, et excaecavit lumen oculorum tuorum. Haec audiens Julianus jussit, ut duas sagittas dimitti contra cor ejus, et unam contra latus ejus, et reddidit spiritum.[1] Venit quidam de genere ejus, qui et ipse crediderat in domino per beatam Christinam, et complevit martyrium ejus, et collocavit in templo Apollinis. Complevit autem martyrium suum sancta Christina Nono Kalendas Augustas, quinta feria in Tyro civitate, Regnante domino nostro Jesu Christo, cui est honor, et gloria in secula seculorum.[2]

---

[1] **Bogl.** szövege a fenti „Audiens Julianus jussit abscidi linquam . . . . et reddidit spiritum" részt nem ismeri, vagy másképp adja elő: Audiens Julianus, ira commotus, dimisit sagittas et sanctam vírginem interfecit, que Christum laudans emisit spiritum. — [2] **Bogl.** Venit autem quidam de genere eius qui credidit in dominum Ihesum Christum per beatam Xpinam et curavit corpus eius ex more, et collocavit eam in optimo loco. Implevit autem martyrium beata Xpina octavo kalendas augusti die quinta feria in tyro civitate. Regnante domino nostro Ihesu Christo cui est honor, virtus et potestas in secula seculorum, Amen. — **Br.** Implevit autem martirium beata CRYSTINA VI° Kal. augnsti regnante etc. Vö. **Leg. Anr.** Christina . . . orta in Tyro Italiae.

Dr. Horváth Cyrill.

I.

Adatok az intézet történetéhez.

I.

Az idők folyása, mely a legutóbbi esztendőkben annyi változást idézett elő, intézetünk életét tekintve az 1915—16. isk. évben is fontos változásokkal járt. Kiváló tanácsnokunkat, Déri Ferencet, miután négy éven át kormányozta a székesfőváros iskoláit, decemberben az alpolgármesteri székre hivta el a közbizalom, és üresen hagyott helyére Wildner Ödön dr. tanácsnok került. A tanári kar küldöttséggel bucsuzott el a távozótól, kinek mindenre kiterjedő gondoskodása, szakértelme és nemes modora mindnyájunk lelkében kiváló helyet biztositott; egyben ugyancsak küldöttségileg üdvözölte uj vezetőjét, kinek nagy műveltsége, a kulturáért lángoló lelkesedése és bizalomra gerjesztő egyénisége egyaránt szép reményekkel tölt el bennünket, hogy gondozása alatt mind az iskolára, mind a tanárság ügyeire további üdvös fejlődés várakozik.

1. Személyi változások a tanári testületben. A tanári kar kebelében jóformán egész éven át folytonos volt a változás. Birkás Géza, Kräuter Ferenc, Záborszky Sándor, Thienemann Tivadar az isk. év kezdetén még mind katonai szolgálatban állottak, a tett intézkedések szerint tehát a tanítás munkáját ugyanazoknak kellett volna megkezdeniök, akik az előző isk. év végén befejezték. Azonban csupán részben történt igy. Kováts István ref. theol. tanár, aki tavaly a gyorsirást hadba vonult testvére, Kováts Alajos helyett tanitotta, még juniusban bucsut vett az intézettől; Bély Mihály szfőv. tornafelügyelő a nagyszünet alatt sulyos betegségbe esett; Havas Manó izr. vallástanárt az illetékes egyházi hatóság szólította máshová; Bognár Jánosnak pedig már az előadások harmadik napján, szept. 15-én, hirtelen katonai szolgálatra kellett vonulnia. Decemberben hosszu, kimerítő tanári szolgálat után Rapcsányi István c. igazgató, a tör-

ténelem és földrajz r. tanára, tüzes és fiatal lelkü kartársunk távozott körünkből.[1]) Január 17-én tanácsi rendeletre megjelent az intézetben Cseh Lajos polg. isk. r. tanár és átvette az elárvult tárgyak tanitását. Január 31-én — bizonytalan időre szabadságolva — Bognár János jelentkezett munkára; azonban egyidejüleg megvált az iskolától Ujhelyi Sándor, c. polg. isk. igazgató, jeles tornatanárunk, és a testgyakorlás tanitása a tanácstól iderendelt Bajor Károly polg. isk. tornatanár kezébe került. Március 9-én — hosszu másfél évi katonáskodás után — hazajött Birkás Géza, nehezen nélkülözött r. francia ny. tanárunk, és fölváltotta egyfelől derék nyug. társunkat, Chovancsák István c. igazgatót, aki az 1915. —16. isk. évre ujból heti 9 órát vállalt és látott el teljesen ingyen, hazafias, nemes önzetlenséggel, másfelől Tárkányi Jenőt, aki mathematikus létére heti 5 francia ny. órát tanitott nagy buzgósággal és elismerésre méltó eredménnyel. Végre április 7-én Tárkányi Jenő bucsuzott tanitványaitól, hogy katonai kötelmeit teljesithesse.

A tanerők változásainak folyamata ezzel befejezéséhez ért. Mint személyi ügy azonban nem mellőzhető hallgatással, hogy a székesfőváros tek. tanácsa március havában Cseh Lajos és Garzó Bertalan kartársainkat főreáliskolai rendes tanárokká választotta, Somogyi István dr.-t, az iskolának régi, kipróbált, jeles tanárát pedig májusban c. igazgatóvá léptette elő. Szeretettel üdvözöljük a megválasztottakat ezen a helyen is, kívánva, hogy kiváló képzettségük és munkásságuk mind főreáliskolánknak és az ifjuságnak, mind önnön maguknak mentül szebb gyümölcsöket teremjen; és örömmel jegyezzük fel Somogyi István kitüntetését, mely érdemesebb főt nem érhetett volna; mert nemcsak hosszu, buzgó és áldásos hatásu pályának, hanem egy párját ritkitó tanárnak és nevelőnek s tanárkarunk valóságos diszének jutalma.

2. Az 1915/16. isk. év kezdete és lefolyása. A tanári testület augusztus hó 30-án tartotta meg alakuló értekezletét, mely után a javító és pótló vizsgálatokat, d. u. pedig a különbözeti vizsgálatokat tartottuk. Javítóvizsgálatra egy tárgyból 59, két tárgyból 19 tanuló jelent meg, akikhez utóbb részben minisz-

[1]) Szül. Kecskeméten 1858; a középiskolát szülővárosában, egyetemi tanulmányait Budapesten (1877—1880.) végezte. 1881-től székesfőv. polgári iskolákban tanított. 1915. nov. havában hosszú tanári munkássága elismeréseül c. igazgatóvá léptették elő és nem sokkal utóbb saját kérelmére nyugalmazták. Részünkről itt is szivből fakadó Isten hozzád-ot mondunk neki és kivánjuk, hogy annyi évnek terhes munkája után csöndes Tusculumában hosszú, megelégedett öregség legyen osztályrésze.

teri, részben főig. engedéllyel ketten járultak; az előbbiek közül 46, az utóbbiak közül 15 tette le sikerrel a vizsgálatot. Pótlóvizsgálatra 3 tanulót bocsátottunk: a követelményeknek mind a három megfelelt. Különbözeti vizsgálatra összesen 32 tanuló jelentkezett, akik közül 18 soroztatott be a vizsgálat eredményéhez képest a megfelelő osztályokba.

Augusztus 31., továbbá szeptember 1. és 2. napja magánvizsgálatokra volt szánva; szeptember 3-án és 4-én tovább folyt a tanulóknak junius hóban megkezdett beirása. Az iskolaév elején és az évközben igazolás mellett fölvett tanulók száma 637; ezek közül nyilvános tanuló 602; magántanuló 35. A tanulók száma tehát a mult évihez képest szaporodott.

Az iskolai évet a székesfőváros tekintetes tanácsának 1915. aug. 19-én kelt rendelkezése értelmében szeptember 13-án nyitottuk meg ünnepélyesen. Ugyane napon megkezdődött a tanítás és amennyire a gyakori tanárcsere, tárgyfelosztás- és órarendbeli változás engedte, az engedélyezett szünetek kivételével rendben folyt május hó 20. napjáig.

Az évzáró osztályvizsgálatokat a VIII. osztályban május hó 9., 10. és 11., a többi osztályokban május 26., 27., 29. és 30. napján tartottuk. A hittani vizsgálat a VIII. osztályban május 11-én, a többi osztályban ugyane hó 24. és 25. napján ment végbe. A r. kath. tanulók vizsgálatain dr. Trikál József, egyet. tanár, érseki biztos, az izraelitákéin a VIII. osztályban dr. Hevesi Simon főrabbi és Munkácsi Bernát tanfelügyelő, a többi osztályokban az izr. hitközség oktatási ügyosztályától kiküldött biztosok elnököltek. A rendkivüli tárgyak vizsgálatai május 8., 18. és 19-én, az évvégi magánvizsgálatok junius 6—8. voltak.

3. Az ifjuság erkölcsi érzülete. Ama célok között, melyeket intézetünk szolgál, a legfőbbek egyike, hogy növendékeinket fegyelmezett életre neveljük. Ép ezért az igazgatóság és a tanári kar különös gondot fordított rá, hogy a tanulókban a valláserkölcsi érzést, a komoly, férfias gondolkodást, az önfegyelmezésre való törekvést mind szoktatással, mind oktatással fejlessze és ápolja. Az ifjuságnak erkölcsi és fegyelmi magatartása általán az egész éven át meg is felelt a követelményeknek; nagyobb vétség pedig, amely szigorubb intézkedéseket kivánt, alig fordult elő.

A róm. kath. tanulók, mint az előző években is, vasár- és ünnepnapokon — a karácsonyi, husvéti és pünkösdi ünnepek kivételével — az igazgató és megbizott tanárok felügyelete mellett a Jézus Szt. Szíve egyházában szent misét hallgattak, mely alatt az intézet egyházi kara énekelt. Az I—III. és a IV—VIII. osztály növendékei kéthetenkint az intézetben szentbe-

széden voltak jelen. A husvéti szent gyakorlatokat az egész kath. ifjusággal ft. Müller Lajos, a Jézus-társaság tagja tartotta, kinek buzgó fáradozásáért ezen a helyen is őszinte hálánkat tolmácsoljuk. Ugyancsak a róm. kath. tanulók az iskolai év folyamán négyszer végeztek gyónást és járultak szent áldozáshoz. — Az izr. vallásu tanulók kéthetenkint szombaton d. u. 3 órakor több intézettel együttesen a Dohány-utcai templomba jártak istentiszteletre. Emellett az I. és II. osztálybeliek dr. Scheiber Lajos hitoktató vezetésével hetenkint egy-egy órában liturgiai gyakorlatokat tartottak s a II. osztályuakat nov., dec. és január havában Singer S. énektanár liturgiai énekoktatásban részesítette. — A ref. növendékek szintén az intézetben gyűltek össze vasárnaponkint — egyéb intézetek ref. tanulóival együtt — istentiszteletre; a többi felekezet hitoktatói viszont saját hatáskörükben intézkedtek, hogy tanítványaik vallási kötelességeiket teljesítsék. Mulasztás vagy erkölcsi magaviselet tekintetében panasz az igazgatósághoz egész éven át nem érkezett.

4. Az oktatás menete és eredménye. A tanitás, mint a multban, az érvényben levő tanterv alapján, az Utasítások szellemében folyt; hasonlókép a leckeórák — beleértve a róm. katholikus, református és izraelita növendékek vallástani óráit is — az intézet helyiségeiben tartattak; a gör. kel. és ág. hitv. evang. tanulókéi pedig az illető hitfelekezetektől kijelölt egyéb helyeken voltak. A háborus állapotok és különösen a gyakori tanárváltozás az idén is éreztették a tanításban hatásukat, mindazáltal az eredmény, mint a látogató főigazgató megállapitotta, általában megfelelt a jogos követelményeknek.

Az ifjuság az év folyamán egyszer volt az Uránia-szinházban („A háboru technikája"); de a fizikai, földrajzi, természetrajzi és történelmi órákon szorgalmasan fölhasználták a vetítő gépet, melyhez a f. isk. évben a tek. szfőv. tanács áldozatkészségéből kinematográf is járult, és az intézet többrendbeli gyüjteményeit. A nagyobb növendékek szaktanáraik tanácsát követve gyakrabban megjelentek a Nemzeti Szinház klaszszikus-előadásain, tanáraik vezetésével több műintézetet, gyártelepet és természeti nevezetességet meglátogattak.

A latin nyelvet tanulóink az intézetben, de a IV. ker. közs. főreáliskola növendékeivel együtt tanulták. Vizsgálatot tett összesen 52 és pedig intézetünkből 39, a IV. kerületi főreáliskolából 13 tanuló.

Az egészségtani tanfolyamot a VII. és VIII. osztály növendékei látogatták; a gyorsirói tanfolyam látogatóinak száma 83.

Az énekre jelentkezett növendékek közül 108 járt az év

végéig. A kezdők hetenkint egy órában elméleti oktatásban részesültek; az énekkar pedig hetenkint egyszer, szükség esetén kétszer gyakorolt.

A Koren Dénes tanártól meghonosított díjtalan fizikai gyakorlatokat heti 2 órában 30 növendék, a kémiai gyakorlatokat heti 2—3 órában 24 növendék látogatta.

A székesfővárosi tanács által létesített hegedű- és zongoratanfolyamra az intézetből 5 tanuló iratkozott be; ezek közül az év végéig Kaufer Leó zenetanító vezetése alatt 4-en tanultak.

Vizsgálatra került 561 nyilvános és 35 magántanuló. Kimaradt az év folyamán 36 vagyis a fölvett tanulók 5 százaléka; osztályozatlan maradt 6 tanuló.

A kimaradások oka részint betegség volt, részint a szükséges szellemi képesség hiánya és a tanulmányi előmenetelnek ettől származott elégtelensége.

5. Testi nevelés. A testgyakorlást az ifjuság, mint az előző években is, a Nemzeti Tornaegylet csarnokában, de osztályonként csak heti 1—1 órában végezte. A játékdélutánokat az őszi hónapokban a székesfőváros millennáris pályáján Lenkei Lehel r. tanár, a tavaszi hónapokban a B. Egyet. Athl. Club lágymányosi pályáján Szántó Ármin tornatanitó vezetésével tartottuk. E délutánokra az ifjuságot három csoportra osztottuk s egy-egy csoport hetenkint egyszer, még pedig az első kedden, a második csütörtökön, a harmadik szombaton játszott másfél-másfél órában.

A régtől fogva óhajtott ifjusági testgyakorló kört az isk. év folyamán nem lehetett megalakítani; az előkészületek azonban meg vannak téve; az alapszabályokat a nm. VKM. 1916. márc. 30-án 36218/916—V. sz. a. jóváhagyta s igy a kör az eléje tüzött feladatok megvalósítását az ősszel megkezdheti.

Végül hálával kell megemlítenünk, hogy a székesfőv. tek. tanácsának jóvoltából 3 tanulónk ingyenes vivótanfolyamon vett részt, 55-en pedig a Hungária-fürdő helyiségében szakavatott vezetés mellett uszni tanultak.

6. Az iskola közegészségi állapota. A tanuló ifjuság egészségi állapota egész éven át eléggé kedvező volt. Az iskolaorvos a tanév elején megvizsgált minden növendéket; följegyezte a hibás szeműeket és fülüeket s ellátta őket kellő utasításokkal. Ezenkívül egész éven át figyelemmel kisérte a növendékek egészségét s hetenkint pénteken d. 12 órakor rendelő órát tartott.

Az isk. év elején a testgyakorlás alól az igazgató 3, az év folyamán a tanker. kir. főigazgatóság 17 tanulót mentett föl

teljesen; rövidebb időre 2 tanulót kellett részben vagy egészen fölmenteni.

A fertőző bajok okozta kitiltások száma összesen 34. Fertőző beteg tanulónk volt 9, még pedig 1 bárányhimlős, 5 vörheny beteg, 2 fültőmirigylobos, 1 kanyarós.

Szomorú szívvel kell megemlítenünk, hogy az iskolai év folyamán ismét el kellett veszítenünk egy derék tanítványunkat, jelesül Grünwald András IV. A osztályú tanulót, akit a halál január 29-én ragadott el körünkből.

A himlő ellen való újraoltást a ker. tiszti orvos május 3-án végezte az intézetben.

7. Iskolai ünnepek. Az iskolai ünnepeket a tanuló ifjúsággal, mint az előző években, a lefolyt iskolai évben is két csoportban tartottuk.

Október 4-én Ő Felsége a király nevenapját ünnepeltük; az október 6-iki ünnepélyen Nyilasi Lajos mondott a tanulókhoz gyujtó hatásu beszédet; a március 15-iki ünnepnek, melyen a szülék s ismerősök köréből számosan megjelentek, műsora a következő volt: 1. Donizetti, Az ezred leánya. Ouverture. Előadta az önk. ifjusági zenekar. 2. Ünnepi beszéd. Mondotta Cseh Lajos tanár. 3. Bartholdi, A tavasz ébredése. Hegedün Előadta Tiefenbeck József, zongorán kisérte Magyar Elemér VIII. o. t. 4. Szász Károly, A Turi-fiu története. Szavalta Kovács Gyula IV. B. o. t. 5. Mendelssohn, Fantázia. Zongorán előadta Fésüs Béla VIII. o. t. 6. Gyóni Géza, Csak egy éjszakára. Szavalta Weidlinger Imre VIII. o. t. 7. Auber Ferenc, Ima. Énekelte az ifj. énekkar. 8. Bizet, Arlesienne. Intermezzo. Előadta az önk. ifj. zenekar. 9. Hymnus. Zenekari kisérettel énekelte az ifjuság énekkara.

Az április 11-iki ünnepélyen az ifjuság egyházi énekkara ért el különösen mély hatást régi magyar egyházi énekeknek (Angyaloknak nagyságos asszonya; Boldogasszony anyánk stb.) kitünő előadásával.

Junius 3-án a róm. kath. tanulók a Jézus Szent Szíve egyházába Te Deum-ra vonultak, aztán az intézetben az egész ifjuság jelenlétében évzáró ünnep tartatott, melyen az igazgató fejtegette a lefolyt esztendő tanulságait.

8. Hivatalos látogatások. Fest Aladár kir. tanácsos, tankerületi kir. főigazgató a tanév folyamán öt izben (okt. 21., nov. 17., 25., dec. 20. és febr. 28.) látogatta meg az intézetet, mindenkor bejelentés nélkül, s összesen 21 leckeórán és egy magánvizsgálaton volt jelen. Észleleteit a márc. 1-én tartott értekezleten beszélte meg a tanári testülettel és megelégedését

fejezve ki a tapasztaltakon, különösen kiemelte az iskolában uralkodó rendet s a tanulók fegyelmezett viseletét.

9. Az intézet jótevői. Igaz köszönettel adózunk e helyen is mindazon jóakaróinknak, akik szertáraink gyűjteményeit gyarapitani vagy egyéb adományaikkal tanitványainkat buzdítani, avagy segélyezni szíveskedtek. Az egyes adományokat az illető szertáraknál részletesen mutatjuk ki, de különösen ki kell emelnünk a Pesti Hazai Takarékpénztár Egyesületet, mely szegény tanulók segélyezésére, mint az előző években, ez évben is 200 koronát adott, az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztárt, amely millenniumi segélyalapítványunkat ez évben is 60 koronával gyarapította, és Patthy Károly tanár urat, intézetünk n. é. nyug. tanárát, aki tanári könyvtárunk részére több, mint 100 becses művet adományozott.

II.

Iskolánk és a háboru.

A háboru, mint már mult évi Értesítőnkben is jelezve volt, intézetünk életében fontos változásokat idézett elő.

I. Az igazgatói irodát a katonaság 1914. julius 24-én ezredirodának foglalta le, a folyosókat és tantermeket tartalékos legénység beszállásolására használták fel.

Ez az intézkedés az épületben semmi számbavehetőbb kárt nem okozott, mindazáltal az 1914/15. isk. évet a szükségessé vált fertőtlenítés és nagytakarítás teendő miatt csupán szeptember 29-én lehetett megnyitni. A tanítás ettől kezdve rendben folyt május 22-ig, azonban mivel négy tanár is katonai szolgálatot teljesített, több tárgynak óraszámát csökkenteni kellett. A magyar nyelv az I. oszályban 5 helyett az egész éven át 4, a francia nyelv a IV. osztályban 5, az V. osztályban 4 helyett 3—3, a VI., VII. és VIII. osztályban 3—3 helyett 2—2, a földrajz a II. osztályban 3 helyett 2, a természetrajz az V. osztályban 3 helyett 2, a testgyakorlás 2 helyett minden osztályban heti 1 órában tanittatott, az egészségtan tanítása pedig alkalmas tanító hiányában teljességgel szünetelt.

Az 1915—16 isk. évben javult az állapot. A tanítás már szeptember 13-án megkezdődött és a testgyakorlás kivételével teljes óraszámmal folyt a tanév befejezéséig. Ismét tanithat-

tuk az egészségtant, melynek óráit ezuttal a VII. osztály növendékein kivül a VIII. osztály tanulói is látogatták. Az előző évben meg sem alakult önképző-kör életre ébredt és szorgalmasan munkálkodott.

Jelentékeny nehézségeket okozott azonban a tanári személyzetben a háborus viszonyok következtében fölmerült többrendbeli változás. Már nem sokkal az isk. év megkezdése után új tárgybeosztásról és órarendről kellett gondoskodni, utóbb, a második félév folyamán pedig ugyanez az eset kétszer is előfordult.

II. Az intézet tanárai közül a következők teljesítettek katonai szolgálatot:

1. Dr. Birkás Géza; bevonult a csáktornyai cs. és kir. tartalékkórházhoz, ahonnét utóbb Zágrábba helyezték át a 23. egészségügyi osztaghoz. Mindkét helyen népfölkelő őrmesteri rangban irodai szolgálatot teljesített. Ideiglenesen szabadságoltatott 1916. febr. 28-án.

2. Bognár János; bevonult Budapestre az I. honv. gyalogezredhez mint A oszt. népfelkelő; őrszolgálatot teljesített Budapesten; bizonytalan időre szabadságoltatott 1916. január 29.

3. Dr. Kräuter Ferenc; bevonult mint tartalékos a 43. gyalogezredhez Karánsebesre; egyideig Debrecenben a fogolytáborban szolgált, utóbb a cs. és kir. 1/11. számu tábori kórháznál a Balkánon teljesített szolgálatot. 1915. május havában hadnaggyá lett, a f. év tavaszán pedig arany érdemkereszttel tüntették ki.

4. Tárkányi Jenő; bevonult 1916. április 7-én mint B oszt. népfölkelő az I. honv. gyalogezredhez.

5. Dr. Thienemann Tivadar; bevonult Budapesten mint a cs. és kir. 38. gy. ezr. önkéntese. 1914-ben Szerbiában harcolt és betegen került haza. Jelenleg mint hadapród-jelölt az északi harctéren van.

6. Záborszky Sándor; bevonult Budapesten mint hadapród-őrmester a 29. népf. gyalogezredhez. Utóbb hadnaggyá lett és mint ilyen az északi harctéren a cs. és kir. 1. sz. hadtáp kötelékében szolgál.

A bevonult erők helyettesítésére az 1914/15. isk. évben a következő intézkedések történtek: Záborszky Sándor tornatanár részben való helyettesítésére a székesfőváros tanácsa Ujhelyi Sándor tornafelügyelőt és Jánosy Imre tornatanárt, majd midőn az utóbbi 1915. március havában szín-

tén zászló alá állott, Bély Mihály szőv. tornafelügyelőt rendelte az intézethez, kik együttvéve heti 12 órában tanítottak; 36 órát — a kötelező óraszám keretén belül — a tanártestület itthonmaradt tagjai között osztottunk szét; 12 francia óra ellátását dr. Chovancsák István ny. c. igazgató, az intézetnek volt érdemes tanára vállalta önként és ingyenesen.

1915/16. isk. évben a testgyakorlást a szőv. tanács rendelkezése szerint Ujhelyi Sándor, majd január 31-től Bajor Károly szőv. polg. isk. tanító tanította; a három felső osztályban összesen 9 francia ny. órát Chovancsák István dr. látott el március 9-ig újból önként és ingyen; a többi óra a tanári testület itthon tartózkodó tagjai között oszlott meg.

A tanári karnak minden tagja részt vett abban a tevékenységben, melyet a háboru az iskolákra rótt. Már az 1914/15. isk. év elején figyelmeztettük növendékeinket az idők nagy fordulatára és tanulságaira, továbbá azokra a kötelességekre, amelyek belőle az ifjuságra hárulnak, s ezt utóbb ünnepélyeinken és az osztálylátogatások alkalmával többször ismételtük. Az osztályfőnökök vezették osztályaikban a tek. székesfőv. tanácstól megengedett gyüjtéseket és ösztönözték a tanulókat mindama jótékonysági és közhasznu dolgok felkarolására, melyeket a tanári kar erre alkalmasaknak itélt: hadbavonult apák gyermekeinek ruházására, harcosaink és sebesültjeink segélyezésére, bélyeg-, szederlevél- és fémgyüjtésre, hadikölcsön jegyzése- s jegyeztetésére. A fémgyüjtésnek főintézője dr Koren Dénes és dr. Toborffy Zoltán tanár volt, kik egyuttal az összehordott anyagok meghatározását és a hasznavehetetlenek kiselejtezését is végezték.

A tanári testület rajta volt, hogy tanulóink erkölcsi nevelésében a nagy időket mentül bőségesebben kamatoztassuk. A fontosabb eseményeket, a tanulságos és lélekemelő mozzanatokat megbeszéltük növendékeinkkel; a folyosókon kifüggesztettük a háborus szinterek térképét; május 1-én Kárpát-ünnepet rendeztünk, melyen Cseh Lajos tanár ismeretterjesztő és lelkes előadást tartott; az ifjúság közt népszerűvé tettük Gyóni Géza kis kötetét; az önképző-körben Radványi Ferenc és Koren Dénes tanár közreműködésével számos vetített képekkel kisért háborus előadás volt, melyen az igazgató és a tanári kar több tagja megjelent; rendes iskolai ünnepeink egytől-egyig a nagy idők tanulságait, eszméit és törekvéseit is ünnepelték.

A tantárgyak keretében szintén igyekeztünk kiaknázni a háborus vonatkozásokat. A magyarnyelvi feladatok között minden osztályban voltak háborus természetüek (Kit szeretek

leginkább a világháboru hősei közül? — Mikor a hősök elmentek. — Mikor sebesült katonákkal találkozom. — A magyar hősiesség. — Becsüld a magyart! — Ha majd mi indulunk. — A limanovai huszárok. — A tenger réme. — Mily kötelességeket ró a háboru a magyar ifjuságra. — A háboru és az erkölcs. — A világháboru és az irodalom.) Mindenütt szavaltak háborus költeményeket; több osztályban az olvasmányok között néhány kiváló modern háborus próza is előfordult (pl. Apponyi Albert beszéde a magyarság feladatairól a háboru után; Bethmann-Hollweg 1916. április 5-iki beszéde; Szemere György: Csór István, a lázadó; stb.) ; a földrajzban különös gondot fordítottunk a szövetséges országok és a háborus területek viszonyaira, a történelemben a legujabb korra és a világháboru okaira . . . Egyébiránt a felhasznált kapcsolatok sokkal számosabbak és felhasználásuk sokkal inkább a munka részleteihez tartozott, hogysem elősorolásuk lehetségesnek, vagy megokoltnak látszanék. Fő, hogy a tanári kar ebben a részben is tervszerüen járt el, amennyiben az alkalmas mozzanatok kiaknázását még az 1914/15. isk. év elején elhatározta, s utóbb is több izben hangsulyozta, hogy azt a hatalmas tőkét, melyet a nagy idők hatásai az oktatás és nevelés tekintetében képviselnek, mind az oktatásban, mind a nevelésben, különösen az előirt dolgok tárgyalásának a háboru példáival, tanulságaival s élményeivel való összekapcsolása által, minden adott alkalommal lehetőleg kamatoztatni kivánja; és az idevágó főbb szabályokat helyiségében is kifüggesztette.

Háborus emlékeket szintén gyüjtöttünk, még pedig az igazgató, majd Bognár János tanár vezetésével. Az eredmény azonban még meglehetősen szegényes: a kis kollekció, mely az intézet folyosóján külön üveges szekényben van elhelyezve, eddig mindössze 80 tárgyat tartalmaz.

A tanári kar, amennyire szerény anyagi tehetsége és a nehéz viszonyok engedték, résztvett a különféle segélyező-akciókban. Nem számítva a magánúton tett adományokat, testületileg 1227 K-t fordítottunk hadi célokra és hadikölcsönt, amennyire megtudható volt, a tagok 28700 K értékben jegyeztek. Ehhez járult, hogy Glatz Károly a IX. kerületben, Szerényi Géza az I. kerület kelenföldi körzetében szegénygyámi hivatalt vállalt, Töttössy Miklós pedig mint az Orsz. Közp. Kath. Legényegyesület másodelnöke egy lábbadozóotthon ügyeit vezette.

III. A háboru nemcsak tanáraink, de ifjuságunk sorait is megbontotta. Önkéntes jelentkezőnk egy sem akadt, de még az 1914/15. isk. év folyamán besorozták Schwarz Imre IV. B. oszt., Frankel Miksa, Hochsinger Pál és Váradi Lajos VII., Faragó

János, Fekete József, Kelemen Béla, Klein Árpád, Klein Sándor, Krämer Sándor, Kürti Rezső, Weidler Ábrahám és Gömöry Ernő VIII. o. tanulókat, kik közül azóta Hochsinger Pál orosz fogságba esett, Frankel Miksa és Kürti Rezső megsebesülve, betegen tértek vissza a harctérről, Weidler Ábrahám és Kelemen Béla pedig ifju életét áldozta a hazáért.

Nem sokkal utóbb, de már a tanév befejezése után, bevonult: Darvas Lajos, Dvoracsek László, Emőd Aurél, Haas Pál, Kalisch József, Kertész Jenő, Minár József, Schrank Endre, Sólyom Pál, Szilágyi Béla, Takács István VIII. és Wohl Aurél VII. osztályt végzett növendékünk; az 1915/16. év kezdetén pedig egymás után mentek el: Gundela Károly VI., Ádler Sándor, Papp József és Hoblik József VII., Hárnik Ernő, Holba Lajos és Sztarill László VIII. o. tanulók.

Az 1915/16. isk. évet még befejezték, de érettségi vizsgálatot már nem tehettek a következő VIII. oszt. ifjak: Decsy János, Elbert Béla, Jendrassik György, Lehrner Ödön, Magyar Elemér, Schweiczer László, Stadler László, Szerényi Géza, Szerényi Gyula, Taufenecker Norbert, Tiefenbeck József, Weidlinger Imre, nemkülönben Havas Győző, Haller Tibor és Neumann Ferenc magántanuló; velök egyidejüleg azonban a VII. osztálybeliek közül is elbúcsúztak az iskolától heten, névszerint: Biró Imre, Dán Tivadar, Fényes Dezső, Junker Gyula, Nagy András, Neudold József és Nittinger Gyula tanítványaink.

A két tanév alatt tehát az intézet 54 fiatal harcost adott a hazának.

Régebbi tanulóinkra vonatkozó adataink és általán a harctérre vonultak sorsáról szerzett értesüléseink sokkal hiányosabbak még, hogysem ez idő szerint közzétételökre gondolni lehetne; egyelőre ismételten kérjük mindazokat, akiknek módjában áll, hogy a bevonultakról, a sebesültekről és elesettekről szóló hiteles értesüléseiket velünk közölni, a sebesültek és elesettek arcképeit pedig felhasználás végett intézetünk igazgatóságához eljuttatni sziveskedjenek.

A hadikölcsönre egyes tanulók (csupán a nevükre szóló és az igazgatóságnál bemutatott kötvényeket és postatakarékpénztári könyvecskéket véve számba) összesen 6200 K-át jegyeztek; az iskolai önképzőköri és az ifjuságtól létesített alapok kölcsönösszege, melynek kamatai hősi halált halt apák szegénysorsu árváit illetik, 1550 K. Ezenkivül tanulóink a sebesültek részére két kórházba jelentékeny mennyiségü fehérneműt, botot, mintegy 200 üveg befőttet, bort, szivart, dohányt, theát, szappant, papucsot, cipőt adtak; a hadsegélyző hivatalhoz 1 nagy zsák szederlevelet, 10 liter rumot, 2100 cigarettát,

hósapkákat, trikó alsóruhákat, csuklyó- és térdvédőket s harisnyákat juttattak és vitézeink karácsonyához 239 K 38 fillér készpénzzel, több kgr. kockacukorral, csokoládéval s kb. 2000 cigarettával járultak. A bélyeggyüjtés eredménye 1190 drb.; végül a hadsereg részére mint az intézetben rendezett gyűjtés eredménye mintegy 6 métermázsa réz, ón, ólom, aluminium, töltény és töltényhüvely szállíttatott.

Társadalmi akciókat az intézet ifjusága nem fejtett ki. Hangversenyt megfelelő nagyságu helyiség hiányában nem rendezhettünk, a cserkészintézmény megalkotása pedig az intézetben még a jövő feladatai közé tartozik.

A tanári kar nem feledhette el, hogy jobb tanulóink javarésze saját művelése mellett mások tanításával is kénytelen foglalkozni, a külső tevékenység tehát leginkább azokra az elemekre hárulna, amelyek rendes kötelmeiknek is nehezebben birnak megfelelni. Attól kellett tartani, hogy a külső tevékenység akárhány tanulót elvon a tanulás munkájától, annál is inkább, mivel a szülői felügyelet és házi fegyelem az atya bevonulása miatt igen sok családban megcsappant. A nagy idők sok tekintetben igazolták azt a gondolatot, hogy minden kor a saját képére formálja iskoláit: a háboru az ifjuság lelkére sok tekintetben üdvös hatást gyakorolt: míg előbb napirenden volt, hogy a haza, a nemzet, az Isten, a vallás, az erkölcs és hasonló dolgok emlegetését a felsőbb osztályok növendékeinek egy része gúnyos és kicsinylő mosolygással kisérte: ma az ifjúság általán érzi a nagy eszmények fontosságát és újra hisz az elődök nemes ideáljaiban; — másfelől azonban kétségtelen, hogy a tanulásban sokan hanyatlottak és az iskolakerülők száma jelentékenyen fölszaporodott. A felsőbb osztályok ifjúságának munkájára igen zavaró hatással volt az a körülmény is, hogy többen a katonai szemlék, majd a bevonulás előtt állottak és különféle okiratokat kellett szorgalmazniok. Ily körülmények között a tanári kar kétszeresen szükségesnek tartotta a szülékkel való gyakoribb érintkezést; a szüléket gyakran magunk kérettük be az intézetbe, hogy a teendőket velük meghányhassuk és a fölmerült bajok okait lehetőleg megszüntessük; és különös figyelemmel voltunk ama növendékek iránt, akiknek apját és gondviselőjét a hadviselés a távolban tartotta.

Iskolai egyesületeink az 1914/15. isk. évben csaknem teljességgel szüneteltek. Az önképzőkörnek csakis zenekara működött, a gyorsiró egyesület, hasonlókép vezető hiányban, még csak részben sem folytathatta működését. Az 1915/16. isk. évben, a viszonyok jobbra fordultával, legalább az önképző-kör ismét minden irányban folytatta félbeszakadt munkásságát és egyebek között számos háborús előadást rendezett.

Végre a háboruval kapcsolatban külön említést érdemel a tanulók segélyezése. Az 1914/15. isk. évben egyes tehetősebb növendékek családjai több szegény fiut láttak el ingyen élelemmel; mig az 1915/16. évben olyan tanuló, aki erre a jótéteményre rászorult volna, egy sem találkozott. Többen, különösen azok közül, akiknek atyja a harctéren volt, egyes szülék adományából ruházatban részesültek. Az intézeti segélyalapok kamataiból mindenki kapott segitséget, aki ezért az igazgatóságnál jelentkezett, sőt akárhány tanulót maga az igazgató szólított fel jelentkezésre. Különösen fontos volt azonban a székesfőváros közönségének ama bőkezűsége, amelyet a tandíjmentesítés körül gyakorolt. Sem az 1914/15., sem az 1915/16. isk. év folyamán senkit az iskolából a tandíjak meg nem fizetése miatt el nem távolítottunk; viszont a kért mentességet a felmentettek számára való tekintet nélkül minden szegény tanuló megkapta, kivéve azt a néhányat, akik hanyagságukkal a jótéteményből maguk rekesztették ki magukat.

Az intézet tanulóinak létszáma csupán a háboru kezdetén szenvedett némileg érezhető, de jelentékenynek nem mondható változást. Az 1911/12. isk. évre 554, 1912/13-ra 585, 1913/14-re 610 nyilvános tanuló iratkozott be, holott 1914/15-re mindössze 584 tanuló jelentkezett. Az 1915/16. isk. év elején azonban a létszám ujból felszökken 602-re. A csökkenés különbözetét leginkább érezni lehetett az I. osztályban, melynek az 1914/15. isk. év kezdetén 13-mal kevesebb tanulója (108) volt, mint az előző esztendőben (121.) Aránylag jóval nagyobb a változás a magántanulók tekintetében. 1911/12-ben 9 magántanuló tett az intézetben vizsgálatot, 1912/13-ban 13, 1913/14-ben 25, 1914/15-ben 14, végre 1915/16-ban — részben a háboru hatása alatt — 35. Megállapítható ugyanis, hogy az utolsó esztendőben vizsgálatot tett magántanulók közül 3 katonai minősítés elnyerése végett akart megfelelő iskolai bizonyítvány birtokába jutni, 7 bevonulása, 2 pedig háborus teendők miatt csupán mint magántanuló végezhette el a főreáliskola megfelelő osztályát.

II.

Az intézet hatósága és személyzete.

a) Hatóságok.

Az intézet felett a főhatóságot Budapest székesfőváros törvényhatósága, illetőleg tanácsa gyakorolja. A székesfőváros tanácsa választja az igazgatót s a tanárokat és intézi az iskola gazdasági ügyeit. A közvetlen igazgatás a tanács közoktatási ügyosztályának jogköréhez tartozik, amelynek vezetője jelenleg *dr. Wildner Ödön* tanácsnok. Véleményező testületek: a székesfőváros közoktatásügyi bizottsága és ennek reál- és szakiskolai albizottsága.

Tanulmányi tekintetben az intézet a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium és a fő- és székvárosi tankerület főigazgatója, *dr. Erődi Béla, udv. tan.* vezetése és felügyelete alatt áll.

b) Tanári testület.

Igazgató.

1. *Dr. Horváth Gyrill,* bölcs. doktor, okleveles középiskolai tanár; szaktárgyai: a magyar és latin nyelv és irodalom. A budapesti kir. m. Tudomány-Egyetemen a régi magyar irodalom történetének magántanára; az Országos Ismeretterjesztő Társulat, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság választmányi, a M. Tud. Akadémia lev. tagja. Szolgálati éveinek száma 27; a székesfővárosnál 11, ennél az intézetnél 5. — Lakása az intézetben van (VIII., Horánszky-u. 11.).

Rendes tárgyak tanárai.

2. *Bajor Károly*, székesfőv. polg. isk. rendes tornatanító. — Szolgálati éveinek száma a fővárosnál 12; ebben az intézetben 1916. január 31. óta helyettesít. — Lakik: I., Csukló-u. 7.

3. *Dr. Birkás Géza*, bölcs. doktor, rendes tanár; szaktárgyai: a francia és a magyar nyelv és irodalom. — Az Országos Középiskolai Tanáregyesület választmányi, a Katholikus Középiskolai Tanáregyesület igazgatótanácsi, a Philologiai, Magyar Nyelvtudományi, Magyar Irodalomtörténeti és Magyar Néprajzi Társaság rendes tagja. — Szolgálati éveinek száma ezen intézetnél 12, a székesfővárosnál összesen 14. — Lakik: I., Attila-utca 7. 1916. március haváig katonai szolgálatban volt.

4. *Bognár János*, rendes tanár; szaktárgyai: a történelem és a földrajz. — Szolgálati éveinek száma ezen intézetnél 8, a székesfővárosnál összesen 14, más intézetnél 4. —Lakik: IX., Tompa-utca 14. 1915. szeptember 15-től 1916. január 31-ig katonai szolgálatban volt.

5. *Dr. Chovancsák István*, bölcs. doktor, rendes tanár, nyug. cimz. igazgató; szaktárgyai: a francia és a magyar nyelv és irodalom és a történelem. — Lakik: Mátyásföld, Rózsa-utca 9. sz. Mint önkéntes kisegítő 1916. március 9-ig tanított.

6. *Cseh Lajos*, rendes tanár; szaktárgyai: a történelem és a földrajz. A Magyar Történelmi Társulat rendes tagja. Szolgálati éveinek száma főgimnáziumoknál 21, a székesfővárosnál 3, ezen intézetnél 1, összesen 24. Lakik: VIII., Rákóczi-tér 10.

7. *Garzó Bertalan*, rendes tanár; szaktárgyai: művészeti és mértani rajz. Az Orsz. Magy. Kir. Képzőművészeti Társulat, Nemzeti Szalon műv. egyesület, a Rajztanárok Egyesületének rendes, a Magyar Aquarell- és Pastellfestők Egyesületének választmányi, a Magyar Paedagógiai Társulat külső tagja. — Szolgálati éveinek száma a székesfővárosnál 9, ennél az intézetnél 2. — Lakik: VIII., Práter-u. 9.

8. *Dr. Galtz Károly*, bölcs. doktor, rendes tanár; szaktárgyai: a magyar és német nyelv és irodalom. Az Orsz. Középiskolai Tanáregyesület rendes tagja. — Szolgálati éveinek száma ezen intézetnél és a székesfővárosnál 11.. — Lakik: IX., Boráros-tér 6. szám.

9. *Dr. Koren Dénes*, bölcs. doktor, rendes tanár; szaktárgyai: mennyiségtan és természettan. A Mathemathikai és Physikai Társulat és a kir. Magy. Természettudományi Társulat rendes tagja. — Szolgálati éveinek száma ezen intézetnél 7, a székesfővárosnál összesen 8. — Lakik: IX., Kinizsi-utca 29.

10. *Dr Kräuter Ferenc,* bölcs. doktor, rendes tanár, szaktárgyai: a magyar, német és francia nyelv és irodalom. A Magyar Nyelvtudományi Társaság, Magyar Irodalomtörténeti Társaság, a Budapesti Philologiai Társaság rendes tagja. Szolgálati éveinek száma 8, a székesfővárosnál 5. — Lakik: VII., Peterdy-utca 5. Az egész éven át katonai szolgálatot teljesített.

11. *Lenkei Lehel,* az ábrázoló geometria és mennyiségtan rendes tanára, okl. tornatanító. A Mathemathikai és Physikai Társulat, Országos Középiskolai Tanáregyesület, Budapesti Tanítók Segélyzőegyesületének rendes, a Nemzeti Torna-Egyesület választmányi tagja. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 4, a székesfőváosnál 11. — Lakik: VII., Felsőerdősor 31.

12. *Dr. Nyilasi Lajos,* bölcs. doktor, rendes tanár; szaktárgyai: a magyar, a latin és a német nyelv és irodalom. Az Országos Középiskolai Tanáregyesület tagja. — Szolgálati éveinek száma ezen intézetnél és a székesfővárosnál 9. — Lakik: X., Simor-utca 7. sz.

13. *Palásti Gyula,* k. rendes tanár; szaktárgyai: a magyar és latin nyelv és irodalom és történelem. — Szolglati éveinek száma 22, a székesfővárosnál 7, ennél az intézetnél 3. — Lakik: IX., Üllői-ut 107. sz.

14. *Priváry József,* rendes tanár; szaktárgyai: a mathemathika és a természettan. — Szolgálati éveinek száma ezen intézetnél 10, a székesfővárosnál összesen 11, más intézeteknél 14, összesen 25. — Lakik: VIII., Főherceg Sándor-utca 30/b.

15. *Dr. Radványi Ferenc,* bölcs. doktor, okleveles középiskolai és polgári isk. rendes tanár; szaktárgyai: a magyar, német és latin nyelv és irodalom. — Szolgálati éveinek száma 15, a székesfővárosnál 4, enél az intézetnél 3. — Lakik: Kispest —Wekerletelep, Főtér 3.

16. *Rapcsányi István,* rendes tanár, cimz. igazgató; szaktárgyai: a történelem, a földrajz és a magyar nyelv és irodalom. — Szolgálati éveinek száma ezen intézetnél 14, a székesfőváros szolgálatában összesen 35. — Lakik: P.-Szt.-Lőrinc, Batthány-utca 65. sz. Pestvármegye. 1915. december hó végén nyugalomba vonult.

17. *Dr. Meggyesi Somogyi István,* bölcs. doktor, rendes tanár, c. igazgató; szaktárgyai: a természetrajz és a földrajz. A Kir. Magy. Természettudományi Társulat rendes tagja. — Szolgálati éveinek száma a szombathelyi kir. kath. főgimnáziumban 10, ezen intézetnél 12, a székesfőváros szolgálatában összesen 23. — Lakik: IX., Üllői-ut 119. sz.

18. *Dr. Szabó Viktor,* bölcs. doktor, rendes tanár; szaktárgyai: a német és latin nyelv és irodalom. A budai ág. hitv.

ev. egyháztanács, a Budapesti Philologiai Társaság, a Magyar Nyelvtudományi Társaság, a Budapesti, valamint a Budai Tanítók Segélyegyesületének tagja. — Szolgálati éveinek száma a budai evang. egyház iskolájában 12, ezen intézetnél 12, a székesfővárosnál összesen 14. — Lakik: II., Lánchid-utca 6. sz.

19. *Szerényi Géza,* rendes tanár, szaktárgyai: az ábrázoló geometria és a mathematika. A Kir. Magy. Természettudományi Társulatnak, a Mathematikai és Physikai Társulatnak, az Orsz. Magyar Szövetségnek és az Orsz. Középiskolai Tanáregyesületnek rendes tagja. — Szolgálati éveinek száma ezen intézetnél és a székesfővárosnál 16. — Lakik: I., Átlós-út 26. sz.

20. *Tárkányi Jenő,* rendes tanár; szaktárgyai a mennyiségtan és ábrázoló geometria. — Szolgálati éveinek száma a székesfővárosnál 9. — Lakik: VIII., József-körut 27. Április 9. óta katonai szolgálatban van.

21. *Dr. Thienemann Tivadar,* bölcs. doktor, ideiglenes tanár; szaktárgyai: a német és francia nyelv és irodalom. A Budapesti Philologiai Társaság, a Magyar Nyelvtudományi Társaság, az Irodalomtörténeti Társaság, a Magyar Történelmi Társulat rendes tagja. — Szolgálati éveinek száma a székesfővárosnál 3. — Lakik: III., Szentendrei-utca 70. sz. — Egész éven át katonáskodott; ez idő szerint az északi harctéren szolgál.

22. *Dr. Toborffy Zoltán,* bölcs. doktor, a budapesti kir. magyar Tudomány-Egyetemen a kristálymorfológia magántanára, rendes tanár; szaktárgyai: a vegytan és természetrajz. A Kir. Magyar Természettudományi Társulat, a Magyarhoni Földtani Társulat és az Orsz. Középiskolai Tanáregyesület rendes, a Főiskolai Természetrajzi Szövetség levelező tagja. — Szolgálati éveinek száma ezen intézetnél és a székesfővárosnál 7. — Lakik: VIII., Gyulai Pál-utca 16. sz.

23. *Dr. Velledits Lajos,* bölcs. doktor, rendes tanár; szaktárgyai: a magyar, német és francia nyelv és irodalom. — Szolgálati éveinek száma a székesfővárosnál és ennél az intézetnél 7. — Lakik: IX., Mester-utca 34. sz.

24. *Ujhelyi Sándor,* a testgyakorlás tanára, székesfőv. testnevelési szakfelügyelő, a „Tornaügy" szerkesztője. — Szolgálati éveinek száma a székesfővárosnál 25. — Lakik: Torbágy (Pestm.) 1916. január 31-ig tanított.

25. *Záborszky Sándor,* a testgyakorlás rendes tanára. — Szolgálati éveinek száma ezen intézetnél 4, a székesfővárosnál összesen 9. — Lakik: IX., Haller-utca 88. — Az egész éven át az északi harctéren volt.

Vallástanárok.

26. *Barát József*, okl. ref. lelkész és hitoktató. — Lakik: IX., Ferenc-körut 12.

27. *Bikar Radivoj*, budapest-belvárosi gör. kel. szerb plébános. — Lakik: Váci-utca 66. sz.

28. *Bogoeviciu Gy. Genádie*, budapesti gör. kel. román plébános-hitoktató. — Lakik: VII., Holló-utca 8. sz.

29. *Martony Elek*, ág. hitv. ev. vallástanár. — Lakik: I., Villányi-ut 4. sz.

30. *Dr. Scheiber Lajos*, okl. rabbi és hitoktató. — Lakik: VIII., Kun-utca 12. sz.

31. *Steuer Lajos*, vallástanítási igazgató, ág. h. evang. vallástanár. — Lakik: V., Katona József-utca 17. sz.

32. *Dr. Töttössy Miklós*, esztergom-főegyházmegyei áldozó pap, teológiai doktor, egyházmegyei cenzor, az Orsz. Szabadoktatási Tanács tagja, azOrsz. Közp. Kath. Legényegyesület II. elnöke. — Lakik: VII., Rottenbiller-utca 20—22. sz.

33. *Ulicsák Béla*, görög kath. áldozópap, okl. középisk. hittanár. — Lakik: VI., Rottenbiller-utca 5/b) sz.

Rendkivüli tárgyak tanárai.

Egészségtan.

34. *Dr. Osváth Jenő*, iskolaorvos. — Lakik: VIII., Örömvölgy-u. 14.

Latin nyelv.

35. *Dr. Nyilasi Lajos*, intézetünk rendes tanára. — Lásd 12. szám alatt.

36. *Dr. Szabó Viktor*, intézetünk rendes tanára. — Lásd 18. szám alatt.

Gyorsírás.

37. *Priváry József*, intézetünk rendes tanára. — Lásd 14. szám alatt.

Ének.

38. *Dr. Radványi Ferenc*, intézetünk tanára. — Lásd 15. szám alatt.

c) Iskolaszolgák.

Krasznai András, *Ládi Mihály*, *Rakusz József* (a harctéren), *Vitálos Istvánné*. — Takarítónő: *Özv. Élő Mihályné*. Fütő: *Krasznai Ferenc*.

d) A tanárok működési köre.

Sorszám	A tanár neve, állása	A tárgyak, melyeket tanitott	Az osztályok, melyekben tanitott	Heti óraszám	Egyéb tisztség
1	**Bajor Károly** p. isk. rendes tanár	Testgyakorlás	I—VIII. (1916 január 31-től)	12	A tornaszerek őre.
2	**Barát József** hitoktató	Ref. vallástan	I—VIII.	8	
3	**Bikar Radivoj** hitoktató	Gör. kel. (szerb) vallástan	III.	1	
4	**Dr. Birkás Géza** rendes tanár	Francia nyelv	III. B (5), VI. (3), VII. (3), VIII. (3), (1916 márc. 9-től)	14	
5	**Bognár János** rendes tanár	Földrajz Történelem	I. A (3), III. A (2), III. B (2), IV. A (2). IV. B (2); V. (3), VI. (3) (1916 febr. 7-től)	17	1916 ápr. 7-től a IV. A oszt. főnöke; a földr. és történ. szertár őre.
6	**Bogoeviciu Gy. Genádie** hitoktató	Gör. kel. (román) vallástan	VII.	1	
7	**Dr. Chovancsák István** nyug. c. igazgató	Francia nyelv	VI. (3), VII (3), VIII (3) (1916 márc. 9-ig)	9	
8	**Cseh Lajos** rendes tanár	Magyar nyelv Földrajz Történelem	III. A (3) I.B (3), II. A (3) II.B (3) III. A (2), VII. (3) (1916 febr. 7-től)	17	1916. jan. 14-től febr. 7-ig Rapcsányi István tárgyait tanitotta.
9	**Garzó Bertalan** rendes tanár	Rajzoló geom. Szabadk. rajz	IV. A (2) III—VIII. (16)	18	A VI. oszt. főnöke; a szabadk. rajzi szertár őre.

Sorszám	A tanár neve, állása	A tárgyak, melyeket tanitott	Az osztályok, melyekben tanitott	Heti óraszám	Egyéb tisztség
10	**Dr. Glatz Károly** rendes tanár	Magyar nyelv Német nyelv	I.B (5), IV. B (3), VI. (3) VIII. (3) I. B (5)	19	Az I. B oszt. főnöke.
11	**Dr. Horváth Cyrill** rendes tanár	Magyar nyelv Bölcselet	IV. A (3) febr. 7-ig VIII. (3)	6 3	Igazgató.
12	**Dr. Koren Dénes** rendes tanár	Földrajz Számtan Fizika	IV. A (2) febr. 7-ig IV. B (4) és ápr. 7-től II. A (4) I. A (4), II. B (4), III. B (2), VI. (3)	18 16 20	A VII. oszt. főnöke; a fizikai szertár őre; a fizikai gyakorlatok vezetője.
13	**Lenkei Lehel** rendes tanár	Földrajz Számtan Geometria	III. A (2) febr. 7-fg III. B (3) és ápr. 7-től II. B (4) I. A (4). II. B (4), III. B (2), VI. (3)	20 18 22	A III. B. oszt. főnöke.
14	**Martony Elek** hitoktató	Ág. ev. vallástan	V—VIII.	4	
15	**Dr. Osváth Jenő** rk. tan.	Egészségtan	VII—VIII.	2	Iskolaorvos.
16	**Dr. Nyilasi Lajos** rendes tanár	Magyar nyelv Német nyelv	II.A (5), V. (3), VII. (3) II. A (5), III. B (3)	19	A II. A oszt. főnöke; a tanári könvtár őre.
	Palásti Gyula K. rendes tanár	Magyar nyelv Földrajz Történelem	III. B (3) és febr. 7-től IV. A (3) IV. B (2) febr. 7-ig III. B (2), IV. A (3), IV. B (3), VIII. (3) és febr. 7-ig V. (3)	19 17	A IV. B oszt. főnöke.
18	**Priváry József** rendes tanár	Számtan Szépirás	V. (5), VI. (4). VII. (4), VIII. (3) és ápr. 7-től IV. A (4) I. A (1) febr. 7-ig és II. B (1)	18 17 21	Az V. oszt. főnöke; a gyorsirás rk. tanáre.
19	**Dr. Radványi Ferenc** p. rendes tanár	Magyar nyelv Német nyelv	II. B (5) II. B (5), IV. A (3), IV. B (3), VII. (2), VIII. (3)	23	Az ifj. énekkar, az önképző-kör és ifj. zenekar vezetője; a II. B oszt. főnöke.
20	**Rapcsányi István** rendes tanár	Magyar nyelv Földrajz Történelem	III. A (3) I. B (3), II. A (3), II B (3) III. A (2), VI. (3), VII. (3) (1915. dec. végéig)	20	

Sorszám	A tanár neve, állása	A tárgyak, melyeket tanitott	Az osztályok, melyekben tanitott	Heti óraszám	Egyéb tisztség
21	**Dr. Scheiber Lajos** hitoktató	Izr. vallástan	I—VIII.	16	
22	**Dr. Somogyi István** rendes tanár	Földrajz Természetrajz Szépirás	I. A (3), III. B (2) febr. 7-ig I. A (2), I. B (2), II. A (2), II. B (2), V. (3), VI. (3) I. A (1) febr. 7-től	19 15	Az állat- és növénytani gyüjtemény őre.
23	**Steuer Lajos** hitoktató	Ág. ev. vallástan	I—IV.	8	
24	**Dr. Szabó Viktor** rendes tanár	Magyar nyelv Német nyelv	I. A (5) I. A (5), III. A (3), V. (3), VI. (2)	18	Az I. A oszt. főnöke.
25	**Szerényi Géza** rendes tanár	Számtan Geometria Szépirás	III. A (3) ápr. 7-től I. B (4), II. A (4), III. A (2), VII. (3), VIII. (2) I. B (1), II. A (1)	17 20	A VIII. oszt. főnöke; a geom. szertár őre.
26	**Tárkányi Jenő** rendes tanár	Francia nyelv Számtan	III. B (5) II. A (4), II. B (4), III. A (3), IV. A (4) (Ápr. 7-ig tanitott)	20	Április 7-ig a IV. A oszt. főnöke.
27	**Dr. Toborffy Zoltán** rendes tanár	Számtan Vegytan	I. A (4), I. B (4), V. (3), VI. (3), VII. (2)	16	Az ásványtani gyüjtemény és a kémiai szertár őre; a kémiai gyakorlatok vezetője.
28	**Dr. Töttössy Miklós** hitoktató	Róm. kath. vallástan	I—VIII.	16	
29	**Ujhelyi Sándor** szőv. tornafelügyelő	Testgyakorlás	I—VIII (jan. 31-ig)	12	A rornaszerek őre.
30	**Ulicsák Béla** hitoktató	Gör. kath. vallástan	III. B (1), IV. A (1) VI. 1	3	
31	**Dr. Velledits Lajos** rendes tanár	Francia nyelv	III. A (5), IV. A (5), IV. B (5), V. (4)	19	Az ifjusági és a segélyző könyvtár őre; a III. A oszt. főnöke.

III.

Végzett tananyag.

A rendes tantárgyakat a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek 1899. é. 32818. sz. rendeletével kiadott tanterv és 1912. é. 117142. sz. rendeletével kiadott Utasítások szerint, az 1914/15. isk. évben használt és az 1916/17. isk. évben is használandó tankönyvek alapján tanítottuk.

I. Olvasmányok.

1. Magyar nyelv.

I. A és B osztály. Prózaiak: Az már nem igaz. A hazaszeretet példái. A kapitány és a cigányasszony. A fehér ló mondája. Lehel kürtje. A magyarok a szt.-galleni kolostorban. Csanád győzelme. Korona és kard. Szent László. Solon és Croesus. A kis malac és a farkasok. Egyszer volt Budán kutyavásár. Mátyás király lustái. Az isteni gondviselés. Hunor és Magyar. Attila Isten ostora. Catalaunumi csata. Botond. — Versek: Hadnagy uram. Anyám tyúkja. A rab gólya. Künn a ménes . . . Gyors a madár . . . Rákosi szántó. Fürdik a holdvilág. Téli világ. Nyalka huszár. Kőmives Kelemenné. A bojtár. János vitéz az óriások között. Halvány katona. Szüretünk. Szt. László füve. Petőfiből 20, szabadon vál. hazafias és családi költemény.

II. A és B osztály. Prózaiak: Rövid rajzok, elbeszélések és tanító mesék. Magyar történelmi olvasmányok: Hunyadi János, Hunyadi jelleme és háborúi. Mátyás király jeles tettei. Mátyás mint hadvezér és uralkodó. Középkori várak. A régi Visegrád. A görög történelemből: Herodotosból elbeszélések. Aristoteles és Nagy Sándor. Solon és Cyrus. Cyrus és Croesus. — Versek: A Tisza. A lengyel anya. A jó öreg korcsmáros. A tudós macskája. A szegény asszony könyve. Az obsitos. Mátyás anyja. Both bajnok özvegye. Szibinyáni Jank. Az ó torony. Hazámhoz. A puszta télen. A keresztútról. Petőfiből 20, szab. vál. hazafias és családi költemény.

III. A és B osztály. Prózaiak: leírások, elbeszélések és életrajzok. Képek a magyar történetből: A mohácsi vész. Dobozi. Zrinyi. Buda visszafoglalása. A görög világból: Perikles. A görög színház. A könyvnyomtatás föltalálása. Amerika felfedezése. — Versek: Himnusz. Szózat. Szülőföldemen. Családi kör. Pipás kántor. Füstbe ment terv. A hamis tanú. Szüreten. Az alföld. Egy gondolat bánt engemet . . . Fohászkodás. Gvadányi J. Peleskei nótáriusából. Tompától 10 lírai költemény.

IV. A és B osztály. Prózaiak: Mikszáth: Hogyan lettem én íróvá? Riedl, Arany életéből. Mikszáth: A ló, a bárányka és a nyul. Szemere György: Csór István, a lázadó. Mikes leveleiből. Pázmány műveiből. Eötvös, Gondolatok a stílusról. — Versek: Arany Toldija. Berzsenyinek 10 válogatott költeménye. Szemelvény Kazinczynak Berzsenyihez írt verses leveléből.

V. osztály. Szondi históriája. Szondi két apródja. Látogatás Zrinyinél. Br. Eötvös József. Zrinyi a költő. Kossuth Lajos beszéde a haderő megajánlása ügyében. Deák Ferenc felirati beszéde. Mily üdvös a magunk ismerése, Pázmánytól. Gyulai beszéde Arany ravatalánál. Kölcsey, emlékbeszéde Berzsenyifelett. Széchenyiről Kemény Zs. Kölcsey Parainesis. Mikes leveleiből. Arany Toldi estéje, Jókai, Az új földesúr. Gyulai emlékbeszéde Aranyról. Apponyi A. beszéde a magyarság feladatairól a háboru után. Bethmann-Hollweg 1916. ápr. 5-ki beszéde. Zrinyi dala. Magányban. Vörösmartynak 10 szab. vál. hazafias költeménye.

VI. osztály. A Riedl-féle Poétika szemelvényei. A Zrinyiász. Két szomszédvár. Buda halála. Zord idő. Antigone. Julius Caesar. Csalódások.

VII. osztály. A kk. összes szemelvényei. Murányi Venus. Mikes levelei. Fanni hagyományai. Pályám emlékezete. Dorottya. Lilladalok. Himfy szerelme.

VIII. osztály. A kk. összes szemelvényei. Bánk bán. Csongor és Tünde. Abafi. Falu jegyzője. Zord idő. Buda halála. Toldi szerelme. Az ember tragoediája. Széchenyi munkáiból.

2. *Német nyelv.*

I. A és B osztály. Prózai szövegek: a kk. gyakorlatai (Übung), Das Schaf und die Schwalbe, Der Frühling, Der Star, Seltsamer Spazierritt; versek: Viel Lärm auf dem Hofe. Der Nutzen der Tiere. Der Frosch. Die Einkehr, Die drei Brüder, Frühlings Ankunft.

II. A és B osztály. Prózai szövegek: Der lügenhafte Hirtenknabe. Die beiden Ziegen. Der Fuchs und die Weintrauben. Der Fuchs und die Katze. — Versek: Der grosse Hund. Die Kapelle. Die Katzen und der Hausherr. Der gute Mäher.

III. A és B osztály. Prózaiak: Aus dem Tagebuche Ludwigs, Karl der Grosse, Die Heimat, Rotkäppchen, Das Rotkehlchen, Der Rattenfänger von Hameln. Paul macht eine Reise in die Stadt. — Versek: Wie Kaiser Karl Schulvisitation hielt, Heidenröslein, Die Lorelei, Erlkönig, Das fromme Kind, Graf Richard Ohnefurcht, Barbarossa.

IV. A és B osztály Prózaiak: Das Rittertum. Die Nibelungen. Erfindung der Buchdruckerkunst. Versek: Der Fischer. Die Wacht am Rhein. Der Handschuh. Schwäbische Kunde. Vereitelter Plan. Siegfrieds Schwert. Elisabeths Rosen. Die drei Zigeuner. Lieder von Heine.

V. osztály. Prózaiak: Die drei Freunde. Die Boten des Todes. Über die Schmeichelei. Des Perikles Leichenrede. Chrie. Versek: Die Bürgschaft. Der Ring des Polykrates. Der Taucher. Der Handschuh. Die Kraniche des Ibykus. Der Graf von Habsburg. Der Kampf mit dem Drachen.

VI. osztály. Schiller: Wilhelm Tell. Der Zauberlehrling. Der Sänger. Des Sängers Fluch. Lützows wilde Jagd. Das Glück von Edenhall. Die Sonne bringt es an Tag. Die Grenadiere. Lorelei. Lieder von Heinrich Heine.

VII. osztály. Das Hildebrandslied. Walther von Aquitanien. Aus dem Nibelungenliede. Sankt Peter mit der Geige. Die Schildbürger. Nathan der Weise. Die Fabel von den drei Ringen. Lessing: Minna von Barnhelm. Aus Lessings Laokoon.

VIII. osztály. Das Lied von der Glocke. Iphigenie auf Tauris. Hermann und Dorothea.

3. *Francia nyelv.*

III. A és B osztály. Prózai szövegek: L'École, La Famille, Poids et Mesures, Les Monnaies, Le Firmament, Le Corps Humain, Les Repas, Maximes et Préceptes de Conduite, Les Quatre Saisons de L'Année, Les Mois et les Jours, etc. Nagy gondot fordítottunk a szóbeli reprodukcióra és a beszédgyakorlatokra a végzett olvasmányok keretében. Versek: Entrée en Classe, Les Trois Braves, Le Petit Paresseux, La Cigale et la Fourmi, Le Laboureur et ses Enfants.

IV. A és B osztály. Prózai szövegek: Henri IV. et le vieux Juge, Le Loup et le Chaperon Rouge, Le bon Reméde, La Chute des Corps, Charlotte, reine d'Angleterre, Bonaparte et la Sentinelle, Frédéric le Grand et le Page, L'Empereur et l'Abbé, Le Chantre de Cinkota, Napoléon á Sainte Héléne, La Dilatation des Corps, Le Son ectr. — Versek: Le Corbeau et le Renard, Le Lion et le Rat, Conseil ten par les Rats, Les Membres et l'Estomac, Le Loup et l'Agneau, Aprés la Betaille.

V. osztály. Próza: Bruno, Le Tour de la France, 32 fejezet. Versek: Les Oieseaux. Le Savetier et le Financier. Le Loup et le Chien.

VI. osztály. Les Chemins de fer. Christophe Colomb. Arago. Lavoisier. Versek: L'un ou l'autre (Coppée). La Vie aux champs (V.Hugo).

VII. osztály Moliere: Les Femmes savantes. Daudet: Tartarin de Tarascon.

VIII. osztály. Daudet vál. elbeszélései (Contes). Voltaire: Le Siecle de Louis XIV.

II. Magyar irásbeli dolgozatok.

V. osztály Vakációi élmény. A szondi két apródja c. költ. tartalma. Mily hatások alatt fejlődött Zrinyi, a költő? A magasabb rendű növények szárának szövetei. A Zrinyi dala c. költ. gondolatmenete. A víz. A sírásás jelenete a Toldi Estéjében. Beszéd a harctéren elesett tanulótárs sírjánál.

VI. osztály. A Zrinyiász első énekének tartalma. Zrinyi és Szolimán a Zrinyiász II. énekében. A Zrinyiász csodás elemei. Tihamér és Enikő találkozása. A világháboruról. (Szabad dolg.) Szabad dolgozat a történelem vagy a természettudományok köréből. Arany első balladáinak eszthetikai méltatása. Az Antigone egy jelenete (Leírás). Jönnek a sebesültek!

VII. osztály. Nyári kirándulás; vagy: Ha majd mi indulunk! A világháboru évfordulóján. (Elmélkedés.) A Katalin-legenda és a középkor szelleme. Az állatok színéről. Balassa B. életének és költészetének kapcsolatai. Miért volt népszerűbb Gyöngyösi Zrinyi Miklósnál. A modern ballisztikáról. Az alkohol káros hatásai. Berzsenyi hazafias ódái. Bessenyei, Kármán és Kazinczy törekvései. Szerbia bűnhődése. A jobbágyság és nemesség panaszai a Bánk bánban; vagy: Az erkölcs és a világháboru.

VIII. osztály. Széchenyi Hitel c. munkájának keletkezése és több gondolatai. A Zalán Futásának költői szépségei. Katona és Kisfaludy K. mint drámaíró. A természet Tompa költeményeiben. A Viola-család története a Falu jegyzőjében. Petőfi családi költészete. A vadászati jelenet a Buda halálában „Mondottam, ember, küzdj és bízva bízzál"; vagy: A világháboru és az irodalom.

III. Rendkivüli tárgyak.

Latin nyelv. I. évfolyam. Hetenként 4 óra. — Olvasmányok: az 1—38. sz. latin és magyar fordítási gyakorlatok. Ezek alapján a névragozások, a főnevek neme; a melléknevek fokozása és ragozása; az igehatározók képzése; a névmások és számnevek; a cselekvő és szenvedő igeragozás; az infinitivus, acc. és nom. c. inf. — Tankönyv: Pirchala Imre, Latin nyelvtan reáliskolák számára. — Tanár: dr. Nyilasi Lajos.

II. évfolyam. Hetenkint 3 óra. — Olvasmányok: az olvasókönyv latin szövegeiből válogatott részek. (Reges Romanorum I—VII. Regulus. Hannibal. — Ovidius: A világ négy kora, A nőrablás, Arion, Újév.)— Magyar szövegek a syntaxis gyakorlására. Az alaktan átismétlése után az esetek használata; attributum; a módok használata; a mellékmondatok és oratio obliqua. — Tankönyv: Pirchala Imre, Latin mondattan olvasmányokkal a reáliskolák VI. osztálya számára. — Tanár: dr. Nyilasi Lajos.

III. évfolyam. Hetenkint 3 óra. — Olvasmányok: C. Sallustius Crispus, de Bello Iugurthino, 15 fejezet. Cicero: In Catilinam Oratio I. P. Vergilius Maro: Aeneidos lib. I. 1—11., II. 1—56., 199—317. — Ezek alapján az alak- és mondatttan átismétlése. — A tárgyalt írók életrajza. Az államrégiségek főbb fejezetei. — Tankönyvek: G. Pecz: C. Sallustii

Cr. Bellum Catilinae et Iugurthae. — Köpesdy: M. Tullii Ciceronis in Catilinam orationes quattuor. — Cserép: Szemelvények P. Vergilius Maro Aeneiséből. — Cserép: Római régiségek és az irodalomtörténet vázlata. — Tanár: dr. Szabó Viktor.

IV. évfolyam. Hetenkint 3 óra. — Olvasmányok: Horatii Carminum I. 1, 2, 3, 12, 14, 20, 22, 27. II. 3, 10, 17, 18. III. 1, 2, 3, 6; 9, 30. IV. 7. — Carmen Saeculare. — Epodon 1, 7. — Satir. I. 1, 9. — Az Ars poeticából a szebb részletek. — Tacitus műveiből szemelvények. — Ezek alapján az alak- és mondattan átismétlése. — A régiségtan és irodalomtörténet fontosabb fejezetei. — Tankönyvek: Wirth: Szemelvények Qu. Horatius Flaccus műveiből. — Dávid-Pozder: Tacitus műveiből való szemelvények. — Cserép: Római régiségek és a római irodalomtörténet vázlata. — Tanár: dr. Szabó Viktor.

Egészségtan. Hetenkint 2 órában. A test ápolása. A betegségek okai és elkerülése. A fertőző betegségek. Balesetek. — Tankönyv: Gerlóczy, Fodor József egészségtana. — Tanár: dr. Osváth Jenő.

Fizikai gyakorlatok. VII. osztály. Hetenkint 2 óra a második félévben. — Szilárd és cseppfolyós testek sűrűségének meghatározása többféle módon. Erők összetételének vizsgálata. A hangmagasság és a hang terjedési sebességének mérése. A törésmutató mérése. Lencsék törvényeinek vizsgálata és a gyujtótávolság meghatározása. Távcsőminták összeállítása.

VIII. osztály. Hetenkint 2 óra az első félévben. — Hőmérők kalibrálása. Fajhő és olvadási hő mérése. A levegő nedvességének meghatározása. Elektromos ellenállás mérése. Áramintenzitás mérése. A Joule-féle törvény vizsgálata. Galvanométer kalibrálása. — Tanár: dr. Koren Dénes.

Vegytani gyakorlatok. V. és VI. osztály. Hetenkint 2 óra. A suly- és térfogatmérés gyakorlása, edények megközelítő és pontosabb kalibrálása. Az oldás, lecsapás, szűrés, desztillálás egyes gyakorlati jelentőségű, egyszerűbb vegykészítmények előállításával kapcsolatban. Az üvegmetszés, hajlítás, fúvás, az előadási kísérleti készülékek összeállítása egyszerűsített alakban. A savak, lúgok és sók tulajdonságainak kísérleti megállapítása, egyes előadási kísérletek ismétlése. A háztartásban használt vegyiszerek és vegyitermékek készítése és megítélése. Egyszerűbb elemzések. Gyárak látogatása.

VII. osztály. Hetenkint 2 óra. — Az organikus vegyületek fontosabb alkatrészenek felismerése kvalitatív úton. Mérlegelés analitikai mérlegen, majd egy szerves elemzés végzése. Organikus szintézisek, s fontosabb szerves készítmények előállítása. Szerves testek felismerése minőleges reakció segélyével. — Tanár: dr. Toborffy Zoltán.

Gyorsírás. Két csoportban, heti 2—2 órával. Levelező gyorsírás. Tankönyv: Forrai és Székely, Levelezési gyorsírás. — Tanár: Privári József.

Ének. Hetenkint 2 óra. — Elmélet: Éneklési szabályok. Vonalrendszer. Hangjelzés. Kulcsok. Emelő, leszállító, feloldó jelek. A hangok értéke. Az ütem. Szünetjelek. A pont. Hangközök. Kemény (dur) és lágy (moll) hanglétrák. A műénekben előforduló időjelzések és műkifejezések. — Gyakorlat. Egy-, két- és négyszólamú énekek: Bogisich. Angyaloknak nagyságos asszonya (XVI. sz.); Boldogasszony anyánk (XVII. sz.). Nanini Giovanni M., Stabat Mater. Horák, Ave maris stella. — Abt, Dalra fel! Auber, Ima a „Portici néma" c. dalműből. Böttcher, Vándor éji dala. Schubert, Szállj szivünkbe. — Tan- és segédkönyvek: Erődy—Szent—Gály, Módszeres énektan. Harrach J., Magyar Árion. Zsasskovszky Ferenc és Endre, Énekkönyv.

IV.

A könyv- és szertárak állapota.

A) **Könyvtárak.** 1. Tanári könyvtár. a) Ajándék útján való gyarapodás: Horváth C. igazgató 1, Debrecen városa 1, Éber József ny. tanár ur 1, Holba I. ur 1, Pavlik Ferenc ur, az intézetnek volt tanítványa 1, Glatz Károly tanár ur 4 munkát, Patthy Károly ny. tanár ur pedig nem kevesebb, mint 111 nagyértékü, javarészt francia, olasz, spanyol és német művet ajándékozott a könyvtárnak, 171 kötetben. b) Vásárlás útján szereztetett 70 mű 91 kötetben. — c) Egyéb forrásból: 5 mű 8 kötetben. Az állomány 3081 mű 5399 kötetben.

2. Ifjuságikönyvtár. a) Ajándék útján való gyarapodás: 2 mű, 2 kötetben; b) vétel útján szereztetett 78 mű 225 kötetben. Az állomány 3050 mű 5519 kötetben.

B) **Fizikai szertár** Gyarapodás: a) ajándék útján: ngs. özv. dr. Ottava Ignácné urnő adományából: 1 demonstrációs aneroid-barometer légzáró üvegburában és üvegcsappal ellátott Torricelli-cső; — b) vétel utján szereztetett a szilárd testek mechanikájához 3, a cseppfolyós testek mechanikájához 3, a légnemü testek mechanikájához 2, a hangtan- és hullámmozgáshoz 1, a fénytanhoz 56, a hőtanhoz 2, az elektrosztatikához 1, az elektrodinamikához 3 drb. tárgy; a szerszámok és vegyesek csoportjához 1 db. — A szertár állománya: I. a szilárd testek mechanikája: 89 db., II. a cseppfolyós testek mechanikája: 44 db., III. a légnemű testek mechanikája: 39 db., IV. hangtan és hullámmozgás: 52 db., V. fénytani 104 db., VI. hőtan: 64 db., VII. mágnesség: 28 db., VIII. elektrosztatika: 54 db., IX. elektrodinamika: 122 db., X—XI. szerszámok és vegyesek: 62 db. Összesen: 658 db.

C) **Földrajzi szertár.** Az év folyamán a szertár vétel útján egy térképpel gyarapodott. Ajándék útján gyarapodott 6 db. vetítő-képpel. A szertár állománya: Ég- és földgömb 6 db. Térkép 262 db. Szemléltető és diapositiv kép 493 db. Kézi térkép és atlasz 8 db. Csillagászati készülék és térkép 6 db.

D) **Történelmi szertár.** Az év folyamán a szertár vétel útján gyarapodott 4 db. történelmi térképpel. Állománya: 143 db. történelmi szemléltető kép, 41 db. térkép, 1 kötet könyv, 1 kézi atlasz, 100 db. diapositiv kép. Az éremgyüjtemény ajándékozás útján nem gyarapodott, ellenben a hadsereg céljaira átengedtetett 295 db. rézpénz (4·5 kg.). Állomány: 41 db. papir- és 1455 db. réz-, ezüstpénz és érem.

E)**Természetrajzi szertár.** A jelen tanévben 6 db. falitáblát vettünk 26.80 K értékben, konzerválásra 21 K-t fordítottunk.

a) Az állatgyüjtemény állománya: 44 db. csontváz, 201 db. kitömött gerinces, 61 db. tojás, 1274 tétel gerinctelen, 148 db. spiritus- és 94 db. mikroskopi készítmény, 21 db. utánzat, 194 db. falitábla, 92 db. diapositiv, 10 db. eszköz. — b) A növénygyüjteményben van: 948 db. szárított növény, 100 db törzs, 50-féle mag, 112 db. utánzat, 70 db. górcsövi készítmény és 92 db. falitábla. Összesen 3511 db. 9455.55 K értékben.

c) Ásványgyüjtemény. Állománya: 1104 db. ásvány, 250 db. kőzet, 637 db. kövület, 23 db. górcsövi készítmény, 13 db. eszköz, 353 db. utánzat, összesen 2377 db. Ehhez járul az a becses ásványgyüjtemény, amellyel özv. Jakabffy Ferencné urhölgy ajándékozta meg az intézetet.

F) **Kémiai szertár** Beszereztünk 5 db. Dewar-edényt a folyós levegővel való kisérletekhez, 1 db. mintát higanyfagyasztáshoz, 1 db. ivlámpát, 44 db. vegyszerüveget beégetett jelzéssel, s különféle elhasználás

alá eső edényt és vegyiszert. Ajándék útján kaptunk 1 db. Scheibler-exiscatort, 3 db Liebig-féle hűtőt, 2 db. cseppentő tölcsért. A leltári állomány 78 db. mérőeszköz, 116 db. kísérleti és elemző készülék, 111 db. hevitő, szárító, olvasztó és párologtató készülék, 219 db. állvány, segédeszköz és szerszám, 101 db fali tábla, vetítőkép és rajz, 44 db. el nem használódó készítmény, tehát 674 db. leltári tárgy 298 tételben.

G) **Geometriai szertár.** A lefolyt isk. évben 3 darabbal gyarapodott. Állománya: I. geom. minta 241 db., II. ábr. geom. minta 134 db., III. rajzszer 41 db., IV. műszer 26 db., V. vegyes 44 db. Összesen 486 db 4934 K 38 f értékben.

H) **Szabadkézi rajzi szertár.** Az állomány a következő: I. Természetutáni rajzoktatási tárgyak: a) faneműek 54 db., 280.40 K értékben; b) fémneműek: 42 db., 81.70 K értékben; c) kő- és agyagedények: 55 db., 33.75 K értékben; d) kitömött állatok és egyéb praeperatumok: 92 db., 291.50 K értékben; e) vegyesek: 37 db., 80.60 K értékben. II. Gipsz-minták: 254 db., 928.65 K értékben. III. Különböző művek és lapminták: 295 db., 1764.02 K értékben. Összesen: 828 db., 3460.62 K értékben.

I) **Zeneművek tára.** A szertár állománya: Az „Arion" példányain kivül 85 vegyes- és férfikar; a Zsasskovszky Ferenc és Endre-féle „Énekkönyv" példányai.

V.

Önképző-kör.

Az ifjúsági Petőfi-önképzőkört Radványi Ferenc dr. tanár vezette.

A kör alakuló ülése 1915. október 3-án volt, mely alkalommal a vezetőtanár kijelölte a munkálkodás irányát és a tagokat egymás tevékenységének tárgyilagos méltatására buzdította.

A rendes tagok száma 56, a pártoló tagoké 39 volt.

A tisztikar következőleg alakult meg: ügyvezető-titkár: Magyar Elemér VIII. o. t., segédtitkár: Buchmüller József VII. o. t., jegyző: Weidlinger Imre VIII. o. t., segédjegyző: Kemény György VIII. o. t., pénztáros: Pór Ferenc VII. o. t., ellenőr: Tattay Ferenc VII. o. t., könyvtáros: Haller Tibor VIII. o. t., segédkönyvtáros: Modrovics Károly VII. o. t.

A kör 1 alakuló, 12 rendes, 2 disz- és 1 záróülést tartott. Ezeken volt 77 szavalat, birálatra került 8 eredeti költemény, 5 műfordítás, az esztétikából, történelemből, a természettudományokból és a jelen háborúval kapcsolatos kérdésekről 12 szabad előadás és 3 felolvasás. A szabad előadásokat a tanulók vetített képekkel és kísérletekkel tették szemléletesekké. Ezenkívül 19 zeneszám került előadásra, melyeket az illető zeneszerzőről szóló ismertetés előzött meg.

Behatóbb tevékenységre buzdították az ifjakat a kitüzött pályatételek. Ezek közül „A hadiélet Mátyás király óta" cimü 20 K-val kitünmazott mű szerzője Haller Tibor VIII. o. t. volt. A díj adományozója Rapcsányi István c. igazgató úr. Az önképzőkör által 20 K-val kitüntetett „A német ballada" című munkát Friedmann Zoltán VIII. o. t. irta.

Az önképzőkör kebelében alakult ifjusági zenekar az idén is nagy szeretettel ápolta a zenét. A kar vezetőtanára ugyancsak Radványi Ferenc dr. volt; tagjai pedig: Fésüs Béla, Harrer József, Kolos László, Magyar Elemér, Ney Imre, Sternberg György és Tiefenbäck József VIII. o. t., Dán Tivadar, Nagy András és Bartal Jenő VII. o. t., Falta Tibor és Kalmár Károly VI. o. t., Birnfeld Imre, Nagy Henrik és Takács László IV. o. t.

A zenekar a klasszikus és a könnyebb zenében gyakorolta magát. Uj betanulásra a következő darabok kerültek: Beethoven: Egmont: Nyitány. — Beethoven: Seplett: Adagio. Menuett. — Bizet: Alrlésienne: Pastoral. Intermerzo. — Donizetti: Az ezred leánya. Nyitány. — Kuhlan: Lied. — Schubert: Scherzo. — Rossini: Wilh. Tell: szebb részletek. — Magyar nóták

A kör a legszorgalmasabb növendékek közül szép játékukért 10—10 K-val jutalmazta meg Fésüs Béla VIII., Nagy Henrik és Bartal Jenő VII. oszt. tanulókat.

Dr. Radványi Ferenc, az ifj. önképző-kör vezető tanára.

VI.

Ösztöndíjak, segélyezések, jutalmak.

1. Az intézet ezévi ösztöndíjas tanulóinak száma: 2.

I. Állami ösztöndíjat élvez a jövedéki bírságalapból: Magyar Elemér VIII. oszt. tanuló, a m. kir. pénzügyminiszternek 1906. évi aug. 9-én 54.465. sz. a. kelt rendelete, továbbá a fő- és székvárosi püigazgatóság 1561/VII—1913. sz. végz. alapján évi 300 koronát.

II. Nem állami ösztöndíj: Egyesült Budapest Fővárosi Takarékpénztár ösztöndíja: élvezője Bokor Emil III. A. oszt. tanuló, a takarékpénztárnak 1914. évi március 18-án kelt 305. sz. igazgatósági végzése alapján; összege évi 200 korona.

2. Segélydíjasok. A Szilágyi István-féle alapítványból a székesfővárosi tanács 42531/1916—VII. sz határozatával 8 tanulót részesített, egyenkint 160 K-ás segélydíjban, nevezet szerint: Heffner Gyula II. B, Bokor G. III. Á., Tóth József III. B, Csutorás Ede V., Azanger Sándor VI., Buchmüller I. és Lang Imre VII., Görög H. VIII. o. növendéket. A segélydíjak összege 1280 korona.

3. Szilágyi István-féle alapitvány. Néhai nemes Szilágyi István, pesti polgár és gombkötőmester alapítványából a székesfőváros tanácsa 1915. május 10-én kelt 30734/1915—VII. sz. a. kelt határozatával intézetünknek 50 koronát utalványozott szegény tanulóknak tanszerekkel való segélyezésére. Ezen az összegen 13 db. kézikönyvet vásároltunk, melyet 8 tanuló segítésére fordítottunk.

4. Felsmann József alapítvány. Az alapítvány célja szegény és szorgalmas tanulókat író- és rajzeszközökkel és a szükséghez képest iskolakönyvekkel is segélyezni. Az alapítványt a székesfőváros letéti hivatalában kezelteti. Az alapítványi tőke után 1915. évre rendelkezésre álló és 1915. március 27-én kelt 30770/1915—VII. számu tanácsi határozattal kiutalványozott 525 K 47 f kamatösszeget kézikönyvek vásárlására fordítottuk. Ingyen tankönyvet kapott 138 tanuló. Az alaptőke álladéka 11.670 korona és 57 fillér.

5. Milleniumi Segélyalapítvány. A magyar nemzet ezeréves fennállásának emlékére 1896-ban Felsmann József igazgató létesítette oly módon, hogy előbb az intézet tanulói, majd a fővárosi pénzintézetek körében is gyűjtést eszközölt. Célja, hogy évi kamataiból intézetünk szegény és jó tanulói iskolakönyvekkel, író- és rajzeszközökkel, esetleg ruhával, táplálékkal, gyógyszerekkel stb. segélyeztessenek. Az alapítványi tőke időközi kamatait a székesfőváros tanácsa minden évben közvetlenül az iskolai beiratkozásokra kitűzött idő előtt, a megszabott célra leendő felhasználás végett az intézet igazgatójának kezéhez kiutalványozza, aki az ily módon kézhez vett kamatok felhasználásáról az iskolai év végén a tanácsnak elszámolni köteles.

A folyó iskolai évben a székesfőváros tanácsa 1915. március 27-én 30766/1915—VII. sz. határozattal rendelkezésre álló kamatok fejében 264 koronát és 66 fillért utalványozott, amely segélyző-összeg növeléséhez a Pesti Első Hazai Takarékpénztár 200, az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár 60 koronával járult. 27 tanulót 524 K 66 fillérrel segélyeztünk. Az alaptőke álladéka 6200 korona és 15 fillér.

6. Díjmentesség. Felmentetett az iskolai év folyamán az egész tandíj fizetése alól összesen 243 tanuló, féltandíjmentességben részesült 57. A rendkívüli tárgyakra járó növendékek közül 15-en élveztek teljes és 5-en félmentességet. Az összes tandíjmentesítések 21650 K-át képviselnek.

7. Jutalomkönyvek. A székesfőváros tanácsa jutalomkönyvekre 1916. ápr. 26-án kelt 38340/1916—VII. sz. határozatával 200 koronát utalványozott. A tanári kar kijelölése alapján mint kifogástalan viseletű, jeles előmenetelű és osztályukban legjobb tanulók jutalomkönyvet kaptak: Matusiák Mihály, Wuffka Ede, Rosenzweig Márton és Somogyi József I. A, Erdős László, I. B, Loránt György és Flór Endre II A, Fischi István III. A, Szerényi László IV. A, Glancz Jenő IV. B, Fáber Gusztáv, Klein József, Prikelmayer Ferenc, Szücs István és Weisz Miksa V., Heverdle István VI., Pór Ferenc VII., Magyar Elemér és Szerényi Gyula VIII. o. növendékek, összesen 19 tanuló.

VII. A tanulók érdemsorozata.[1]

A) Rendes tantárgyak.

I. A) osztály.

	A tanuló neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános itélet
	Ács József	3	2	3	3	2	3	3	3	3	1	1
	Baumgartner József	2	2	3	3	3	4	3	2	3	2	2
	Blatt Árpád	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Brauch Vilmos	3	2	3	3	2	3	3	2	2	2	1
5	Chudoba Sándor	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1
	Duschek Nándor	3	3	4	3	3	4	4	3	2	2	3
	Ehreureich László	2	2	2	2	2	2	3	2	3	1	1
	Fehér Károly	3	4	4	4	3	4	4	3	1	2	3
	Fischer Jenő	2	2	2	4	3	3	4	3	2	1	3
10	Fodor András	2	3	3	3	2	3	3	2	3	1	1
	Friedmann Zoltán tm.	3	3	4	2	2	3	3	3	3	1	2
	Füredi Antal tm.	2	3	3	3	3	3	3	2	3	1	1

[1]) A számok értelme *a)* az előmenetelben: 1 = jeles, 2 = jó, 3 = elégséges, 4 = elégten; *b)* a viseletben: 1 = jó, 2 = szabályszerü, 3 = kevésbbé szabályszerü; *c)* az ált. itéletben: 1 = felléphet, 2 = javitóra bocsáttatik, 3 = osztályismétlésre utasittatik, 4 = az osztályt nem ismételheti. — A rövidítések közül ism. = ismétlő, tm. = tandíjmentes, ftm. = féltandíjmentes, öd. = ösztöndíjas, fm. = fölmentve.

	A tanuló neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas ?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános ítélet
	Grébecz Sándor tm.	2	3	3	2	2	3	4	3	2	2	2
	Grünfeld Emil tm.	1	1	1	2	1	2	2	1	3	1	1
15	Herzl Sándor tm.	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1
	Hélisz József tm.	1	1	1	2	2	2	2	2	3	1	1
	Homoly Béla	2	2	2	3	1	3	3	1	3	1	1
	Hornyák Nándor	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1
	Juhász István tm.	3	3	3	3	3	3	4	2	3	2	2
20	Klopfer Ignác ism.	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	1
	Kohn Leo tm. —	2	2	2	3	3	3	4	3	1	1	2
	Kornfeld László	3	2	2	3	3	3	3	2	fm	1	1
	Kőnig Jenő	2	2	2	3	2	3	3	2	3	3	1
	Kray István ism.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
25	Kulcsár Imre	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	1
	Lantai Ede tm.	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	1
	Ligeti László	3	3	3	4	3	3	4	3	1	2	3
	Márton Tibor	3	4	4	3	3	3	4	3	3	2	3
	Márton Károly	2	3	3	2	2	3	3	3	3	2	1
30	**Matusiak Mihály**	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
	Menich József tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
	Mericskai Ferenc tm.	2	2	2	3	3	3	3	2	2	1	1
	Neudold Péter Pál	2	2	2	3	2	3	3	1	1	2	1
	Neudörfer Ferenc tm.	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	1
35	Pfeiffer Gyula	2	2	2	3	2	3	3	3	3	2	1
	Pixa Alfons	3	3	3	3	3	4	3	2	2	2	2
	Reicfeld László	3	4	3	3	3	3	3	2	3	2	2
	Riemer Gyula	2	2	2	2	3	3	3	2	2	2	1
	Róna László tm.	2	2	2	3	1	2	3	2	2	1	1
40	**Rosenzweig Márton**	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1
	Ságodi István tm.	2	3	3	2	3	3	3	2	1	1	1
	Sándor László tm.	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	1
	Schmidt József	2	3	3	4	3	4	3	3	3	1	3
	Schwarzer Richárd	3	3	3	4	3	4	3	3	1	2	3
45	Slezák Imre	2	3	4	3	3	4	4	2	2	1	3
	Somogyi József tm.	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1
	Spitzer Tamás	2	1	1	3	2	3	3	2	2	1	1
	Steinfeld József tm.	3	1	1	3	2	3	3	2	1	2	1
	Strasser Ferenc	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1
50	Swoboda Rezső	2	3	3	3	3	4	3	2	3	2	2
	Uitz Sylvester tm.	2	2	3	3	3	3	3	2	2	2	1
	Várhidy Voktor	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Vizkeleti Ferenc	2	3	3	3	3	4	3	3	2	2	2
	Weldler György tm.	3	2	2	2	2	3	3	2	fm	1	1
55	Wild György tm.	2	2	3	2	3	3	3	1	3	1	1
	Wufka Ede tm.	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1
	Záborszky Árpád tm.	1	1	1	2	2	3	3	2	3	1	1

Kimaradt: Kormos Miklós.

Beiratkozott: 58. Vizsgálatot tett: 57.

I. B) osztály.

	A tanuló neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános itélet
	Angelus Béla	3	3	4	3	3	4	4	3	2	2	3
	Bauer Jenő	3	3	4	3	3	2	3	3	1	2	2
	Benedek János	2	2	3	2	1	3	2	2	2	1	1
	Berger Elek tm.	2	2	3	3	2	3	3	2	2	1	1
5	Bergmann Miklós tm.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1
	Borvendég István tm.	2	3	3	2	1	3	3	3	3	2	1
	Breuer Albert	2	3	3	3	2	3	3	3		2	1
	Dóró István tm.	2	3	3	3	2	3	2	2	fm	2	1
	Dutka Ferenc	3	3	4	4	3	4	3	2	1	2	3
10	Dutka István tm.	2	3	3	3	2	3	2	2	2	2	1
	Erdős László tm.	1	1	1	1	1	1	1	2	fm	1	1
	Farkas István tm.	1	3	4	3	2	2	3	3	3	2	2
	Fekete Imre	2	3	3	3	2	3	3	3	3	2	1
	Flór Endre ftm.	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1
15	Fraulpert László tm.	1	2	3	3	2	3	2	2	1	1	1
	Frey Gyula	2	3	3	3	3	3	4	2	2	2	2
	Gerenyi András	2	3	3	3	2	3	3	3	3	1	1
	Grünwald Illés	3	3	4	3	3	3	4	2	2	1	3
	Hagyits István tm.	1	2	3	2	2	3	3	3	3	2	1
20	Halász László tm.	1	3	3	3	3	3	3	2	1	2	1
	Hegedűs László	2	4	4	3	3	4	4	2	1	2	3
	Heintz Ervin ftm.	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1
	Hermann Ottó	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
	Hirsch Alfréd	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	1
25	Ibrányi István	3	4	4	4	3	4	3	3	3	1	3
	Juhász Lajos tm.	3	2	2	2	3	3	1	2	3	1	1
	Kacsó Attila	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1	1
	Kaufmann László	1	1	1	2	1	2	2	2	1	1	1
	Király István tm.	2	3	4	3	3	3	3	3	3	1	2
30	Klein László tm.	2	3	3	3	2	3	3	3	2	1	1
	Kokel Antal	3	3	3	3	2	3	4	3	3	2	2
	Kosztron Lajos	2	2	3	3	2	3	3	3	1	1	1
	Láng György	3	3	3	2	2	3	2	3	2	1	1
	Liedl Lajos	2	3	4	3	3	3	3	3	2	1	2
35	Ludvig József	2	2	3	2	2	3	3	3	1	1	1
	Ludvig Rezső	2	2	3	2	1	3	3	3	2	1	1
	Mayer Miklós tm.	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1	1
	Medzichradszky János tm.	2	3	3	3	2	3	4	3	3	2	2
	Molnár Alfréd tm.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1
40	Molnár István	3	3	3	3	2	3	3	3	1	2	1
	Norgenstern László	3	3	3	3	3	4	4	3	3	1	1
	Nyikos Kálmán tm.	2	2	2	2	1	3	2	2	2	1	1
	Oláh Ferenc	2	3	3	3	2	3	3	2	2	1	1
	Parragh Lajos tm.	1	3	3	3	2	3	3	3	3	2	1
45	Reich Tibor tm.	1	1	1	2	2	1	2	3	2	1	1
	Reis Frigyes	1	2	2	2	1	3	2	3	1	1	1
	Reizmann Miklós	1	2	2	2	1	3	2	2	1	1	1

	A tanuló neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas ?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános itélet
	Robel Géza	2	2	3	2	3	3	4	3	2	1	2
	Schlüszler Sándor	3	3	3	3	3	4	4	3	3	1	3
50	Schneider Géza	2	3	4	3	3	3	4	3	2	2	2
	Schneier Salamon tm.	1	2	2	1	1	2	3	2	2	1	1
	Steiner Sándor tm.	1	2	2	2	1	2	2	2	3	1	1
	Strifler Antal	2	4	4	4	3	4	4	3	3	2	3
	Szabó Pál tm.	3	3	4	3	3	3	4	3	3	2	3
55	Szegedi József	2	2	2	1	2	3	3	3	3	2	1
	Szekeres Sándor	2	3	3	4	3	4	4	3	3	2	3
	Szél Sándor tm.	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Szücs József ism.	2	4	4	3	3	3	3	3	1	1	3
	Szloboda János ism.	2	4	4	3	3	3	3	3	2	1	3
60	Tóth István tm.	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1	1
	Vasilescu Aurél	2	4	3	4	3	3	2	2	3	1	3
	Verderber József	2	4	4	3	2	3	4	3	2	2	3
	Weisz Lajos tm.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Weisz Sándor	2	3	3	3	3	3	4	3	3	1	2
65	Weiszmarn Béla tm.	2	3	3	3	2	3	3	3	2	2	1
	Winter Márton	3	3	4	4	3	4	4	3	3	2	3
	Wolsky Albert	1	2	2	2	1	2	1	2	2	1	1

Vizsgálatlan maradt: Czigler József.

Kimaradt: Fáber Béla, Fischoff Dezső, Halász Gyula, Kaiser Imre, Kis József, Lőwy Tibor, Szabó Kálmán, Szitár Tibor.

Beiratkozott: 76. Vizsgálatot tett: 67.

II. A) osztály.

	A tanuló neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas ?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetralz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépirás	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános itélet
	Alt János tm.	1	2	2	2	1	2	1	2	3	1	1
	Bauer István	2	3	3	3	2	3	3	2	3	1	1
	Brenner Nándor tm.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1
	Budai László tm.	1	2	2	2	1	2	3	3	3	1	1
5	Desits Bálint tm.	2	3	3	3	2	3	3	3	3	1	1
	Dúl Gyula	1	3	4	4	3	3	3	3	3	1	3
	Eickel Ernő	1	2	2	3	2	2	2	3	2	1	1
	Fekete László	1	2	2	1	2	3	3	3	1	1	1
	Fischer László tm.	1	2	2	3	1	1	3	2	1	2	1
10	Gebei János tm.	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1	1
	Gerzabek Vilmos	1	2	1	3	2	2	3	3	1	1	1

	A tanuló neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános ítélet
	Halász Gyula	2	2	3	3	2	2	3	3	2	1	1
	Hedvig Károly tm.	2	3	3	3	3	1	3	3	3	2	1
	Heisler Géza	2	2	2	3	3	3	3	2	2	1	1
15	Hirschl Zsigmond tm.	2	2	1	3	2	2	2	2	3	1	1
	Katzl Ödön	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
	Kerber Henrik	2	3	3	3	3	4	4	4	2	2	3
	Keusch József tm.	1	3	3	3	1	2	2	2	2	1	1
	Klein Marcell	1	2	2	3	2	1	2	3	2	1	1
20	Kotilla Károly	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
	Kovács Árpád	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
	Loránt György	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
	Machrvitsch Loránt tm.	2	3	3	3	3	2	3	3	3	1	1
	Major József tm.	1	3	3	2	2	2	3	2	3	1	1
25	Mandák Ferenc ism.	1	3	3	2	1	2	3	2	2	1	1
	Markó László	1	3	3	3	2	3	2	3	fm	1	1
	Medzihradszky László tm.	1	2	2	1	2	2	3	3	1	1	1
	Mitrovács István	2	3	3	3	2	3	2	2	1	1	1
	Mostoller Nándor tm.	2	3	3	2	1	3	3	3	2	1	1
30	Náthán Endre tm.	1	2	2	3	2	2	3	3	1	1	1
	Orbán József tm.	1	2	3	2	1	2	1	1	2	1	1
	Paulay Sibor	2	3	3	3	2	2	3	3	1	1	1
	Radványi Béla tm.	2	2	2	3	2	2	2	3	2	1	1
	Riech György tm.	2	2	2	2	2	3	2	3	2	1	1
35	Rysavy József	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
	Sárvári György	3	3	3	2	3	3	4	3	3	2	2
	Schenk Antal	3	2	2	3	3	3	3	2	3	1	1
	Schlesinger Béla ftm.	1	2	3	3	2	2	3	3	3	1	1
	Schvartz László	3	3	4	4	3	3	3	3	3	2	3
40	Spitzer Imre ftm.	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1
	Springer Dezső tm.	1	2	2	3	2	2	3	3	1	1	1
	Steiner Géza tm.	1	2	2	2	2	2	2	3	2	1	1
	Vandruska József tm.	1	1	2	2	2	3	1	2	2	1	1
	Wimmer László ism.	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1
	Magántanuló:											
45	Wollek Zoltán tm.	3	3	2	3	3	3	3	3	—	—	1

Kimaradt: Korányi Pál, Milosevits Arzén ism., Zinhobel Miklós.

Beiratkozott: 48. Vizsgálatot tett: 45.

II. B) osztály.

	A tanuló neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános ítélet
	Andor Lórárt ftm.	3	2	3	3	2	3	3	3	3	2	1
	Bachrach Géza tm.	1	2	3	2	2	2	2	2	3	1	1
	Biró Pál	1	2	2	3	3	2	3	3	2	1	1
	Bónis Imre tm.	1	2	3	3	2	2	2	3	1	1	1
5	Brűder Jenő	3	4	4	3	3	3	4	3	3	2	3
	Deutsch Zoltán tm.	1	2	2	2	2	3	3	3	3	1	1
	Dózsa Zoltán tm.	2	3	3	3	2	3	3	2	3	2	1
	Erdélyi Ferenc tm.	2	3	3	3	2	3	3	2	2	2	1
	Fodor Sándor	1	2	2	3	3	3	3	2	3	1	1
10	Fonyó István	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
	di Gleria Győző	1	3	3	3	2	3	3	3	2	1	1
	Grosz Henrik	2	4	4	3	3	4	4	3	2	2	3
	Heffner Gyula tm.	1	1	1	2	1	2	2	1	2	1	1
	Jendrassik Aurél	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1
15	Kallina Hercert ism.	2	3	3	3	3	4	3	3	3	2	2
	Kácser Zoltán	2	3	3	2	3	3	4	1	3	2	2
	Kemény Pál tm.	2	3	3	3	2	3	3	3	3	2	1
	Klein Lajos	2	3	3	3	3	2	3	2	1	1	1
	Kriska János tm.	1	2	3	2	3	3	3	3	2	1	1
20	Lázár György tm.	1	1	2	1	2	2	2	3	1	1	1
	Mautner György	1	3	3	1	3	3	3	2	2	1	1
	Máté Miklós tm.	2	2	3	3	3	2	3	2	2	1	1
	Mohrberger Alajos tm.	2	2	2	1	2	3	2	2	3	1	1
	Neubart Gyula	2	2	2	2	2	2	2	3	3	1	1
25	Nyikos Zsigmond tm.	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	1
	Petrovits Sándor tm.	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1
	Reiner József tm.	1	3	3	2	3	3	3	3	1	1	1
	Rónai Ernő	1	1	1	2	2	2	2	2	fm	1	1
	Schächter Mihály	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
30	Scheer Lipót tm.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1
	Schliffer Béla	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1
	Schmidt Béla	2	2	1	1	3	3	3	2	1	1	1
	Schuldner Emil ism. tm.	2	3	3	3	1	3	3	2	2	1	1
	Schwarcz Béla tm.	2	2	2	3	3	2	3	3	2	1	1
35	Seemann Mihály	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1
	Skolnik József ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Steiner Károly	3	3	3	4	3	4	4	3	2	2	3
	Stréli Ferenc tm.	2	2	3	3	2	2	2	2	1	1	1
	Szalai József tm.	1	2	2	3	2	2	3	2	2	1	1
40	Szpevák Béla ism.	2	3	3	2	3	3	4	3	2	1	2
	Török László tm.	1	2	2	1	1	1	2	2	3	2	1
	Végső János tm.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
	Vechsberg Oszkár	3	3	3	2	3	3	3	2	3	2	2
	Magántanuló:											
	Gerle Pál	3	3	3	3	2	3	3	3	—	—	1

Vizsgálatlan maradt: Valkó István. *Kimaradt:* Neumann Gyula, Dankov Milos.

Beiratkozott: **47.** Vizsgálatot tett: **44.**

III. A) osztály.

	A tanuló neve; ismétlő, tandjjmentes vagy ösztöndíjas?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános ítélet
	Ács Emil tm.	1	2	2	2	2	3	2	2	3	3	2	1	1
	Bokor Emil tm.	1	2	1	1	2	2	2	1	1	2	1	1	1
	Emmerting János tm.	1	3	3	2	2	2	3	2	2	2	1	1	1
	Faragó Sándor tm.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	2	1
5	**Fischi István** tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	fm	1	1
	Franciscy Béla ism.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Gewölb Adolf	2	3	1	3	3	3	3	2	3	2	3	2	1
	Goldner Imre	1	2	3	3	2	2	2	3	3	2	3	2	1
	György Imre	3	3	3	2	2	3	3	2	2	2	3	2	1
10	Heuduska Imre	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	2	2
	Hora Nándor	2	3	4	4	3	3	3	4	4	3	2	1	3
	Huszár Imre tm.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
	Imgrund István tm.	1	3	3	3	2	3	3	2	3	2	1	2	1
	Kalmár Ferenc tm.	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2	1
15	Kapcsos Imre ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	1
	Kerekes Ferenc tm.	1	2	2	3	3	2	3	2	3	2	2	1	1
	Krémer Ferenc	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2	2	1
	Langfelder Tibor tm.	2	3	2	3	3	3	3	3	3	2	2	1	1
	Latabár Árpád ftm.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	1
20	Lovászy Géza tm.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1
	Mautner János	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1
	Mártony József	2	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
	Müller Miklós	3	3	3	4	3	3	3	4	4	2	3	2	3
	Németh József	2	3	3	3	2	3	3	3	3	2	1	1	1
25	Perger Ferenc	1	3	3	4	2	3	2	3	3	3	2	1	2
	Redő Kálmán	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Rosenthal Sándor tm.	1	2	1	2	2	2	2	2	3	2	2	1	1
	Schön Tibor	2	2	2	3	2	3	2	2	3	2	3	1	1
	Schreier Pál	2	2	3	2	3	3	3	2	3	3	2	1	1
30	Spielberger Imre tm.	1	3	3	3	3	2	2	1	3	3	2	1	1
	Spitzer Vilmos tm.	2	1	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1	1
	Stern Jenő	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	1	2	2
	Strasser Henrik	2	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2	1
	Stempel Vilmos tm.	1	2	2	3	3	3	1	2	2	2	2	1	1
35	Sugár Andor tm.	1	2	3	3	3	2	2	2	3	2	1	1	1
	Szabó Sándor	2	3	1	2	3	3	3	3	3	2	3	1	1
	Szalai Károly tm.	2	2	2	2	3	2	2	2	1	1	2	1	1
	Szántó Emil tm.	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	1	1	1
	Székely Zoltán tm.	2	3	2	2	3	2	2	2	2	3	3	1	1
40	Sziklai Dezső	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1
	Szikszay Dezső ftm.	2	3	3	2	3	3	2	3	3	3	2	2	1
	Szilágyi Ernő tm.	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
	Szödy Szilárd tm.	2	3	3	2	2	3	3	3	3	2	1	1	1
	Vajda László	2	2	1	2	2	2	2	2	2	3	3	1	1
45	Vidosfalvy Béla	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	1	1
	Weisz Dezső	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1
	Weisz Ferenc	2	3	4	3	3	3	4	3	4	3	1	2	3

A tanuló neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas ?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános itélet
Weisz Lajos	3	3	4	4	3	3	3	3	3	2	2	1	3
Wohl Dezső tm.	2	3	3	3	2	2	3	3	3	3	fm	2	1
50 Wollek Zoltán	2	2	2	2	3	3	3	3	3	2	1	1	1
Zala György	3	2	3	3	3	2	3	3	3	3	2	1	1
Magántanulók:													
Gács Károly	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	—	—	1
Klein Károly	1	2	2	2	2	1	2	2	2	3	—	—	1

Beiratkozott: 53. Vizsgálatot tett: 53.

III. B) osztály.

A tanuló neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas ?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános itélet
1 Almásy Gusztáv tm.	1	1	2	2	1	2	1	2	2	2	2	1	1
Ausch Lipót	2	2	4	4	2	3	1	3	3	2	2	2	3
Bartha Jenő	2	3	4	3	3	3	3	3	3	3	1	1	2
Buchwald Béla	1	2	4	3	2	3	3	3	4	3	3	1	3
5 Burger Miklós	3	3	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Csáki Károly tm.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	1
Dudás Ferenc tm.	2	2	3	3	2	3	2	3	3	3	2	1	1
Fekete István ism.	2	3	4	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2
Fényes László	3	2	3	2	2	3	2	3	3	3	3	2	1
10 Frisch Andor tm.	1	1	2	2	1	1	1	1	2	2	1	1	1
Fürst Jenő tm.	3	2	2	3	2	2	2	3	3	3	2	1	1
Garami Tibor tm.	1	2	3	3	2	3	3	2	2	2	fm	1	1
Gál Dezső	1	2	2	2	1	3	2	2	2	2	2	1	1
Gänsler Lajos tm.	2	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	1	2
15 Gránitz Sándor tm.	1	2	2	2	1	3	3	2	3	2	2	1	1
Groh István tm.	2	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	1	1
Hartmann Oszkár tm.	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2	3	2	1
Hidi Imre tm.	2	3	3	4	2	3	3	3	4	3	2	1	3
Inselt Isfván	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1	1
20 König Béla tm.	1	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1	1	1
Kremner Gyula	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	fm	1	1
Lakner István	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	1	1
Lakner Mátyás ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1
Lenhardt Ernő ftm.	2	3	4	3	3	3	3	3	3	2	2	1	2
25 Lővinger Lajos tm.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1	1
Lővinger Pál tm.	2	3	3	3	2	3	3	2	2	2	2	1	1

A tanuló neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános itélet
Mucsi Lajos tm.	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	2	1
Muskát László	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1
Münzer Pál	3	3	4	4	3	3	3	3	3	2	2	2	3
30 Obendorfer Árpád	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1	1
Palósi Béla tm.	1	3	2	3	3	2	3	3	3	2	1	1	1
Sebestyén Miklós	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Somló Sándor	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1	1
Steindler Béla tm.	1	2	2	3	2	3	3	2	2	2	3	1	1
35 Steiner Károly ism.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1	1
Strassenreiter Ignác	1	3	3	3	2	2	2	2	3	3	1	1	1
Szabó János tm.	1	2	2	2	3	2	2	2	3	2	2	1	1
Szagán István	3	3	4	4	3	3	4	3	3	3	1	1	3
Szávozd Mihály	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
40 Szekrényi Vilmos tm.	1	2	3	3	2	2	2	3	3	3	1	1	1
Szendy Arisztid	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1	1
Szűcs Endre	2	3	2	2	3	1	2	2	2	2	1	1	1
Tarján István	1	2	3	2	2	2	3	2	2	1	2	1	1
Tost Alajos tm.	1	3	3	2	2	1	2	2	2	3	2	1	1
45 Tóth József tm.	1	1	2	2	1	1	2	3	2	2	1	1	1
Varga Gábor tm.	2	3	3	3	3	2	3	2	3	3	1	2	1
Weidlinger Sándor	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2	1
Weisz Sándor tm.	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	2	2
Wiesinger Kálmán tm.	3	2	2	3	2	3	3	2	3	3	3	2	1
50 Wild Márton	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Magántanuló:													
Jendrassik Tibor	2	2	3	3	1	1	2	3	2	2	—	—	1

Vizsgálatlan maradt: Gerle Pál, Neudörfer Pál.

Beiratkozott: 53. Vizsgálatot tett: 51.

IV. A) osztály.

A tanuló neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános itélet
1 Agulár Károly tm.	2	2	3	3	2	3	3	3	2	2	1	1
Antal Lajos tm.	1	1	2	1	1	2	3	3	1	1	1	1
Bartha László	2	3	3	3	3	2	3	2	2	1	1	1
Bergmann Béla tm.	1	2	2	1	2	2	3	3	2	2	1	1
5 Braun István	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	1
Csaby László	3	3	4	4	3	3	4	3	3	fm	1	1
Domonkos Ferenc	2	3	4	3	3	3	3	3	2	1	2	2

	A tanuló neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános ítélet
	Dreiacker Ferenc	2	3	2	3	3	3	2	3	3	2	1	1
	Feiwel Miklós ism.	1	2	3	3	2	3	3	3	2	1	1	1
10	Fichtl Miklós	3	3	3	3	3	4	3	3	3	1	2	2
	Finkelstein Vilmos	2	2	3	3	2	3	3	3	3	3	2	1
	Fitzner Iván	2	3	3	4	3	3	3	3	3	3	1	2
	Frankfurt Ernő	3	3	4	4	4	3	4	3	3	3	2	3
	Frankfurter Rezső	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	1
15	Fuchs Jenő	2	3	3	4	2	3	3	3	3	3	2	2
	Goldstrich Alfréd	3	3	4	4	3	3	3	3	3	1	2	3
	Grabinszky László ftm.	1	2	3	3	2	3	3	3	3	2	1	1
	Kara Jenő	2	3	4	4	2	3	3	4	3	3	1	3
	Kelen Jenő	2	2	2	2	2	3	3	2	2	2	1	1
20	Keller János tm.	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2	1	1
	Kleinmann József tm.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1
	Kohn József	1	2	2	1	1	3	3	2	2	2	1	1
	Korbuly István tm.	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2	1
	Kovács István	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1	1
25	Kozma Gyula tm.	2	2	3	3	1	2	3	2	2	3	1	1
	Márki Béla	3	2	3	3	2	3	3	4	3	1	2	2
	Nagy Henrik tm.	2	2	2	2	2	3	3	3	2	2	1	1
	Politzer Imre	2	3	3	2	2	3	3	2	2	3	1	1
	Quittner Géza	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
30	Radó Géza tm.	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1	1
	Rehberger Ernő	3	3	3	3	3	3	4	3	3	1	1	2
	Rennárd Béla tm.	1	3	3	3	2	2	3	2	2	1	1	1
	Schreier László	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
	Schuldner Miklós tm.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
35	Schvarcz Endre	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	2	2
	Simon Alfréd tm.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
	Steiner Imre tm.	2	2	3	3	1	2	3	2	3	2	1	1
	Stern Tibor tm.	3	3	3	3	2	2	3	2	2	fm	1	1
	Süveg László tm.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	fm	2	1
40	**Szerényi László** tm.	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
	Varga József tm.	2	3	2	1	2	2	2	1	2	2	1	1
	Végső József tm.	1	3	2	3	2	2	3	1	1	1	1	1
	Wahl István	2	2	3	2	1	2	2	2	2	1	1	1
	Weinstein Lajos	2	2	3	3	2	3	3	2	3	2	1	1
45	Weisz Miklós tm.	3	3	3	3	2	2	3	2	3	2	1	1
	Zinz Béla	2	3	3	3	3	3	3	1	3	2	1	1
	Magántanuló:												
	Fülöp Géza	2	3	3	3	3	3	2	2	2	—	—	1

Kimaradt: Zinhobel Lajos.

Meghalt: Grünwald András.

Beiratkozott: 49. Vizsgálatot tett: 47.

IV. B) osztály.

	A tanuló neve; ismétlő, taudíjmentes vagy ösztöndíjas?	Vallástan	Magyar nyelv	Német uyelv	Francia nyelv	Történet	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános ítélet
1	Bánszky Zoltán	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1	1
	Bedőcs Mihály	2	3	4	4	3	3	3	3	2	2	2	3
	Béna Jenő	3	3	3	4	3	2	3	3	3	1	2	2
	Binét Miklós tm.	3	3	3	3	2	3	3	4	3	3	2	2
5	Birnfeld Imre	2	3	2	3	3	3	3	3	3	2	2	1
	Csillag Imre tm.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	1
	Deutsch Andor tm.	2	4	3	4	4	2	3	3	3	2	2	3
	Ebner Sándor	1	3	2	2	2	2	3	3	3	3	1	1
	Eglmayer Miklós	2	3	4	4	3	2	3	4	3	2	2	3
10	Fischer László tm.	2	2	3	3	2	3	2	4	2	3	2	2
	Flam Oszkár tm.	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	1
	Frankl Ákos	1	3	2	3	2	2	2	3	2	2	1	1
	Glancz Jenő ftm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Grünbaum László	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
15	Gutman Rezső	3	3	4	4	4	3	3	4	3	2	2	3
	Holstein Imre tm.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Homonnay Ödön ism.	2	4	3	3	3	2	3	3	1	2	1	2
	Horváth Károly tm.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	1
	Juhász Rezső ftm.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
20	Káppel Jenő ftm.	1	3	3	4	3	3	3	3	3	2	2	2
	Klein László ftm.	3	3	3	3	3	3	3	4	3	2	2	2
	Kovács Gyula	1	1	2	2	1	1	2	2	2	1	1	1
	Lax Hugó tm.	1	2	2	2	2	2	2	3	2	1	1	1
	Ligárt Géza tm.	2	2	2	3	2	2	3	3	2	3	2	1
25	Löfler Jáuos	2	4	3	4	3	2	3	3	3	2	2	3
	Martos Károly ftm.	2	2	2	1	3	2	3	3	3	3	2	1
	Máj József tm.	2	3	3	3	3	2	3	2	3	1	1	1
	Minár Pál	3	4	4	4	3	3	4	4	3	3	2	3
	Mitrovácz András	1	3	2	3	3	2	3	3	2	2	1	1
30	Náthán István tm.	1	1	1	1	1	2	1	2	2	1	1	1
	Ney László tm.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1
	Odorfer Károly tm.	2	3	2	3	3	3	3	3	1	1	1	1
	Paulay Zoltán	1	3	3	3	2	2	2	2	3	1	1	1
	Pavlik Ede	3	4	3	4	3	4	4	3	3	2	2	3
35	Pavlik Oszkár	2	3	3	3	3	3	4	3	3	1	2	2
	Ragályi Dénes tm.	2	2	3	3	2	2	3	3	2	1	1	1
	Roth Andor tm.	1	2	2	1	2	2	3	3	2	1	1	1
	Röhrling Rezső	1	2	2	2	2	3	2	1	3	1	2	1
	Schäffer Gyula	3	4	4	3	4	3	3	3	3	2	2	3
40	Schwartz Károly tm.	3	4	3	3	3	3	3	4	3	3	1	3
	Spinka Miklós tm.	2	2	3	3	3	2	3	3	3	3	2	1
	Szubota Béla	2	2	3	3	3	2	2	3	3	2	1	1
	Takács László ism.	2	4	3	4	4	4	2	3	3	2	2	3
	Taufenecker Vilmos	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1
45	Tiringer István ftm.	3	4	4	4	3	3	4	3	3	2	2	3
	Tóth József tm.	2	3	2	1	3	3	2	2	3	3	1	1
	Vértes György	1	1	2	2	1	2	2	2	2	3	1	1

Beiratkozott: 48. *Kimaradt:* Rosenberg István. Vizsgálatot tett: 47.

V. osztály.

	A tanuló neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természetrajz	Vegytan	Mennyiségtan	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános ítélet
1	Anderlik Győző	2	3	3	3	2	2	3	3	2	2	1	1
	Ányos István tm.	1	2	1	2	2	1	2	3	3	1	1	1
	Balla Gyula	2	2	3	2	3	2	1	2	3	2	1	1
	Benzsay Gyula tm.	1	3	2	3	3	2	3	2	3	3	1	1
5	Berger Tibor	2	2	1	1	2	2	2	3	2	2	1	1
	Bandy Jenő	2	4	2	3	3	3	3	4	2	3	1	3
	Borosnyai Jakab	3	3	4	4	3	3	3	4	3	2	1	3
	Buchbinder László	3	3	3	3	3	2	3	3	2	3	1	1
	Csutorás Ede ftm.	1	2	2	2	2	1	3	3	2	1	1	1
10	Erhlich István ftm.	2	3	3	3	3	2	2	3	2	1	1	1
	Fáber Gusztáv tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1
	Faragó Pál tm.	1	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1	1
	Farkas József	1	3	2	2	2	1	2	3	3	2	1	1
	Feigl Gyula	1	3	3	3	3	1	1	3	2	1	1	1
15	Flór László ftm.	1	3	1	2	2	2	3	3	2	1	1	1
	Flór Sándor ftm.	1	3	2	2	3	2	3	3	2	1	1	1
	Goldner Tivadar	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
	Gőhr József tm.	2	3	3	3	3	2	3	3	3	1	1	1
	Guth Károly tm.	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1	1
20	Hrabák Dezső	3	3	2	3	3	2	3	3	3	3	1	1
	Jánosi István tm.	2	3	2	3	3	3	2	3	1	2	1	1
	Kertész Walter	1	2	1	2	2	1	2	2	1	2	1	1
	Király Béla ftm.	2	3	3	3	2	2	3	3	2	2	1	1
	Klein József	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1
25	Klein Lajos	3	4	3	4	3	3	3	4	3	1	1	3
	Kovács István	1	2	1	2	2	2	3	2	2	2	1	1
	Krenek Ferenc	2	3	2	3	2	2	3	3	3	3	1	1
	Markovics László	1	2	2	3	2	2	3	3	2	2	2	1
	Michelberger József tm.	1	1	2	1	2	1	2	2	1	1	1	1
30	Mungyer Tivadar ftm.	2	3	3	2	3	2	3	3	2	2	2	1
	Müller László ftm.	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1
	Németh Béla tm.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1
	Prickelmayer Ferenc tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1
	Ramberger László tm.	2	3	3	2	2	2	2	2	2	3	1	1
35	Rákos Jenő ftm.	1	2	1	1	2	1	3	3	2	1	1	1
	Rosenberg Andor	2	1	3	3	3	2	3	3	3	2	2	1
	Rotter Lajos tm.	2	3	3	3	3	2	2	2	1	1	2	1
	Röhrling József	1	2	2	3	3	1	2	2	2	1	1	1
	Risavy János	2	3	3	3	2	2	2	3	3	2	1	1
40	Sarkadi Miklós tm.	2	3	2	3	2	1	3	3	2	1	1	1
	Schleiffer Miklós	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
	Schmidhofer István tm.	1	2	2	2	2	1	3	3	1	1	2	1
	Strausz Miklós ftm.	2	3	3	3	3	2	3	3	2	3	1	1
	Székely László tm.	1	1	1	1	2	1	1	2	2	2	1	1
45	**Szücs István**	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Váncza József	1	2	1	1	2	1	2	2	1	2	1	1
	Weisz Miksa	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1

A tauulú neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános itélet
Weiszmann Sándor tm. ...	1	2	2	2	2	3	3	3	2	3	1	1
Zülchner Adolf	2	3	2	3	3	3	3	3	2	1	1	1
Magántanulók:												
50 Csöppüs Imre tm.	3	2	3	3	3	3	3	3	2	—	—	1
Schnapper József...	3	3	3	4	3	3	3	4	3	—	—	3

Vizsgálatlan maradt: Ürményi Antal.

Kimaradt: Brummer Ernő, Eisenberg Henrik, Engelmann Ernő, Gaál László, Hanzang József, Roth Berthold, Roth Pál, Skutéty Lajos.

Beiratkozott: 60. Vizsgálatot tett: 51.

VI. osztály.

A tanuló neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természetrajz	Vegytan	Mennyiségtan	Ábrázoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános itélet
1 Austerlitz László tm. ...	2	3	2	2	2	2	3	3	3	3	1	1	1
Azanger Sándor tm. ...	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	1	1
Bajlós József	3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	2	2	1
Bauer Gyula	2	3	2	3	2	1	2	3	2	3	2	2	1
5 Berrár István	3	3	4	4	2	2	2	4	3	3	2	2	3
Brand János tm.	2	3	2	3	2	1	3	3	2	3	1	2	1
Brydl Gyula tm.	2	3	1	3	3	1	3	3	3	3	1	2	1
Csizik Andor tm.	1	2	2	2	3	2	3	3	3	2	2	1	1
Falta Tibor tm.	2	3	2	3	3	1	3	3	3	3	3	1	1
10 Faragó István tm.	1	3	2	3	3	2	2	3	2	2	2	1	1
Fischer Nándor	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	1	1
Freud Imre	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1
Gáspár Ernő	1	3	2	3	3	2	3	3	3	3	2	2	1
Girus Lajos	2	3	4	4	3	2	3	3	2	3	fm	2	3
15 Goldner Elemér	1	2	2	2	2	2	1	3	2	2	2	1	1
Grünwald Ferenc	3	4	3	4	3	2	3	3	4	3	2	1	3
Hermann István	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1	1
Huszár Zoltán tm.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	1
Heverdie István tm. ...	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
20 Kalmár Károly tm. ...	1	3	2	3	1	1	2	3	3	3	1	2	1
Károlyi Gyula...	1	3	3	3	2	2	3	3	3	3	2	2	1
Klemens Antal	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	1
Maly Károly	3	4	2	3	3	3	3	4	4	3	3	1	3
Módl Zoltán	3	3	3	4	3	3	2	3	3	3	1	3	2
25 Mojszéj László tm. ...	1	2	2	3	1	1	1	2	2	2	2	1	1

	A tanuló neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természetrajz	Vegytan	Mennyiségtan	Ábrázoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános itélet
	Monger István	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1	1	1
	Morbitzer Andor	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1
	Niewelt Ferenc	2	3	3	3	3	2	3	3	2	2	1	1	1
	Picke Géza	2	3	2	3	2	1	2	3	4	3	1	3	2
30	Pudler Imre	2	3	2	3	1	1	2	2	3	3	3	1	1
	Réthy Ernő	2	1	3	3	2	2	3	3	3	3	1	1	1
	Réz Balázs tm.	2	3	4	3	3	3	3	3	3	2	1	1	2
	Rosenbaum Pál	1	3	2	3	3	2	3	3	3	3	3	2	1
	Spitzer Gyula tm.	1	3	4	4	3	3	3	3	3	3	3	2	3
35	Sternberg Ferenc	3	3	3	4	3	3	3	3	4	3	fm	2	3
	Stuchlik Endre	2	3	3	3	2	1	2	2	3	3	3	1	1
	Szerdahelyi Zoltán	2	3	2	3	2	2	3	3	3	3	1	2	1
	Szimper Kornél	3	4	3	4	3	3	4	4	4	3	fm	3	3
	Unterreiner Győző	2	2	2	2	1	2	2	2	3	3	1	2	1
40	Weil Salamon	1	4	3	3	3	3	3	3	2	3	2	1	2
	Weimann Béla	2	3	2	3	2	2	3	3	3	3	1	1	1
	Weisz Dezső	2	3	2	3	2	2	3	3	3	3	2	2	1
	Witt Lajos	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
	Zartl Zoltán	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
45	Zimmermann Aladár	2	3	2	3	3	2	3	3	2	3	2	2	1
	Magántanulók:													
	Adler Sándor	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	—	—	1
	Braun Károly	3	3	3	4	3	3	3	3	4	2	—	—	3
	Fábián Pál tm.	1	2	2	3	2	2	2	2	1	2	—	—	1
	Frisch Gyula	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	—	—	1
50	Gaál József	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	—	—	1
	Haeffner Ervin tm.	1	3	2	2	1	2	3	3	1	2	—	—	1
	Haraszti József	3	3	2	3	3	2	3	3	3	2	—	—	1
	Klein Andor	2	3	3	3	3	2	2	3	3	3	—	—	1
	Léderer Artur	2	3	3	3	2	2	2	3	3	2	—	—	1
55	Szirányi Imre	3	4	3	4	3	3	3	3	3	3	—	—	3

Vizsgálatlan maradt: Rudnyánszky Sándor.
Kimaradt: Erdődi Endre, Freud Ödön, Gundela Károly, Hegedűs László.
Beiratkozott: 60. Vizsgálatot tett: 55.

VII. osztály.

	A tanuló neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Vegytan	Mennyiségtan	Ábrázoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános itélet
1	Bartal Jenő tm.	3	3	2	2	2	3	3	3	4	3	2	2	2
	Binét István ftm.	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2	1	1

	A tanuló neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Természettan	Vegytan	Mennyiségtan	Ábrázoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet	Általános itélet
	Biró Imre tm.	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	1	1	1
	Buchmüller József	1	1	1	2	2	1	1	1	3	2	1	1	1
5	Dán János	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	1
	Dán Tivadar	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1
	Fényes Dezső	2	3	3	3	2	2	3	3	3	3	2	1	1
	Friedmann Zoltán	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1
	Goldberger Dezső	3	4	2	3	2	3	3	3	3	3	3	1	2
10	Gombos Tibor tm.	1	1	1	2	2	2	1	2	2	3	2	1	1
	Herzl Gyula tm.	1	3	2	3	2	3	2	1	2	3	1	1	1
	Homonnay Béla	3	3	3	3	3	4	2	4	4	2	1	1	3
	Junker Gyula ftm.	1	3	3	3	2	2	2	3	3	3	1	1	1
	Kertész Ármin	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2
15	Lamy Imre	2	2	2	3	2	2	2	2	3	3	2	1	1
	Mészáros Dezső tm.	1	3	2	3	2	3	3	3	3	2	2	1	1
	Mindszenty Tibor	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	2	1
	Modrovics Károly tm.	1	1	1	2	1	1	1	2	1	2	2	1	1
	Móger László	3	4	3	4	3	4	3	4	4	3	2	2	3
20	Muzsik Károly	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	2	2	2
	Nagy András	2	2	1	2	2	2	1	2	3	1	1	1	1
	Neudold József	1	3	2	3	2	3	2	3	3	2	1	1	1
	Nittinger Gyula	2	3	3	3	1	3	3	3	3	2	1	2	1
	Peschky Ferenc tm.	1	1	2	3	1	3	1	3	3	2	1	2	1
25	Pogány Iván	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
	Pór Ferenc tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
	Puder Sándor	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1
	Róth Gyula ftm.	3	4	3	3	3	3	3	2	3	3	2	1	2
	Rothbaum István	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	1	1	2
30	Schmidt Ede	1	1	2	2	1	2	2	3	3	1	1	1	1
	Tattay Ferenc tm.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
	Teleki Pál	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	1	1
	Weidlinger Jenő	3	3	4	3	3	4	3	3	4	3	3	2	3
	Magántanulók:													
	Adler Sándor tm.	2	3	3	3	4	3	3	3	3	2	—	—	2
35	Deling Pál tm.	3	3	2	3	3	4	3	3	3	2	—	—	2
	Frombach József	3	3	3	3	1	3	3	2	3	1	—	—	1
	Hoblik Lajos	3	3	4	3	3	3	3	4	3	3	—	—	3
	Petz Béla	3	3	3	3	3	3	3	3	4	2	—	—	2
	Platthy Zsigmond ism.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	—	—	1
40	Putz Jenő tm.	1	4	4	4	4	4	4	4	4	3	—	—	3
	Rozenzweth Gyula	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	—	—	1
	Schweiczer László tm.	2	3	3	3	3	2	2	2	3	2	—	—	

Kimaradt: Bergmann Frigyes, Papp József, Hoblik Lajos.

Beiratkozott: 45. Vizsgálatot tett: 42.

VIII. osztály.

A tanuló neve; ismétlő, tandíjmentes vagy ösztöndíjas?	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Természettan	Mennyiségtan	Ábrázoló geometria	Szabadkézi rajz	Bölcsészet	Tornázás	Magaviselet	Általános itélet
1 Decsy János	3	3	2	3	2	3	3	3	3	3	1	1	1
Elbert Béla	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	1
Fényes István	2	2	2	3	1	2	3	3	2	2	3	1	1
Fésüs Béla	1	2	1	1	2	2	2	3	2	1	3	1	1
5 Friedmann Béla	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
Görög Henrik tm.	1	3	1	2	1	2	2	2	2	1	1	1	1
Haraszt László	1	3	3	3	2	3	3	3	3	3	fm	1	1
Harrer József ftm.	2	3	3	3	1	3	3	3	2	3	2	1	1
Jendrassik György	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10 Kemény György tm.	1	1	1	1	1	2	2	3	2	1	2	1	1
Kolos László	1	3	3	2	1	3	3	3	2	3	3	1	1
Lehrner Ödön ftm.	1	3	3	3	1	3	2	3	3	3	2	1	1
Magyar Elemér öd.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
Magyar Győző tm.	2	3	3	3	1	1	2	1	2	1	1	1	1
15 Maier Gyula	1	3	2	3	1	2	3	3	3	2	2	1	1
Maza László	2	3	2	2	3	3	3	3	3	2	2	1	1
Ney Imre	1	2	2	3	2	3	2	3	3	2	2	1	1
Rozinszki János	1	3	3	3	1	3	3	3	2	3	1	1	1
Schweiczer László ftm.	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3	2	1	1
20 Stadler László tm.	2	2	3	3	1	2	3	3	1	3	2	1	1
Sternberg György	1	3	2	3	2	3	3	3	2	2	2	1	1
Szerényi Géza	1	2	2	2	1	3	2	2	2	3	1	1	1
Szerényi Gyula tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Taufenecker Norbert	2	3	3	3	2	2	3	3	2	2	1	1	1
25 Tiefenbeck József	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	1	1
Weidlinger Imre	1	2	2	1	1	2	2	3	2	1	1	1	1
Winkelhofer Árpád	2	3	3	3	2	3	3	3	1	3	fm	1	1
Miniszteri rendelet alapján 1916. febr. 1-én osztálybizonyítványt nyert:													
Dreiacker Ödön	2	3	2	3	3	3	3	3	2	2	1	1	1
Warta Alajos	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	1
Magántanulók:													
30 Fejes Pál tm.	1	2	1	2	2	2	2	2	2	1	—	—	1
Frankel Miksa	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	—	—	1
Haller Tibor	1	1	1	3	1	2	2	3	3	1	—	—	1
Havas Győző	2	3	1	2	3	3	3	3	3	3	—	—	1
Neumann Ferenc	2	3	2	3	3	3	3	3	2	3	—	—	1
35 Palik Ferenc	3	3	2	3	2	3	3	3	2	3	—	—	1
Sztarill László tm.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	—	—	1
Weyda Gizella tm.	2	2	1	1	1	2	3	2	1	1	—	—	1

Kimaradt: Hárnik Ernő, Holba Lajos, Rosenzweth Gyula.

Beiratkozott: 40. Vizsgálatot tett: 37.

B) Rendkivüli tárgyak.

Latin nyelv. I. évfolyam. Balla Gyula 2, Berger Tibor 2, Ehrlich István 2, Faragó Pál 1, Farkas József 2, Flór László és Sándor 3, Göhr József 3, Goldner Tivadar 3, Jánosi István 3, Kertész Walter 2, Klein József 1, Klein Lajos 3, Kovács István 1, Markovics László 3, Michlberger József 1, Mungyer Tivadar 3, Müller József 3, Rysovy János 2, Sarkadi Miklós 3, Schleifer Miklós 2, Székely László 1, Weiszmann Sándor 2.

II. évfolyam: Bajlós József 3, Brydl Gyula 2, Buchmüller József 2, Csízik Andor 3, Freud Imre 2, Heverdle István 1, Klemens Antal 3, Lamy Imre 2, Stuchlik Endre 3.

III. évfolyam: Friedmann Zoltán 2, Modrovics Károly 2, Peschky Ferenc 3, Pór Ferenc 2, Teleki Pál 3.

IV. évfolyam: Haller Tibor 2, Weidlinger Imre 2. Összesen 39.

Vegyíani gyakorlatok. V. osztály. Ányos István 1, Berger Tibor 1, Csutorás Ede 1, Ehrlich István 1, Faragó Pál 1, Farkas József 1, Feigl Gyula 1, Flór László 1, Flór Sándor 1, Jánosi István 1, Kertész Walter 1, Klein Lajos 1, Klein József 1, Krenek Ferenc 1, Németh Béla 1, Rotter Lajos 1, Schleiffer Miklós 1, Strausz Miklós 1, Székely László 1, Weisz Miksa 1.

VI. osztály. Stuchlik Endre 2, Picke Géza 3, Szimper Kornél 4.

VII. osztály. Tattay Ferenc 1. Összesen 24.

Gyorsírás. III. A. osztály: Kalmár Ferenc 3, Kerekes Ferenc 3, Spitzer Vilmos 3, Rosenthal Sándor 3, Spielberger Imre 4, Stern Jenő 3, Sziklai N. 3, Wallek Zoltán 3, Weisz Lajos 3. III. B. osztály: Almásy Gusztáv 2, Buchwald Béla 2, Dudás Ferenc 2, Fényes László 3, Frisch Andor 2, Garami Tibor 3, Gál Dezső 3, Inselt István 2, Lenhardt Ernő 3, Lővinger Lajos 4, Lővinger Pál 3, Somló Sándor 3, Szabó János 3, Tost Alajos 2. IV. A. osztály: Agulár Károly 3, Feiwel Miklós 3, Frankfurt Ernő 4, Fiffner Iván 4, Frankfurter Rezső 3, Goldstriet Alfréd 3, Kelen Jenő 3, Kleinmann József 4, Kohn József 3, Rehberger Ernő 3, Renárd Bla 3, Steiner Imre 3, Süveg László 3, Varga József 2, Wahl István 2. IV. B. osztály: Binet Miklós 4, Fischer László 3, Flam Oszkár 3, Glanc Jenő 3, Holstein Imre 3, Löffler János 2, Grünbaum László 3, Ligárt Géza 2, Martos Károly 1, Schwarz Károly 3. V. osztály: Anderlich Győző 3, Balla Gyula 2, Flór László 1, Flór Sándor 1, Klein Lajos 3, Krenek Ferenc 2, Mungyer Tivadar 2, Németh Béla 2, Rosenberg Andor 3. VI. osztály: Auszterlitz László 3, Boxedl Gyula 2, Faragó István, 2, Fischer Nándor 2, Gáspár Ernő 3, Goldner Elemér 2, Klemens Antal 2, Morbitza Andor 2, Pudler Imre 2, Réz Balázs 2, Spitzer Gyula 2, Szerdahelyi Zoltán 1, Weil Salamon 2, Zimmermann Aladár 2. VII. osztály: Binet István 2, Friedmann Zoltán 1, Kertész Ármin 2, Lami Imre 2, Mindszenty Tibor 2, Moger László 3, Muzsik Károly 2. VIII. osztály: Magyar Győző 1, Roszinszky János 2, Stadler László 2, Schweitzer László 2, Weidlinger Imre 2. Összesen 83.

Ének. I. A. osztály: Baumgartner József 1; Brauch Vilmos 1; Fehér Károly 1; Juhász István 1; Menich József 1; Ságodi István 1; Pixa Alfonz 1. I. B. osztály: Hirsch Adolf 1; Juhász Lajos 1; Kosztroy István 1; Király István 1; Ludwig József 1; Ludwig Rezső 1; Medzihraczky János 1; Schmidt József 1; Szloboda János 1; Tóth István 1. II. A. osztály: Gerzsabek Viktor 1; Kensch József 1; Medzihraczky József 1; Malhovits József 1; Mundák Ferenc 1; Mitrovácz István 1; Nathán István 1; Kerber Henrik 1; Radványi Béla 1; Schenk Antal 1; Sárváry György 1; II. B. osztály: Bachrach Géza 1; Heffner Gyula 1; Lázár György 1; Kemény Pál 1; Reiner József 1; Steiner Károly 1; Schuldner Emil 1; Stréli Ferenc 1; Végső János 1; Strempl Vilmos 1; III. B. osztály: Buchwald Béla 1. IV. A. oszt. Kelen Jenő 1; Frankfurt Ernő 1; Korbuly István 1; Nagy Henrik 1; Fitzner Iván 1; Politzer Imre 1; Radó Géza 1;

Rennard Béla 1; Simon Alfréd 1; Végső János 1; Wahl István 1; Márky Béla 1; IV. B. osztály: Deutsch Andor 1; Horváth Károly 1; Juhász Rezső 1; Kappel Jenő 1; Ligárt Géza 1; Martos Károly 1; Máj József 1; Minár Péter 1; Paulik Ede 1; Rőhsling Rezső 1; Szubola Béla 1. V. osztály: Bendzsay Gyula 1; Csutorás Ede 1; Feigl Gyula 1; Göhr József 1; Jánosi István 1; Borosnyai Jakab 1; Mundjer Tivadar 1; Priklmayer Ferenc 1; Ramberger László 1; Rysavy János 1; Schmidthoffer István 1; Hrabák Dezső 1. VI. osztály: Azanger János 1; Briedl Gyula 1; Huszár Zoltán 1; Heverdle István 1; Kalmár Károly 1; Klemens Antal 1; Maly Károly 1; Spitzer Gyula 1; Monger István 1; Zartl Zoltán 1; VII. osztály: Buchmüller József 1; Friedmann Zoltán 1; Homonnay Béla 1; Lamy Ferenc 1; Modrovics Károly 1; Muzsik Károly 1; Nagy András 1; Neudold József 1; Nittinger Gyula 1; Peschky Ferenc 1; Roth Gyula 1; Schmidt Ede 1; Tattay Ferenc 1. VIII. osztály: Decsy János 1; Elbert Béla 1; Magyar Elemér 1; Magyar Győző 1; Maier Gyula 1; Maza László 1; Schmer Ödön 1; Schweizer László 1; Tiefenbeck József 1. Összesen: 108 tanuló.

VIII.

Statisztikai kimutatások.

I. A FELVETT TANULÓK.

1. A tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán.

Osztály	Nyilvános tanulók									Magántanulók				Összesen vizsgálatot tett
	Az iskolai év folyamán							Az osztályvizsgálatról elmaradt	Osztályvizsgálatot tett	felvétetett		osztályvizsgálatot tett		
	felvétetett	önként kimaradt	tanács folytán távozott	kizáratott	betegség következtében meghalt	baleset következtében meghalt	öngyilkosság következtében meghalt			fiú	leány	fiú	leány	
I. A)	58	1	—	—	—	—	—	—	57	—	—	—	—	57
I. B)	76	8	—	—	—	—	—	1	67	—	—	—	—	67
II. A)	47	3	—	—	—	—	—	—	44	1	—	1	—	45
II. B)	46	2	—	—	—	—	—	1	43	1	—	1	—	44
III. A)	51	—	—	—	—	—	—	—	51	2	—	2	—	53
III. B)	52	—	—	—	—	—	—	2	50	1	—	1	—	51
IV. A)	48	1	—	—	1	—	—	—	46	1	—	1	—	47
IV. B)	48	1	—	—	—	—	—	—	47	—	—	—	—	47
V.	58	8	—	—	—	—	—	1	49	2	—	2	—	51
VI.	50	4	—	—	—	—	—	1	45	10	—	10	—	55
VII.	36	3	—	—	—	—	—	—	33	9	—	9	—	42
VIII.	32	3	—	—	—	—	—	—	29	7	1	7	1	37
Összesen	602	34	—	—	1	—	—	6	561	34	1	34	1	596

2. Betegségi és fegyelmi esetek száma.

Felvett nyilvános tanulók

Osztály			I. A)	I. B)	II. A)	II. B)	III. A)	III. B)	IV. A)	IV. B)	V.	VI.	VII.	VIII.	Össz.
fertőző nem	könnyű	megbetegedések száma	112	213	123	94	180	127	107	204	73	36	97	149	1515
	súlyos		9	1	6	3	26	4	13	7	8	3	1	6	87
Fertőző, esetleg járványos			2	2	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	9
Igazgatói		megrovások száma	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Tanárkari			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

II. A NYILVÁNOS ÉS MAGÁNTANULÓK LÉTSZÁMA DECEMBER HÓ 31-ÉN ÉS AZOK MEGOSZLÁSA KOR SZERINT.

Osztály	Létszám decemb. 31-én	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	26	27	30	36	54
		évét december hó 31-én már betöltötte																	
I. A) . .	58	1	45	8	4														
I. B) . .	67		5	44	9	8	1												
II. A) . .	46		1	33	8	4													
II. B) . .	46			2	37	5		1	1										
III. A) . .	51			1	32	14	4												
III. B) . .	53				2	33	12	6											
IV. A) . .	49				1	1	27	13	5	1						1			
IV. B) . .	48					2	35	8	3										
V. A) . .	51					1	38	10				1		1					
VI. . . .	51						3	28	11	5	1			1	1		1		
VII. . . .	38							1	21	11	1	2	1					1	
VIII. . . .	38								2	23	7	4		1					1
Összesen	596	1	51	88	93	68	120	67	43	40	9	7	1	3	1	1	1	1	1

III. AZ OSZTÁLYVIZSGÁLATOT TETT (NYILVÁNOS ÉS MAGÁN) TANULÓK.

1. A tanulók megoszlása honosság szerint. 2. Szülőik vagy gyámjuk lakóhelye szerint.

Honosság és lakóhely			Osztály											Összesen
			I.		II.		III.		IV.		V.	VI.	VII.	VIII.	
			A	B	A	B	A	B	A	B					
Összes szám			57	67	45	44	53	51	47	47	51	55	42	37	596
Magyar honos	magyarországi	illetőségű	54	66	45	43	53	51	47	47	49	55	39	37	586
	horv.-szlavonorsz.		2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	4
Külföldi honos			1	1	—	1	—	—	—	—	2	—	1	—	6
Budapesten		lakott	51	56	39	37	46	50	42	44	45	44	35	35	524
Pest vármegye más községében			5	7	4	5	4	1	4	1	6	6	3	2	48
A magyar anyaország más törvhat.-ban			1	4	2	2	3	—	1	1	—	5	3	—	22
Horv.-Szlavonorsz.-ban			—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2
Külföldön még pedig	Ausztriában		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Svájcban		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Romániában		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

A) Magyar anyaország.

a) Vármegyék:

Lakóhely	Osztály												Összesen
	I.		II.		III.		IV.		V.	VI.	VII.	VIII.	
	A)	B)	A)	B)	A)	B)	A)	B)					
Alsófehér vm.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Bars vm.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Bács-Bodrog vm.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Bihar vm.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Fejér vm.	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	4
Komárom vm.	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2
Nagyküküllő	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Nógrád vm.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2
Nyitra vm.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Pest vm.	5	7	4	5	4	1	4	1	6	6	3	2	48
Somogy vm.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Sopron vm.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Trencsén vm.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Ung m.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Vas m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Zemplén	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2
Vármegyék együtt	6	11	6	7	7	1	5	2	6	11	6	2	70

b) Városok:

Budapest	51	56	39	37	46	50	42	44	45	44	35	35	524
Városok együtt	51	56	39	37	46	50	42	44	45	44	35	35	524
Vármegyék és városok összesen	57	67	45	44	53	51	47	46	51	55	41	37	594

B) Horvát-Szlavonország.

a) Vármegyék:

Pozsega vm.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Vármegyék együtt	—	—	—	—	—	—	—	1	-	—	—	—	1

b) Városok:

Zágráb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Városok együtt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Vármegyék és városok összesen	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2

3. A tanulók megoszlása szülőik, vagy gyámjuk foglalkozása, társadalmi állása szerint.

Osztály	Nagybirtokos, nagybérlő 1000 kat. holdon felül	Középbirtokos, középbérlő 100—1000 kat. holddal	Kisbirtokos, kisbérlő 100 kat. holdon túl	Egyéb őstermelő; feles, majoros, kertész, halász	Egyéb gazdasági segédszemély, földmives, napszámos	Gazdasági tisztviselő	Nagyiparos, bánya nagyvállalkozó	Kisiparos, bánya kisvállalkozó	Egyéb ipari v. bányászati segédszemély; előmunkás, segéd	Ipari v. bányászati tisztviselő	Nagykeresk., nagyvállalkozó	Kiskereskedő, kisvállalkozó	Egyéb keresk. v. közl. segédszemély; altiszt, segéd, szolga	Kereskedelmi v. közlekedési tisztviselő	Köztisztviselő (papok, tanárok tanítók kivételével), közh. alk., díjnokok	Pap	Tanár, tanító	Másf. értelmiségi; orvos, ügyvéd s ilyeneknél alk. segéd, írnok	Közkív. alk. vagy másféle értelmiségi altiszt vagy szolga	Katonatiszt; honvéd-, csendőrtiszt	Katona altiszt; honvéd-, csendőr altiszt	Különböző, közelebbről meg nem nevezett foglalkozási ágban dolgozó napszámos	Nyugdíjas v. jövedelméből élő; tőkés, járadékos, háztulajd.	Magánzó, eltartásos	Egyéb ismeretlen foglalkozású	Árvaházi, szeretetházi tanulók	Mindössze
I. A)	—	—	—	—	—	1	1	7	7	8	—	8	7	3	3	—	1	3	—	—	—	1	3	4	—	57
I. B)	—	—	1	1	—	—	—	16	25	—	—	2	3	2	1	—	2	6	—	—	—	2	2	2	—	67
II. A)	—	—	—	—	—	—	4	5	5	6	—	2	7	3	2	—	1	4	—	1	—	4	1	—	—	45
II. B)	—	—	—	—	—	1	1	6	10	3	1	7	8	1	1	—	—	2	—	—	2	—	—	1	—	44
III. A)	—	1	—	—	—	1	2	7	3	8	2	9	3	2	6	—	3	2	—	—	—	1	2	1	—	53
III. B)	1	—	—	—	—	—	2	9	7	7	2	3	4	4	5	—	3	1	1	—	—	—	—	1	1	51
IV. A)	—	—	—	—	1	—	1	7	3	1	3	5	8	3	—	—	3	1	1	1	—	—	3	4	2	47
IV. B)	—	—	—	—	—	—	—	8	9	6	—	5	2	7	4	—	—	2	1	1	—	—	—	1	1	47
V.	—	—	—	—	2	—	—	13	2	1	1	8	3	7	1	—	2	—	2	—	—	—	4	4	1	51
VI.	—	—	—	—	—	1	6	10	7	6	2	2	1	1	2	—	2	5	1	—	—	3	1	2	3	55
VII.	—	—	—	—	—	1	1	7	1	4	2	5	—	10	2	—	1	—	—	—	—	—	5	3	—	42
VIII.	—	—	—	—	—	—	4	5	3	1	—	2	—	3	4	—	1	4	—	2	1	—	4	3	—	37
Összesen	1	1	1	1	3	5	22	100	82	51	13	58	46	46	31	—	19	30	6	5	3	11	22	25	14	—	596

4. A tanulók megoszlása vallás szerint, 5. anyanyelv és 6. nyelvismeret szerint.

Osztály	Latin szertartású róm. kath.	Görög szertartású róm. kath.	Görög keleti	Ág. h. ev.	Református	Izraelita	Unitárius	Magyar	Német	Tót	Oláh	Angol	Francia	Mindössze	A magyar nyelvű tanulók közül: csak magyarul tudott	A magyar nyelvű tanulók közül: más nyelven is tudott	A magyar nyelvű tanulók közül: is tudott: németül	tótul	oláhul	horvátul	ruthénül	csehül	franciául	olaszul	A nem magyar anyanyelvű tanulók közül: csak anyanyelvén tudott	A nem magyar anyanyelvű tanulók közül: magyarul is tudott	A nem magyar anyanyelvű tanulók közül: más nyelven is tudott
	vallású volt							anyanyelvű volt							tudott		is tudott									tudott		
I. A)	31	—	—	2	4	20	—	56	1	—	—	—	—	57	54	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
I. B)	29	1	1	2	5	29	—	66	—	—	1	—	—	67	64	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
II. A)	21	—	—	3	3	18	—	45	—	—	—	—	—	45	36	9	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. B)	16	—	—	5	2	21	—	43	1	—	—	—	—	44	36	7	6	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
III. A)	21	—	—	3	3	36	—	52	1	—	—	—	—	53	48	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
III. B)	24	1	—	—	3	23	—	51	—	—	—	—	—	51	49	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV. A)	19	1	—	1	3	23	—	47	—	—	—	—	—	47	36	11	10	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
IV. B)	21	—	—	1	3	22	—	46	1	—	—	—	—	47	33	13	11	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—
V.	23	—	—	1	1	26	—	49	2	—	—	—	—	51	38	11	10	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—
VI.	27	1	—	2	3	22	—	55	—	—	—	—	—	55	49	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VII.	21	—	2	1	—	18	—	39	3	—	—	—	—	42	29	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
VIII.	15	—	—	3	3	16	—	37	—	—	—	—	—	37	29	8	8	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Összesen	268	4	3	24	33	264	—	586	9	—	1	—	—	596	501	85	77	5	—	2	—	1	1	—	—	10	—

7. A nyilvános tanulók magaviselete és mulasztása. 8. A nyilvános és magántanulók előmenetele.

Osztály	Hány tanuló kapott magaviseletből				Egy órát sem	Csak igazoltan	Igazolatlanul	Igazoltan	Igazolatlanul	Rendes tárgyakból						Összes szám	Rendkívüli tárgyakból				
	1	2	3	4						mindenből jeles	legalább mindenből jó	legalább mindenből elégséges	egy tárgyból elégtelen	két tárgyból elégtelen	több tárgyból elégtelen		latin nyelv	egészségtan	vegytani gyak.	gyorsírás	ének
	osztályzatot				mulasztott			mulasztott órák száma		legalább elégséges eredmény											
I. A)	28	29	—	—	10	47	—	2608	—	2	7	31	9	4	4	57	—	—	—	—	7
I. B)	40	27	—	—	11	56	—	2227	—	1	5	36	9	8	8	67	—	—	—	—	10
II. A)	36	8	—	—	4	37	3	1254	5	1	11	29	1	3	—	45	—	—	—	—	11
II. B)	28	15	—	—	8	34	1	1271	5	1	10	27	3	—	3	44	—	—	—	—	10
III. A)	31	20	—	—	5	45	1	1664	1	—	3	42	4	1	3	53	—	—	—	8	2
III. B)	35	15	—	—	4	46	—	1376	—	—	5	36	5	4	1	51	—	—	—	13	1
IV. A) ... —	31	15	—	—	4	37	5	1758	11	—	5	31	7	1	3	47	—	—	—	12	12
IV. B)	22	25	—	—	9	35	3	1342	8	1	4	24	7	3	8	47	—	—	—	9	11
V.	43	6	—	—	6	42	1	1623	2	—	11	36	—	2	2	51	23	—	20	9	12
VI.	24	18	3	—	3	37	5	1708	35	—	1	44	4	3	3	55	9	—	3	14	10
VII.	25	8	—	—	2	28	3	1170	10	1	3	25	8	—	5	42	5	31	1	7	13
VIII.	29	—	—	—	1	28	—	1064	—	1	4	32	—	—	—	37	2	27	—	5	9
Összesen	372	186	3	—	67	472	22	19065	77	8	69	393	57	29	40	596	39	58	24	77	108

IV. ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS.

Osztály	A fölvett tanulók közül					A vizsgálatot tett tanulók közül										I. félévben			II. félévben		
	fölvétetett az egész év folyamán	intézetünk alsóbb osztályából lépett fel	más intézetből jött föllépők	intézetünkből ismétlők	más intézetből jött ismétlők	vizsgálatot tett	számokban				percentekben				magántanuló volt	ismétlő volt	egész tandijat fizetett	féltandijat fizetett	tandijmentes volt	egész tandijat fizetett	féltandijat fizetett	tandijmentes volt
							felsőbb osztályba fellépett	javító vizsgálatot tehet	osztályismétlésre utasíttatik	az osztályt nem ismételheti	felsőbb osztályba felléphet	javító vizsgálatot tehet	osztályismétlésre utasíttatik	az osztályt nem ismételheti								
I. A) ...	58	—	56	1	1	57	40	9	8	—	70	16	14	—	—	2	35	—	22	33	—	24
I. B) ...	76	—	73	3	—	67	42	9	13	3	62	14	20	4	—	3	39	2	26	37	2	28
II. A) ...	48	41	4	3	—	45	41	4	—	—	92	8	—	—	1	2	22	1	22	22	1	22
II. B) ...	47	40	3	4	—	44	38	3	3	—	86	7	7	—	1	4	17	2	25	16	2	26
III. A) ...	53	41	10	2	—	53	45	4	4	—	86	7	7	—	2	2	26	6	21	25	6	22
III. B) ...	53	45	4	4	—	51	41	5	5	—	80	10	10	—	1	4	24	2	25	24	2	25
IV. A) ...	49	41	7	1	—	47	36	7	4	—	77	15	8	—	1	1	24	1	22	24	1	22
IV. B) ...	48	46	—	2	—	47	29	7	10	1	62	15	21	2	—	2	22	7	18	22	6	19
V.	60	54	6	—	—	51	47	—	4	—	92	—	8	—	2	—	23	10	18	23	9	19
VI.	60	48	8	4	—	55	45	4	6	—	82	7	11	—	10	4	32	10	13	32	9	14
VII.	45	36	7	2	—	42	29	8	5	—	69	19	12	—	9	1	20	8	14	20	8	14
VIII.	40	38	1	1	—	37	37	—	—	—	100	—	—	—	8	1	21	8	8	21	8	8
Összesen ...	637	430	179	27	1	596	470	60	62	4	78·86	10·06	10·40	0·68	35	26	305	57	234	299	54	243

IX.

Érettségi ügyek.

1 Az 1914/15 isk. év végén érettségi szóbeli vizsgálatra bocsátott tanulók a követelményeknek mindnyájan megfeleltek. Jelesen érett 5 tanuló, névszerint: Kálisch József, Keményy László, Ottava Gábor, Springer Károly, Takács István; — Jól érett 6 tanuló, jelesül: Darvas Lajos, Nagy Lajos, Schrank Endre, Schwarcz Lajos, Sólyom Pál, Tausz Alfréd; érett 12, nevezetesen: Dvoracsek László, Emőd Aurél, Friedmann Henrik, Haas Pál, Kertész Jenő, Kroner Alajos, Minár József, Szilágyi Béla, Tanoss Imre, Vas József, Gergely Ödön (mt.), Schubauer Ferenc (mt.)

2. Az 1915/16. isk. év folyamán a VKM 48230/1915 sz. a. elrendelte, hogy a népfelkelési bemutató szemlén alkalmasnak talált és ezt hitelesen igazoló 1898-as évfolyamú VIII. oszt. tanulóknak, „akár mint rendes tanulók végzik a VIII. osztályt, akár mint magántanulók tesznek erről az osztályról vizsgálatot, az osztály sikeres elvégzéséről tanuskodó bizonyítványuk alapján s ezzel egyidejüleg az érettségi bizonyítvány is kiadandó."

E rendelet értelmében érettségi bizonyítványt nyert 12 nyilvános és 3 magántanuló; nevezet szerint: a) Decsy János (érett), Elbert Béla (érett), Jendrassik György (jól érett), Lehrner Ödön (érett), Magyar Elemér (jelesen érett), Schweiczer László (érett), Stadler László (érett), Szerényi Géza (érett), Szerényi Gyula(jelesen érett), Taufenecker Norbert (érett), Tiefenbeck József (érett), Weidlinger Imre (jól érett), b) Haller Tibor (jól érett), Havas Győző (érett), Neumann Ferenc (érett.)

3 Az érettségi vizsgálatok irásbeli részét május hó 22., 23. és 24. napján tartottuk. Kidolgozásra a tanker. kir. főigazgató úr a következő tételeket tűzte ki:

1. a magyar nyelvből: Petőfi hazafias költészete;

2. a német nyelvből: a) szabad dolgozatra: Die Sparsamkeit als Gebot des Krieges; — b) fordítás magyarból németre: A Vöröskereszt alapitása. (König u.);

3. a mathematikából: 1. Valaki 1910. január 1-én 44000 K kölcsönt vesz fel 1300 K utólagos részlettörlesztésre. A tizedik részlet lefizetése után még megmaradt adósságát 1921. év december 31-ig akarja félévi utólagos részletekkel törleszteni. Mekkora lesz egy részlet, ha a kölcsön évi 4% mellett kamatozik? — 2. A Sz. Gellért legmagasabb pontjáról az alatta levő Duna-meder két pontját 62° 53' 2", illetve 18° 46' 45" depresszió-szög alatt látjuk Mekkora a Duna szélessége, ha a Gellért-hegy magassága a Duna pontjától (szintjétől) számítva 136·7 m?

A vizsgálatra 19 tanuló jelentkezett, akik közül 15 intézetünkben mint nyilvános tanuló, 2 mint magántanuló végezte a VIII. osztályt, 2 katonai főreáliskola III. osztályának sikeres elvégzése és a bölcs. előtanból tett különbözeti vizsgálat alapján nyert vizsgálati engedélyt. A szóbeli vizsgálat Fest Aladár tanker. kir. főigazgató elnöklete alatt június 23. és 24. napján folyt le a következő eredménnyel: jelesen érett 1, jól érett 6, érett 7, javitóra utasittatott 1 nyilv. tanuló; jól érett 1, érett 3 magántanuló. Nevezet szerint sikeres érettségi vizsgálatot tettek: Fényes István (jól é.), Fésüs Béla (jól é.), Friedmann Béla (jelesen é.), Görög Henrik (jól é.), Harrer József (é.), Keményy György (jól é.), Kolos László (é.), Magyar Győző (é.), Maier Gyula (jól é.), Maza László (é.), Ney Imre (jól é.), Roszinszky János (é.), Sternberg György (é.), Winkelhofer Árpád (é.), volt nyilv., Feimer László (é.), Frankel Miksa (é.), Haidenthaller József (é.), Weyda Gizella (jól é.) volt mt.